

Žena in dom

3

MAREC 1937 - LETO VIII

ODPRITE OKNA, ODPRITE DURI,
MIMO JEZDI VITEZ SVETI JURIJ.

ALEKSANDROV

Vaše bladorodje!

Za bližajočo se pomladno sezijo smo pravkar prejeli krasne novosti za dame in gospode in Vas s tem naj-oljudneje vabimo, da naš o priliki počastite s svojim cenj. obiskom ali naročilom.

Priporočamo se in beležimo

s odličnim spoštovanjem

**A. & E. Skabernè
Ljubljana**

SPECIALNI ODDELEK:

LINOLEJ / PREPROGE / ZAVESE / BLAGO ZA MOBILJE.

Državnim uradnikom in javnim nameščencem nudimo na cenj. željo ugodne plačilne pogoje, in sicer:

Kredite dovoljujemo do višine enomesečne plače. Račun je načeloma poravnati v šestih enakih mesečnih obrokih, počenši od 1. tistega meseca, ki sledi naročilu.

Kot legitimacija zadostuje od predstojnega urada potrjena izkaznica ali pa tudi železniška legitimacija.

Pri naknadnih cenj. naročilih nova nakaznica ni potrebna.

Evo zlato moje! Zdaj

pa lahko začaraš moške.
Poiskusi novi puder
"4 v enem" ki ima

LEKTROSTATSKO PRIVLAČNOST

na tvojo kožo—privlačnost,
kakršno ima magnet na igle,
ali na koščke železa

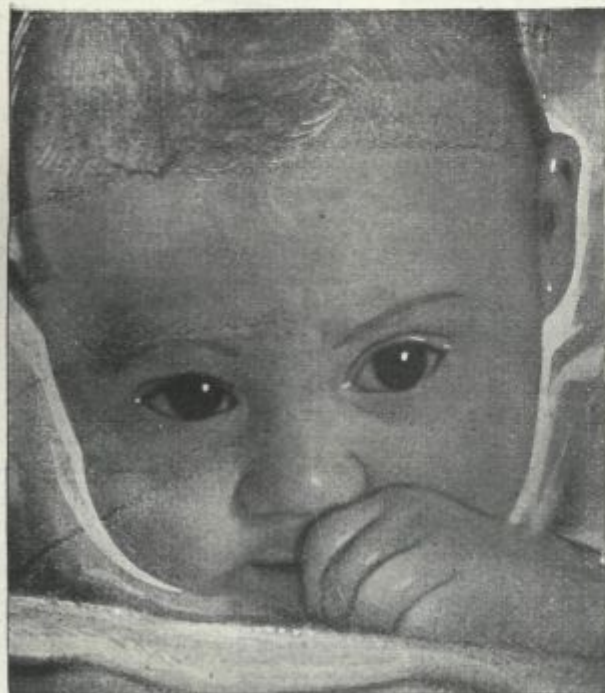
Evo pudra, kakršnega so kemik
in žene iskale zadnjih 50 let. Ko se
z njim napudrate, se drži. Zaradi
njegove privlačnosti na Vašo kožo
se za vedno odstranjuje grdo ble-
stenje nosa in lica. Zunaj na dežju
ali solncu, v sobi, pri plesu v raz-
gretih plesnih dvoranah — kako
storite vse, kar kažejo te slike, pa
boste vendarle imeli divno polt!
Ta puder kljubuje vodi in potenju.
Žene, ki zvečer prihajajo domov
trudnim, izčrpanim in nagubanim
licem, lahko osvežijo in pomladijo

svojo kožo ter postanejo na videz za mnogo
let mlajše — mnogokrat za polovico svo-
jih let. Puder krepča in napenja kožo.
Nikdar se ne lepi in ne strne v grudice.
Zaradi svoje lektrostatske privlačnosti se
tako čvrsto pripne na kožo, da je po-
polnoma neviden. Celo Vaši najožji znanci
ne bodo nikdar niti sanjali, da Vaša
nenavadno krasna polt (pridobljena s tem

pudrom) sploh ni Vaša lastna naravna
lepota.

Zahtevajte magični puder Tokalon "4 v
enem", ki ima lektrostatsko privlačnost na
Vašo kožo. Izdelava je patentirana. Na vsak
način pa zahtevajte, naj se Vam da origi-
nalna in prava vrsta tega pudra. Uspešni
rezultati so zajamčeni v vsakem primeru, ali
pa se Vam denar vrne.

Mamice, pogledjte, kakšen junak je naš Janezek!

Zdrav in močan. Sedaj ga hranim z „ETA“ ovsenimi
kosmiči. — Dojila sem ga samo dva meseca. Potem pa sem
morala v službo. Revček je potem v nekaj dneh močno
shujšal in vsak dan bolj hiral. Ko pa sem ga pričela hra-
niti z „ETA“ ovsenimi kosmiči, e je pa hitro po-
pravil. — „ETA“ ovseni kosmiči krepijo organizem.
„ETA“ ovsene kosmiče dobite v vsa l špecerijski trgo-
vini in drogeriji. — „ETA“ ovseni kosmiči so domač
slovenski izdelek tovarne hranil

„ETA“, družba z o. z., V KAMNIKU

Pedant tudi v restavraciji.

«Kaj izvolite piti?» vpraša natakak novega gosta.
«Kakor vidite, ne pijem ničesar.» odgovori profesor,
«ampak dajte mi isto vprašanje v prihodnjem času!»

Nedeljski lovec.

Gospod svetnik: «Kakšne neumne zajce pa imate tukaj?
Človek nanje ustrelj, zajci pa se mirno pasejo dalje!»
Logar: «Pa ustrelite še enkrat, gospod svetnik! Morda so
zajci prvi strel preslišali!»

Ena

dva

tri

Z
Dr. Oetker-jevim
pecilnim praškom

Nova zbirka leposlovnih knjig

Doslej smo izdali te zbirke: **Letošnja zbirka knjig, ki stane 9 din na mesec, je:**

Pet zbirke leposlovnih broširanih knjig. Vsaka zbirka (1000 strani) za	100 din
Vežano v platno po dva dela skupaj za	160 din
Dve zbirki rodbinskih broširanih knjig. Vsaka zbirka (1000 strani) za	67 din
Vežanih v platno po dva dela skupaj	127 din
Zbirka 6 broširanih zdravniških knjig (600 strani) za	90 din
Zbirka 5 broširanih vzgojnih knjig (560 strani) za	75 din
Zbirka 4 knjig za ročna dela (Šivanje, Vezenje, Za pridne roke — za moža in še kaj (560 strani) za	60 din
Zbirka 7 gospodinjskih knjig (Kako naj kuham, Vrt in moje rože, Naš dom, Kaj moram vedeti, kadar si gradim svoj dom, «Naš dom, kako si ga zgradimo», «1400 nasvetov za dom in gospodinjstvo», «Koledar» (780 strani) za	100 din
Zbirka trgovskih knjig («Sreča je v tebi», «Kako premagati poslovne težave»), vezani v platno, za	62 din
Revizija «Priatelj», 12 števk Po nižani ceni kot naročnik zbirke za	62 din
	32 din

Pišite upravi Ljubljana, Dalmatinova ul. 8/I, da vam brezplačno pošlje ilustriran katalog.

1. knjiga. Sinclair Lewis: «Mantrap», II. del. (Prvi del je izšel v zbirki 1936, ki vam jo bomo priložili z drugim delom.)

Roman opisuje avanture dveh ameriških športnikov, ki sta zašla na sever med Indijance. Daleč proč od kulture na Divjem zapadu se meščan zaljubi v lovčovo ženo, s katero pobegne na preprostem čolniku. Prevarjeni mož zasleduje sestradano dvojico in...

2. knjiga. D. H. Lawrence: «Žena je odjezdila». Povest žene, ki se ji je zahotelo žoljenja izven tesnih zakonskih spon. Zapustila je dom, moža in devetletno hčerko. V tej noveli je prikazano nasprotje med svetom računarjev, običajnih navad in evropske trudnosti srca ter med mitičnim, še živim svetom Indijancev v Mehiki, h katerim se zateče anglosaška bela žena (žena, ki je odjezdila), da bi se rešila jalovega evropskega sveta. Pot te žene z doma k Indijancem je hkrati beg evropskega človeka iz sedanosti v mitično prošlost.

3. knjiga. Romain Rolland: «Peter in Lučka». Povest dveh mladoletnih zaljubljenecv traja od 30. januarja do 29. marca 1918. Med večnim strahom, kaj prinese jutrišnji dan, uživata čisto svoje žoljenje, polno poezije in lepote.

4., 5. in 6. knjiga. Agnes Smedley: «Sama». Agnes Smedley izhaja iz najnižjih slojev ameriškega delavstva, dandanes pa je ena najznačilnejših pisateljic Amerike. Njen oče, majhen farmar, je delal pozneje kot rudar v Colorado-Montainsu. Njegova hčerka Agnes je tam odrasla med cowboji, med rudarskimi delavci, pijanci, prostitutkami in avanturisti ter živela kljub osei romantiki težko in grenko žoljenje. Dosegla je kot hrabra samoukinja znanje in izobrazbo ter napisala knjigo o tem ameriškem peklju. S tem svojim delom je ustvarila najbolj značilno knjigo o ženi in najresnejši dokument Amerike.

7., 8., 9. in 10. knjiga. Agnes Günther: «Soetnica in njen norec». (Dušica Rožmarija.) Kakor je že naslov poseben, je tudi vsa knjiga nenavadna. Ustvarjena je kakor nalašč za tihe ure in tihe ljudi. V njej je popisana zgodba žoljenja deklice, ki je živa duša, polna slutenj, skriposti, hrepenjenja in domotožja. Iz ljubezni, čiste, nežne ljubezni. To žoljenjsko delo Güntherjeve, ki je doživelo v izvirniku že davno milijon naklade, prevzame človeka, ki zna brati dobro knjigo, kakor največje umetnine svetoone književnosti. Del Hamsuna je v njej in Dušica je po svoji ljubezni zelo, zelo podobna Viktoriji, najbolj priljubljenemu prevodu zadnjih let... Knjiga, ki bo romala iz rok v roke, od duše do duše...

O PREPREČENJU ZANOSITVE

Zadnja leta so se v časopisju pri nas in drugod na dolgo in široko razpisovale ankete o potrebi umetnega splava, o preprečenju zanositve in o Knaus-Oginovi metodi.

O vseh teh vprašanjih se je razpravljalo javno in prikrito tako v boljših hišah kakor tudi v bornih delavskih domovih. Vse to je seveda izpred vsega zanimalo ženske. Tiste, ki so si mogle, so si omislile potrebne strokovne knjige, revnejše pa so se dale poučiti po znankah in prijateljicah ali pa po dobičkaželjnih svetovalkah. In prav te uboge žene so doživlele toliko bridkih razočaranj in prevar, da so svojo preveliko zaupljivost drago plačale.

Ker se nam ne zdi prav, da bi bile o tem pravilno poučene samo tiste, ki imajo sredstva za drago literaturo, revne

žene pa naj bi bile še naprej odvisne od različnih brošur in nestrokovnjaških nasvetov, ne gre, da bi o tem še nadalje molčali.

Zato smo izdali knjižico «Regulacija rojstev», ki jo je napisal dr. Karel Petrič. Ta knjižica naj pouči žene in dekleta, ki se v kratkem poročijo, o vseh vprašanjih, ki se tičejo preprečenja zanositve.

Knjižica stane 30 din. Naročnice jo dobe za polovično ceno, t. j. za 15 din.

Seveda jo dobe samo žene pri Upravi «Žena in dom», Ljubljana, Dalmatinova ulica 8, I. nadstr.

Nivea-creme varuje Vašo kožo

Ne slabo vreme, ne domača opravila ne morejo škodovati koži, če jo negujete z Niveo. To svojo lastnost, ki kožo varuje in hkrati olepšava, ima Nivea zahvali Euceritu, ki ga ima v sebi in ki nadomešča naravno masčobo kože. Zato je tudi Nivea nekaj čisto posebnega in se ne da z ničimer drugim nadomestiti. Vaša koža potrebuje Niveo, da ostane mlado, tna in lepa.

Jugoslov. P. Beiersdorf & Co. d. z o. l., Maribor.

DOBRA VEST za one, ki jih **NOGE BOLE**

Vsak korak, ki sem ga napravila, je bil zame muka.

Neki prijatelj pami je svetoval, naj perem noge v kopeli, ki vsebuje to sol.

Kolika je bila dobrota, ko sem noge pomočila v to blagodejno kopel!

Zdaj z lahkoto vsak dan hodim po več kilometrov, odkar uporabljam Saltrat Rodell.

Verujte samo pest Saltrat Rodella v toplo kopel za noge. Pazite kako se milijoni mehurčkov kisika dvigajo na površje. Občutili boste kako globoko prodirajo v znojnice, dovajajoč blagodejne soli vse do korenin Vaših težav. Kakor po neki maglji, Vas noge nehajo boleti in otekline izginejo. Trudne bolne noge občutijo znatno olajšanje. Zulji se tako omeh-

čajo, da jih lahko s korenino vred izvlečete. Saltrat Rodell preporučajo najvišje zdravniške avtoritete. Prodaje se povsod. Kupite zavojček še danes.

BREZPLAČNO. Na podlagi posebnega dogovora z izdelovatelji lahko sedaj vsak čitatelj tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še danes. Ne pošiljajte denarja. Naslov: M. Neumann, service 15 — C, Zagreb, Boškovičeva ul. 44.

Nasveti mladim deklicam, da ostanejo mlade

Dandanes se skoraj že ves ženski svet lišpa, mlade deklice, zrele žene in starke. Za starejše dame je to popolnoma razumljivo. Vsaka bi bila rada mlajša videti kakor je v resnici, in s spretnim negovanjem in z dobrim ličilom se to marsikateri tudi posreči. Toda zakaj uporabljajo ličilo petnajst- do osemnajstletna dekleta — to se zdi človeku manj razumljivo. Bržkone je treba iskati vzroka v tem, da bi mlada dekleta rada zbudjala videz odrasle mlade dame, pa se z ličilom prepleškajo obraz, da je ves rdeč. Obrvi so podobne ozki črni črti, trepalnice so videti daljše, ker so do konca pobarvane s črnim ličilom, usta si pa namažejo s krvavo-rdečim ali nenaravno oranžnim črtalom. Mati in vzgojiteljki sploh bi morali razložiti mladim deklicam, da je mladost sama po sebi dovolj lepa in ne potrebuje nobenih umetnih pomočkov. Če hoče imeti čisto in mehko polt, naj pazi predvsem na redno in zdravo prebavo, na zadostno spanje in na zadostno gibanje na svežem zraku, pa bodo lica dovolj rdeča in ustnice dobro prekrvljene in lepe. Zdrav način življenja daje lepo polt, zadostno spanje ustvarja mehke poteze in prepreči gube. Najlepši kras za mlado dekle je zdravje! Pametne so matere, ki ne dovolijo svojim hčerkam, da bi prekmalu uporabljale črtalo za ustnice in druga ličila.

Vsa nega, ki je potrebna mladim deklicam, je zelo preprosta. Povedali vam jo bomo v nekaj vrsticah.

Za umivanje obraza je najboljša mehka voda, a vsaka izmed vas gotovo ve, da je deževnica najmehkejša voda, ki jo poznamo. Uporabljajte torej deževnico!

Nega sivih las

Po vojni opažamo, da hočejo biti vse ženske mlade in da nobena noče biti stara, pa zato z vsemi mogočimi sredstvi izkuša doseči mladosten videz. Zato si tudi dosti žensk barva lase, kadar začnejo siveti. Večinoma so vsa barvila in vse lasne vode za barvanje las škodljive. Sivi lasje pa tudi niso znamenje starosti, marsikateri ženski začnejo lasje siveti, ko ima komaj dvajset let, nekaterim celo že prej, ko druge nimajo do petdesetega leta še nobenega sivega lasu. Mimo tega delajo sivi lasje starejše dame bolj dostojanstvene in so njih najlepši kras, saj omilijo ostre poteze obraza in dajo licu dobrodušen izraz. Lepoto sivih las ženske premalo cenijo. Mladosti ne merimo po sivih lasih! Mladost nosimo v srcu, in če je v nas, se bo tudi v našem govorjenju in v vsej naši pojavi izražala.

Napačno je mišljenje, da sivi lasje ne potrebujejo nege — še bolj jih moramo negovati ko plave ali temne lase, kakaj

sivi lasje so najlepši tedaj, če imajo lep srebrn sijaj, če so pa mastni in zamazani, so pa seveda grši ko vsaki drugi.

Sive lase je treba vsako jutro in vsak večer dobro skrtučiti in počesati, a kovinastega glavnika ne smemo uporabljati. Za sive lase je primerna samo preprosta pričeska, vse umetne pričeske z mnogimi kodri in z lasmi, pričesanimi na čelo, delajo damo s sivimi lasmi smešno, ne pa mladostno.

Sive lase moramo vsake tri tedne skrbno umiti. Tista pa, ki ima bolj mastne lase, naj si jih umije vsakih štirinajst dni. Za umivanje vzamemo šampon za svetle lase ali pa kamilični čaj. Do čistega izpiramo lase v mehki vodi, ki smo ji dodali nekaj limonovega soka ali pa brezbarvnega kisa. Lase je treba izpirati toliko časa, dokler ni voda čista, potem pa jih je treba osušiti na solncu ali pa v topli sobi. Ni pa dobro, če se sivi lasje sušijo s segretim zrakom, kakor to delajo frizerji, tudi se ne smejo še mokri lasje zavezati z ruto, ampak se morajo sušiti razpuščeni.

Trajna ondulacija za sive lase ni primerna, ker izgubijo lasje po njej mnogokrat svojo lepo srebrno barvo in postanejo rdečkasti ali pa rumenkasti.

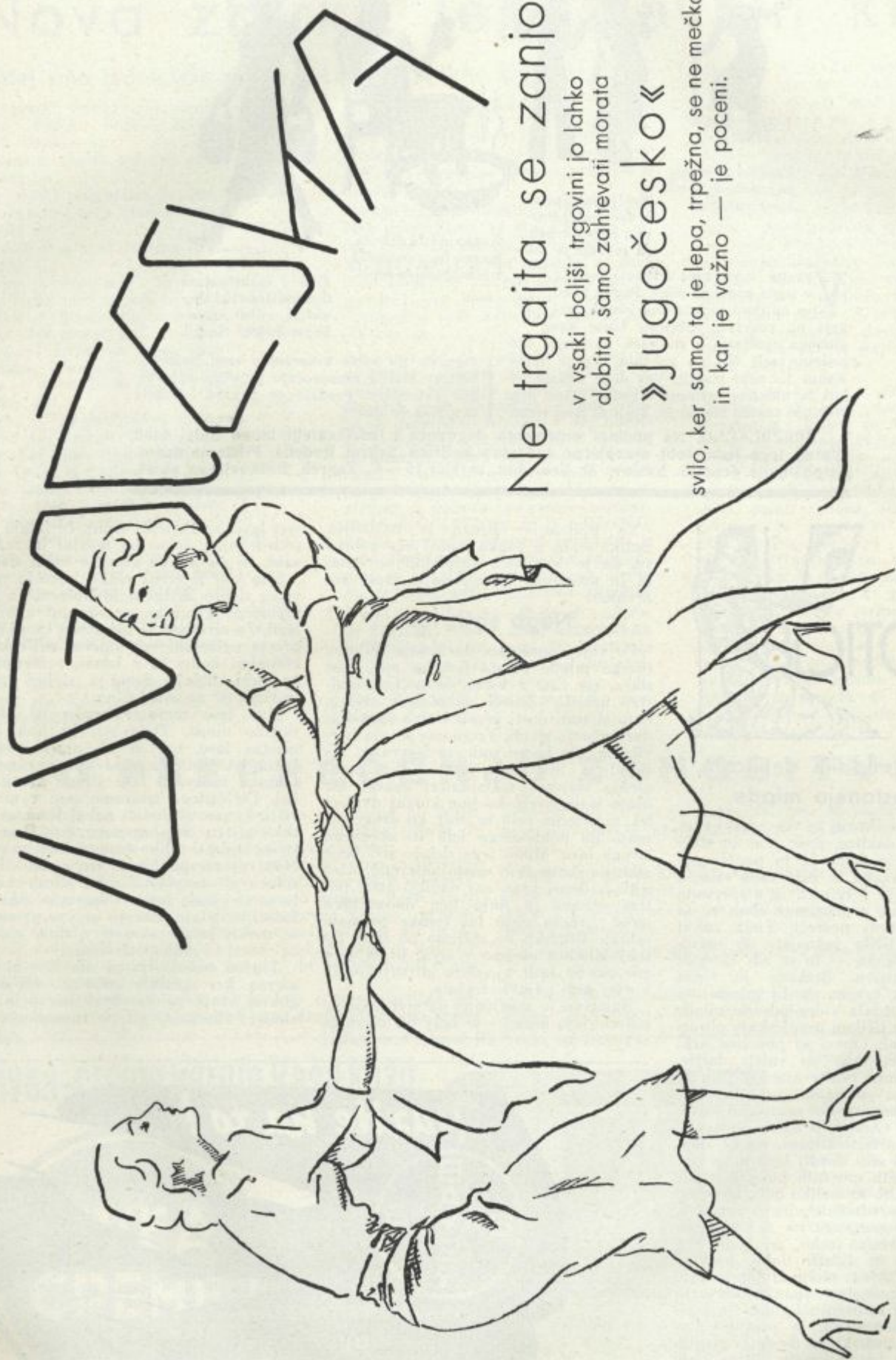
(ab)

Pazite na to!

BAYER

Vsaka **ASPIRIN** TABLETA mora imati Bayer-jev križ!

ASPIRIN

Ne trgajta se zanjo,

v vsaki boljši trgovini jo lahko
dobita, samo zahtevati morata

»Jugočesko«

svilo, ker samo ta je lepa, trpežna, se ne mečka,
in kar je važno — je poceni.

Negovane žene se ne odrekajo!

Ni zadosti, da se samo včasih uporabljajo dobro milo, ker je treba biti vedno negovan! Žena, ki gleda nase, zelo dobro ve, zakaj daje prednost enemu imenu. Samo zares dobro milo neguje kožo kakor je treba, da ostane vedno lepa.

Med temi 4 vrstami boste našli za Vas pravo

Elida favorit *Elida 7 Cvetic*
že deset let ljubljenec raz- luksuzno milo, ki si ga
vajenih žen. lahko vsakdo privoščī,
posebno močnega vonja.

Elida beli španski bezeg *Elida Lanolin*
milo snežnobele barve posebno blago za
— omamljivega vonja. občutljivo kožo.

ELIDA MILA

Ime jamči za kakovost!

Kako varujemo roke

Nekaj nasvetov za gospodinje

Pri rokah, ki se jim hitro pozna delo v kuhinji in gospodinjstvu, je potrebno, da jih, preden jih umijemo, namažemo z zelo mastno kremo ali pa s čisto vazelino. Potem jih umijemo z mehkim milom v topli in nato v mrzli vodi. Naposled jih skrbno obrišemo in še enkrat namažemo s kremo. Roke bodo na ta način ostale čiste, koža pa bo mehka in voljna.

Da odstranimo neprijetni vonj po čebuli ali drugih močnih začimbah, zmanemo v roki, preden jih umijemo, nekaj kapljic olja, roke potem umijemo z milom v topli vodi, in to še večkrat ponovimo, če je treba.

Majhne ščetke iz žice so zelo koristne v kuhinji. Z njimi najhitreje odstranimo maščobo na štedilniku. Če imamo tako ščetko, tudi nismo v nevarnosti, da bi se opekli. Prav tako lahko s tako ščetko odstranimo barvne madeže. Ta ščetka jih namreč hitreje oddrne kakor smirkov ali stekleni papir.

Majhne opekline ne puste mehurjev, če jih takoj namažemo z glicerinom. Zato bi morali imeti v vsaki kuhinji steklenico glicerina.

Če ne moremo s citrono odpraviti z rok rjavih madežev, ki nastanejo prav radi, kadar lupimo sadje, si kupimo v drogeriji za dinar ali dva kristalizirane vinskega kamna, in sicer čim večje

koščke. Potem si roke najprej umijemo v vodi in posušimo, nato pa odrgnemo madež z vinskim kamnom. Ker se vinski kamen zelo rad topi, je tudi zaradi varčevanja bolje, da primemo «kamen» v suho roko. Ko madeži pobleda ali izginejo, si roke v vodi dobro umijemo, posušimo in namažemo s kremo.

Nasveti g. dr. A. F. Ferenčaka na stavljena vprašanja

Čelo.

Imam komaj petletno hčerko, ki že neprestano gubanči čelo. Bojim se, da bo imela že z desetimi, dvanajstimi leti razorano čelo kakor kaka starka. Z nobeno obljubo, z nobeno grožnjo je tega ne moremo odvaditi. Kaj mi je storiti?

T. V. iz L.

Odgovor: Ako je vaša hčerka drugače popolnoma zdrava in ni nobene notranjega vzroka za to gubančenje, potem Vam svetujem, da ji čelo umirite s precej čvrstim zavojem okoli cele glave in da ne govorite otroku nič več o tem gubančenju.

Krhki nohti.

Že par mesecev se mi neprestano lomijo nohti. Da se le malo nerodno dotaknem kakega trdega predmeta ali umirite s precej čvrstim zavojem okoli noht odkrhne. Ni samo to, da je videti roka zaradi tega zanemarjena, tudi pri

delu me to zelo ovira. Zato Vas lepo prosim, da mi poveste, kako bi to preprečila.

U. G. iz R.

Odgovor: Nohti se Vam lomijo, ker so postali pretrdi. Zato so tudi krhki. Potrebno je, da take nohte negujete z mastni ali pa z glicerinom v ustrezajoči obliki. Najbolje je, ako vsak večer in vsako jutro vtrete v nohte lanolin (to je mast, ki jo dobite v vsaki drogeriji ali lekarni). Namesto lanolina lahko vzamete tudi «Creme Simon», ker je ta krema pripravljena na bazi glicerina.

Brki.

Ne zamerite mi, gospa, in ne smejte se mi, če Vas prosim za svet tudi jaz. Sem sicer preprosto kmečko dekle, pa mi je vendar strašno hudo, da imam brke. Kamor pridem, povsod se mi posmehujejo in preslišati moram nešteto zafkljivih opazk. Povejte mi, kako naj se rešim te nakaze.

Š. F. iz S.

Obrvi.

Imam obrvi kakor kak razbojnik. Dolge, goste in košate in popolnoma zraščene, tako da nad nosom ni nobene presledka. Ali naj jih pričem briti ali kako naj si pomagam, da ne bom videti tako divjaška?

C. J. iz B.

Odgovor: Dlake, torej tudi obrvi in brki, se začasno odpravijo s pipanjem s pinceto, trajno pa z električno

epilacijo, ki jo izvede zdravnik. Nikakor Vam ne svetujem, da bi jih pričeli briti, ker bi potem še bolj rasli.

Krvave žilice.

Po obrazu imam vse polno majhnih krvnih žilic. Slišala sem sicer, da se to sploh ne da odpraviti, pa se le obracam do Vas. Morda mi pa Vi lahko svetujete, kako bi jih odpravila.

H. B. iz G.

Odgovor: Krvne žilice po obrazu se dajo odpraviti. Samo na žalost ne morete sami nič ukreniti v tej zadevi, temveč se morate obrniti na zdravnika, ki jih bo z električno iglo uničil. Ne umivajte obraza niti s prehladno niti s pretoplo vodo. Preden pa greste na mraz, namažite obraz z mastno kremo. Na ta način vsaj preprečite, da se Vam stanje ne poslabša.

Osamljena (glej štev. 2).

II. odgovor: Učiteljica sem in živim v majhni gorski vasi. Čisto sama. Niman ne moža in ne otroka in tudi staršev ne. Vse, kar imam, je moje delo, moje knjige, moje rože in moj ptiček. Bore malo za Vaše pojme, kajne, gospa? Pa sem vendarle zadovoljna, vesela in še celo srečna. Posebno srečna tedaj, kadar si k že osvojenim osvojim še enega nezaupljivega gorskega neotesančka. Ob vsem Vašem bogastvu, ob vsej Vaši sreči se mi smilite, gospa! — Lenka.

III. odgovor: Da bi imela moža in še otročička, zatega in kodrolasega, tedaj bi me usoda lahko zanesla v najskrajnejši kot tega božjega sveta — ob njih strani bi bila povsod srečna!
U. V. iz R.

Ljubezen in delo (glej štev. 2).

II. odgovor: Jaz sem imela ženina, ki je imel zame čas vsak dan in ob vsaki uri, kadarkoli sem želela. Zdaj sem njegova žena, mati njegovih dveh otrok. On ima skromno službo, lahko delo brez vsake odgovornosti. A ker ni bil nikdar vajen dela, mu je še to odveč, in iz dneva v dan moram poslušati njegovo jadikovanje, kako ga to delo mori in tlačí. Delo, izvršeno brez veselja, brez ljubezni in zanimanja, ne more nikdar zadovoljiti ne tistega, ki ga opravlja, še manj pa tistega, za katerega ga opravlja. In dobro vem, da bi moj mož še ta tako skromni zaslužek že davno izgubil, da ni njegov delodajalec toliko socialen, da ne vidi v njem samo komaj povprečnega delavca, ampak predvsem moža in očeta. In ta občutek, dekletke moje, je grenak, zelo grenak.

Žena, ki bi rada delila možovo ljubezen z njegovim delom.

III. odgovor: Delavnost je lepa čednost in je vsakemu človeku v čast. Kako malo je takih delavnih mož in koliko je takih, ki jim delo smrdi, ki žive samo za uživanje, za gostilno in kavarno. Bodite veseli, da dobite takega moža! Če boste pa hoteli, ga boste kaj lahko pridobili zase in za zabave in bo morda le prerad zamenjal svoje delo za zabavo. Zelimo le, da bi se ob taki izpremembi ne kesa. Sicer pa sami dobro premislite: kakor si kdo postelje, tako leži.

Hišni prijatelj in politika.

Naročnik našega lista nam je zastavil tele dve vprašanji:

1.) Kako se na najlepši in najdostojnejši

način prežene hišni prijatelj, da ni zamere ne na levo, ne na desno?

2.) Kaj je večji prestopke v zakonu: zakonolomstvo žene ali politični preobrat moža?

Dve vprašanji, na kateri je kaj težko odgovoriti, posebno še če sta stavljeni tako brez vsakega bližjega pojasnila. Dobro bi bilo vsekakor vedeti, kako daleč sega to »hišno prijateljstvo« in kakšnega kova je ta dični gospod »hišni prijatelj.« Če gre tu za človeka brez značaja in brez časti, tedaj je edino pravilni način ta, da ga postavite kratkomalo na cesto in mu zaloputnete vrata pred nosom.

Če je žena tista, ki daje povod, da ta gospod hodi v hišo, potem je treba govoriti z njo, če je on tisti, ki ženo zavaja, je treba govoriti z njim. Kako in kaj je treba govoriti, to je pač spet povsem odvisno od raznih okoliščin. Če gre tu za resnično ljubezen, naj bo to že z ženinine strani ali pa s strani »hišnega prijatelja«, je to čisto druga zadeva, kakor če gre samo za lahkomišelnost igračkane. In vse drugače je treba spet postopati, če gre za dobičkarstvo ali avanturo.

Možu, ki ima svojo ženo resnično rad, ne bo težko to razmerje pravilno pregledati in pravilno presoditi. In ljubezen mu bo tudi narekovala tiste prave besede, ki bodo ženo izpametovale in jo spet privedle na pravo pot.

In zdaj k drugemu vprašanju. Tako kar na hitro bi človek dejal: Kakor je ženi v sramoto, če gleda po drugih možeh, tako je za moža nečastea politični preobrat. So pa okoliščine, ki v enem kakor drugem primeru razbremenjujejo prav tako ženo kakor tudi moža.

Vzemimo n. pr. ženo, katera ima moža, ki se zadira nanjo od jutra do večera, ki ji ne prizna tudi ene same najskromnejše dobre lastnosti. Ali je čudno, če se taka žena oklene prvega, ki je dober z njo in prijazen?

In zdaj vzemimo drugo. Ženo, ki ima dobrega skrbnega moža, ki ji vsako željo izpolni, še preden jo je izgovorila, ki jo, kakor

ČLOVEŠKO TELO IN NJEGOVO NARAVNO ZDRAVLJENJE

Pomlad je tu! Kakor priroda, tako je tudi naše telo onemoglo in se težko brani boleznim. Zaradi tega mu moramo pomagati in ga napraviti odpornega in zdravega. Moramo ga očistiti nakopičenih in telesu škodljivih tvarin ter mu dojaviti nove in oživljajoče soke. V ta namen se priporoča **naravno zdravljenje s**

„PLANINKA“ čajem BAHOVEC, ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zelišč in je njegovo koristno delovanje že priznано v znanstveni medicini.

Dolgoletna izkušnje nam potrjujejo, da je „Planinka“ zdravilni čaj zelo dobro ljudsko zdravilo, ker izhajajo njegove sestavine iz znanstvene in deloma tudi iz ljudske medicine.

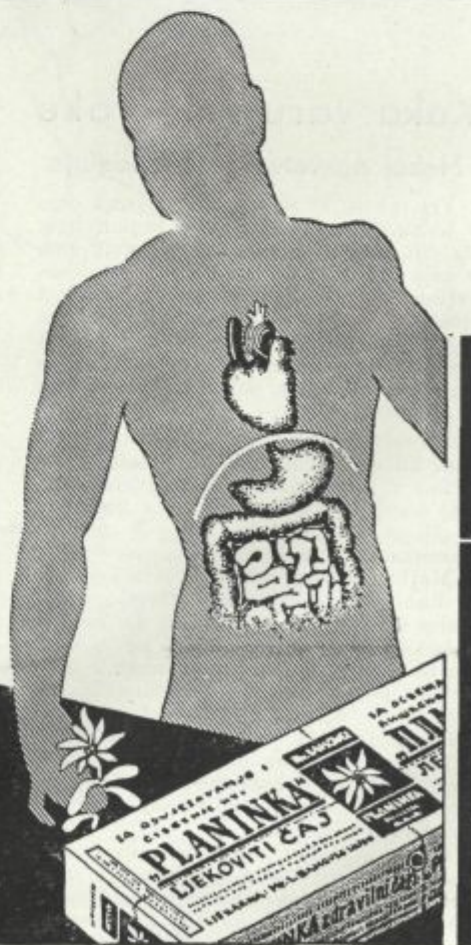
„Planinka“ zdravilni čaj je dober regulator za čiščenje in obnavljanje. Radi tega učinkuje 6-12 tedensko zdravljenje s „Planinka“ čajem Bahovec izredno dobro:

- pri slabi želodčni prebavi
- in zaprtju,
- pri slabem in nerednem delovanju črevesja,
- pri napetosti telesa,
- pri omotici, glavobolu,
- nespečnosti in zgagi,
- pri obolenjih sečne kisline
- in hemeroidih,
- pri obolenju jeter,
- pri nervozni in živčnih boleznih.

„Planinka“ zdravilni čaj pospešuje tek. — Zahtevajte v lekarnah izrecno „Planinka“ čaj Bahovec. — Veliki paket din 20'—, polovični din 12'— in poskusni omot din 3'50. „Planinka“ čaj je samo tedaj pravi, če je zaprt in plombiran in nosi naslov proizvajalca:

APOTEKA Mr. BAHOVEC,
Ljubljana.

Reg. Sp. br. 14212 od 10. VII. 1934.

Lepa in negovana!

Boljše sodbe o lepi ženi ni mogoče dati, kakor če se pravi: ... in kako je negovana! Nežna, čista polt da slehernemu obrazu ljubkost, kar ga dela lepšega. Tako mladostna je lahko tudi Vaša polt...

Vsaka žena je danes lahko lepa, ako se prav neguje. Elida krema Ideal, ta suha krema za podnevi, pomaga kot nobena druga. Ona napravi polt medlo in enakomerno lepo. Varuje polt, je idealna podlaga za puder. Ker vsebuje hamamelis* je postala Elida krema Ideal pravo polepševalno sredstvo!

ELIDA KREMA IDEAL

* Po sodbi zdravniških avtoritet ima hamamelis poseben učinek na oživitvev stanic in s tem v zvezi na obnovitev kože.

pravimo, nosi na rokah. In ki se iz samega dolgočasja, iz objestnosti, morda tudi iz radovednosti vrže drugemu moškemu v naročje.

Prva bo našla v marsikom zagovornika, medtem ko bo drugo vsak obsojal.

Kakor je torej različna sodba o ženini nezvestobi, prav tako tudi političnih pogrešk moža ni soditi vseh po enem kopitu. Gotovo je, da bomo drugače sodili moža, ki je svoje politično prepričanje izpremenil, ker je morda po dolgoletnem opazovanju izprevidel, da se v drugi stranki zasledujejo idealnejši, socialnejši cilji, kakor pa tistega, ki menja zastavo po vetru in po — dobičku. To bi bil odgovor z vidika nas žen. Vsekakor bi pa bilo zanimivo slišati tudi odgovore moških.

Samo on ima besedo v hiši.

Zelo mlada sem se poročila. Bila sem mehka, vedno pripravljena podrediti se komurkoli. In to mojo plahost in šibkost je moj mož izkoriščal vsa dolga leta najinega zakona. Vse se je vedno godilo le po njegovi volji. Kuhalo se je po njegovem okusu, govorili in smejali smo se, kadar je bilo to njemu pogodu, in molčali, kadar je molčal on. Dokler so bili otroci majhni, je šlo brez posebnega vznemirjanja. Zdaj so pa otroci veliki, vsak ima svojo voljo, trdno in močno, prav kakor njih oče. In zato se tudi niso več pripravljani vedno in v vsem pokoravati njegovi volji. Starejši sin ima prijatelja, drugega in pametnega fanta, hčerke prijateljice, sama pridna, vzorna dekleta. Kadar hočejo moji otroci h kateremu izmed njih na obisk, je ogenj v stehi, čeprav so zvečer najkasneje ob deveti uri že doma. Če pa povabijo svoje prijatelje k sebi, je križ še večji. Moj mož se zakoplje za svoj časopis in mladih ljudi niti ne pozdravi, kaj šele da bi jim privoščil vsaj

eno skromno, lepo besedo. Kadar pa je posebno slabe volje, godrnja in zabavlja kar vpricho njih, da je človeka res kar sram. Vsa dolga leta sem vdano prenašala vso njegovo muhasto, krivično nadoblast. Zdaj pa, ko ne gre več samo zame, temveč predvsem za srečo mojih otrok, tega ne morem več. Preveč jih ljubim, da bi mogla gledati, kako jim s svojo nebrzdano sebičnostjo onemogoči ali pa vsaj zagreni vsako lepo in veselo izživljanje. Bojim se, da s tem uduši v njih vso ljubezen do doma, ves čut za domačnost in tudi vso otroško ljubezen. Nekaj moram ukreniti. Samo kaj in kako, tega ne vem. Kdo mi lahko svetuje?

R. E. iz H.

Odgovor: Gotovo je, da vedenje Vašega moža ni pravilno. Svojim otrokom nikakor ne sme kratiti pravice, sestajati se s prijatelji oziroma s prijateljicami. Mladina pač sodi med mladino. Najbolje se počuti med svojimi vrstniki in najbolje se zabava sama med seboj. Skušati morate to svojemu možu dopovedati. Če boste prišli pravi trenutek in s praviimi besedami, Vas bo prav gotovo tudi razumel. Ogibajte se pa prepira in trdih, ostrih besed! Le nekaj kratkih let še, gospa, in Vaši otroci pojdejo vsak svojo pot. Vi pa ostanete sami s svojim življenjskim tovarišem. In zakaj bi po dolgih letih popuščanja in mirnega sožitja ubirali nova pota, segali po nekakem nasilju? Morda bi pa pustili svoje otroke, da to svojo zadevo kar sami uredijo? Saj je jasno, da je vsak človek sam pač najboljši zagovornik svojih pravic. Zato naj gredo k očetu sami, in sicer vsi skupaj ali pa tisti izmed njih, ki ga ima oče najrajši. Nekaj diplomacije bo pri tem pač treba. Izbrati bo treba pravi čas, ko bo oče pač najbolje razpoložen. Vsak oče brez izjeme, in najsi bo

še tako trd in mrk, ima svojo Ahilovo peto. In rada bi poznala otroka, ki bi tega ranljivega mesta svojega prestrogega očeta ne imel pogodenega. Treba bo le prebroditi včasih sicer res zelo težak prehod iz otroškega razmerja v tovariškega. Pa bo vse pridobljeno. To pa bodo najbolje in najlažje uredili prizadeti sami med seboj.

Da tudi Vi k temu lahko po svoje pomorete, je jasno. Glejte, da bo družba Vaših otrok res vedno neoporečna. Potem uredite zadevo tako, da pride mlada, brez dvoma kar precej glasna in razigrana družbica k Vam tečaj, kadar Vašega moža ne bo doma.

Nimamo svojih težkih let samo me žene, tudi moški jih imajo. In premnogo jih je med njimi, ki se le težko znajdejo in ki silno trpe ob spoznanju, da v njih otrocih, posebno sinovih, zori in kipi moč in življenje, medtem ko se njih življenjska moč, počasi sicer, a vendar neizbežno, pričinja nagibati k zatonu.

Poročile so se naročnice:

gospodična Marija Cebetova z gospodom Ivanom Horvatom iz Pobrežja pri Mariboru, gospodična Marija Glušičeva z gospodom Francem Plešnikom iz St. Janža pri Velenju, gospodična Pavla Medvedova z gospodom Maksom Wagnerjem iz Prevalj, gospodična Marija Purova z gospodom Ferdodom Pilihom iz Čreta in gospodična Marija Mlinaričeva z gospodom Ivanom Velenškom iz Celja.

Iskreno čestitamo!

Na pomlad...

ko zasije toplo sonce, se vse dene v novo praznično oblačilo.

Judi Vam, velečenj. gospa, Vašemu soprogu in Vaši obitelji bo prava prijetna pomlad, če se oskrbite z blagom za obleke, plašče komplee, kostume itd. pri nas.

OGROMNA IZBERA

DOBRO BLAGO

MODNE NOVOSTI

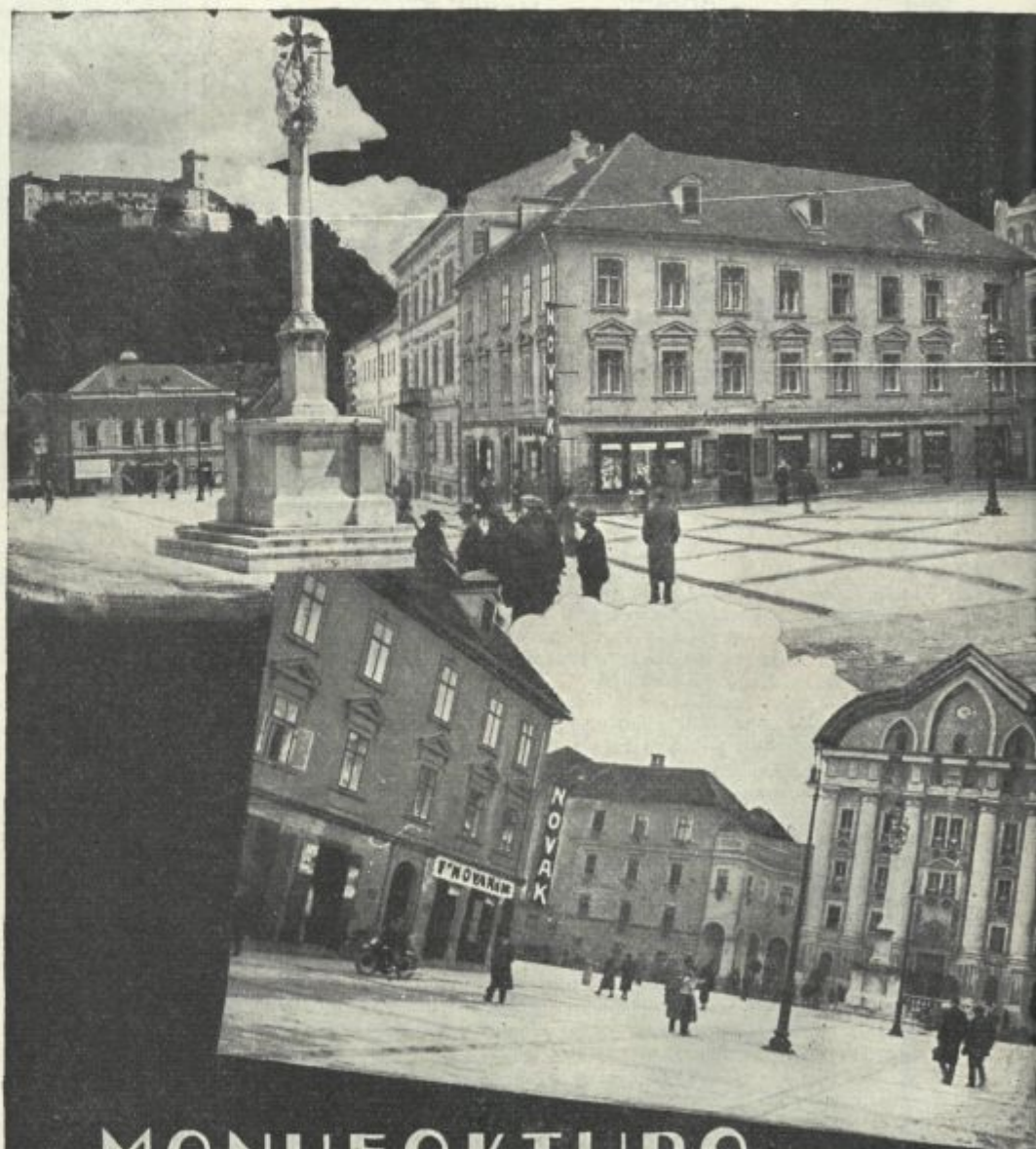
IN VEDNO

NAJSOLIDNEJŠE CENE

*Vas zadovolje
v vsakem pogledu*

LJUBLJANA

MANUFAKTURA
NOVAK
KONGRESNI TRG

Fena in dom

Roosevelt pravi: „Ne gre za to, da bi jemali tistim, ki imajo preveč, za to gre, da bi imeli tisti dovolj, ki imajo premalo!“ Pameten mož. Pametne besede. Toda zadnjega ni moči doseči drugače, kakor da tisti, ki imajo preveč, dajo tistim, ki imajo premalo.

Zdaj je pa vprašanje: kdo ima preveč? Če štejemo samo milijonarje in multimilijonarje, jih dobimo bore malo, a revežev je toliko, da gre njih število v milijone in milijone!

Če vprašamo brezposelnega, berača, brezdomca, shratha siromaha, kaj se mu zdi največja sreča na svetu, dobimo kaj čudne odgovore. Ta pravi: „Čeolji, ki bi mi bili dovolj veliki, da bi ne imel nog vseh obtiščanih!“ Drugi pravi: „Enkrat bi rad jedel toplo kosilo. Leto in dan hodim od hiše do hiše. Povsod mi dajejo le kruh. O, ne mislite, da se pritožujem, ne mislite, da zaničujem kruh! Toda zmerom kruh! Zjutraj, opoldne in zvečer kruh! Enkrat je bolj črn, drugič bolj bel, malokdaj je svež! Za toplo kosilo bi dušo prodal!“ Tretji spet pravi: „Zame bi bila največja sreča, ko bi imel stalno službo z rednim mesečnim prejemkom štirih sto dinarjev. Oh, živel bi kakor ptiček na veji!“

Kdor ima dovolj velike čevlje in ga noge nič ne bolijo, se bo čudil prvemu in se bo le težko zamislil v njegov položaj. Kdor ima dan za dnem toplo kosilo na mizi, se bo č di drugemu in ga bo le težko razumel, da je moči dušo prodati za cno samo toplo kosilo. In kdor ima službo in reden mesečni prejemek svojih osem sto ali tisoč dinarjev, se bo zgrozil nad odgovorom tretjega, ker si sploh ne more misliti, da bi bilo moči s štiri sto dinarji živeti kakor ptiček na veji!

Za kaj gre torej prav za prav?

Samo za to, da si vzamemo malo časa in se zamislimo v položaj tistih, ki imajo mnogo manj od nas.

Francoski pregovor pravi: „Tout comprendre, c'est tout pardonner!“ Po naši bi se to reklo: Kdor vse razume, lahko vse odpusti! Gandanes bi pa rekli še boljše: Kdor vse razume, lahko pomaga!

Zdramiti se moramo iz svoje malomarnosti do bližnjega, zamisliti se moramo v njegovo bedo, potem se nam bodo roke same od sebe odprle!

Uredništvo

1937 ŠTEV. 3
M A R E C
* LETO VIII *

Priložena je v platno vezana knjiga z romanom
D. H. Lawrencea: Žena je odjezdila in Romaina
Rollanda: Peter in Lučka ali mehkovazana knjiga
Romaina Rollanda: Peter in Lučka.

Draga Hudalesova:

SVETLA MISEL *

milem, božajočem soncu se je kopalo mesto, ko sem šla med drugo in tretjo uro po glavni ulici.

Po širokem pločniku se je izprehajalo vse polno ljudi. Sproščenih obrazov, brez krink, zaspano mežikaje v bleščečo sončno luč, so se vsi rahlo smehljali. In ko sem hitela med njimi, se mi je nenadoma zazdelo, da ni niti za enim od teh dobrohotno nasmejanih obrazov slabe misli. Saj je že sonce samo kakor blag smehljaj, še sivemu, resnemu mestu je omililo izraz.

Same prijazne ljudi srečujes in znanci ti odzdravljajo brez prezira. Kar nekam manjši so in mehkejši, tako jih je prevzelo sonce, pravično očetovsko sonce. Pa je vendarle lepo življenje!

Že sem mislila, da bom s to svetlo mislijo v srcu prehodila vso dolgo ulico, ko je kar nenadoma ugasnila bleščeča sončna luč. Prav za prav ne vem, če je res ugasnila, ali pa je ugasnila samo zame.

Ugledala sem pred seboj mlado gospo. Na tanki, svetli verižici je vodila majhnega kuštravega psa; drobno dekle v beli čepici na njeni levici pa je vozilo v otroškem vozičku gospenjega sinčka. Vse na mladi gospe je pričalo, da je bogata in da udobno živi, še celo svičena pentlja na vratu kuštravega psa.

«Ta otrok bo imel morda v življenju vse, kar si bo poželed, le matere ne», sem si mislila, ko sem jih prehitela.

Ob šestih sem se vračala domov. Hotela sem čez ulico, pa je tik pred menoj zdrčal eleganten avto in tiho zavil pred največji hotel v mestu. Takoj sem spoznala gospo za volanom: bila je tista, ki mi je popoldan pregnala svetlo misel iz srca.

Komaj je avto obstal, že je pritekkel iz hotela mlad gospod. Molče ji je poljubil roko in prisedel.

«To bi moral videti gospod Gabrič!» se je oglasil takrat star, sključen človek za menoj.

«Poznate?» sem vprašala.

«Poznam. Žena tovarnarja Gabriča je. Deset let sem bil vratar pri njih, dokler ni prišla mlada. Kar nas je bilo starih, je vse pognala; nismo bili za njene mlade oči.»

Šla sem.

Tisti večer sta se gospa Gabričeva in njen plesni učitelj smrtno ponesrečila. V divji vožnji sta zadela na ovinku v težko naložen voz.

Komaj dober mesec nato se je tovarnar Gabrič zopet iznil.

In s kom? Poslušajte: s pestunjo svojega otroka, s preprostim kmečkim dekletom! Sramota! Mesto, sivo, pravično, nedolžno mesto se je zgražalo, le jaz se nisem.

Tovarnar Gabrič se je oženil s pravo materjo svojega otroka, s preprostim kmečkim dekletom, ki je dajalo prvo hrano njegovemu sinčku, ki je bedelo ob njem, živel z njim in ga ob lepih dnevih vozilo na zlato, božajoče sonce.

Kadar grem po glavni ulici, ko se kopa mesto v blagi sončni luči, vselej hitim; ljudi pa sploh ne gledam: bojim se, da bi prezgodaj ugasnila svetla misel v mojem srcu.

Domovi miru, ne delavnice vojne!

Žene so darovalke in zaščitnice življenja, pripravljene vse žrtvovati, da bi ga ohranile. Kljub temu jih je dandanes mnogo primoranih za ljubi vsakdanji kruh služiti ustanovam, ki so čisto nasprotne njih namenu in poslanstvu; udeležujejo se namreč izdelovanja sredstev za uničevanje stotisočev življenj. Ali si je mogoče zamisliti tragičnejše protislovje, kakor je to, da brez števila delavk vsega sveta izgotavlja v tvornicah za orožje razna razstreliva, strupene pline, granate itd.?

Kdo bi se ne zgrozil nad tem nasprotjem, ki nam postane popolnoma očitno šele tedaj, ko si pokličemo v spomin nekoliko statistike, n. pr. iz Russbüll-dove knjige «Domobranstvo brez dobička», ki pravi takole:

«Množina orožja in sploh vojnega materiala, če si ga mislimo enakomerno razdeljenega med evropsko prebivalstvo, je večja od razpoložljive hrane za evropske narode. Z drugimi besedami: v Evropi je nakopičenih več topov, pušk, vojnih ladij, trdnjav, vojašnic in orožaren kakor hrane in so torej zaloge živil manjše od zalog orožja.

Količina goste hrane, ki jo zaužije človek v svojem življenju, ako računamo za osnovo njegovo povprečno starostno dobo približno 50 let, znaša okoli 8 ton; ustrezajoča količina obrambnih sredstev v dandanašnji konstelaciji pa celih 10 ton na osebo!»

In dalje: «V svetovni vojni so porabili za usmrnitev vsakega posameznega vojaka skoraj poldrugi milijon dinarjev. Pri tem je zaslužila industrija za izdelovanje orožja vsakokrat polovico tega zneska, t. j. 750.000 din.»

Glede na vsa ta dejstva se ne smemo čuditi, da so postale zahteve po miru vedno glasnejše in da so se na drugi strani prav žene uvrstile med prvobornice mirovniških idej. Povsod, kjer le morejo, ščitijo pred uničenjem, preprečujejo zanemarjenost in razpad ter pospešujejo blaginjo, srečo in veselje. Ogromno delo socialnega skrbstva za najraznovrstnejši področji, kakor: za dojenčce, otroke, matere, za mladinsko vzgojo, bolniško strežbo, za oskrbo ostarelih, pohabljenih, za stanovanjsko higieno — so po večini ustvarile žene, ga z veliko odgovornostjo vodijo in do zadnjih potrebosti izvršujejo.

Tja, kjer preživljajo svoje dneve otroci v človeka nevrednih stanovanjih, sredi skrbi, bojov in erotične atmosfere odraslih, so stopile žene kot pionirke socialnega dela in prve začele boj z otroško zapuščenostjo in stanovanjsko bedo. Ta boj jim je bil najresnejša življenjska naloga, ki so jo uspešno vršile kljub zasmehovanju in nezaupanju. Dasi se je njih delovanje raztezalo skoraj samo na otroško skrbstvo, so ga

vendar vršile z vsem sočutjem in mu žrtvovale svoj čas in zmožnosti. One so zasadile lopato, da so se mogle povzpeti njih naslednice na dandanašnjo višino, s katere bleste zaslužna imena, kakor: delavska ministrica ameriških Združenih držav Frances Perkins, dalje angleška delavska ministrica Margaret Bondfield, švicarska voditeljica socialnega skrbstva Claire Baril, velika švedska socialna političarka Kerstin Hesselgren in še mnogo drugih odličnih žena.

One se udeležujejo na tehle področjih: Frances Perkins se zlasti zavzema za izboljšanje higienskih prilik delavskih žena, Claire Baril vodi vzorna oskrbovališča za bolne in oslabele otroke, Kerstin Hesselgren je kot prva inspektorica tvornic pravno zaščitila delavke.

Pozabiti pa ne smemo tudi žen in deklet, ki opravljajo podrobna dela v oskrbovališčih in stoje neposredno nasproti bedi, t. j. raznih strežnic in otroških vrtnaric, ki oskrbujejo slabotne otroke po dečjih domovih, učiteljice za zaostale in zanemarjene otroke, zaščitnice sester, ki po mestih obiskujejo siromašne okraje, na deželi pa hodijo peš v oddaljene kraje, kjer obiskujejo siromake in jim nudijo pomoč, kolikor le morejo. Te žene vedo, kako težko je v dandanašnjih časih krize in splošne brezposelnosti resnično in trajno pomagati ter vzgojiti iz neproduktivnih koristne člane človeške družbe. Saj to je prav smisel in končni cilj vsega socialnega dela. Toda kdo se mu je doslej količjak zadovoljivo približal?

Takšna bo rodbinska «sreča» leta 1950., če bomo sedanje oboroževanje mirno gledale

V mestih pač vidimo krasno urejene porodilnice. Toda koliko mater kljub temu umre v oddaljenih gorskih vaseh za otroško mrzlico! Res je, da negujejo mnogo dobro oskrbovanih otrok v sončnih, zračnih otroških domovih s prostiranimi vrtovi, igrišči in telovadnicami. Toda koliko jih je še, ki niso nikdar zapustili ozkih in umazanih sten ali brezsončnih smrdljivih dvorišč domačega stanovanja! Dosti je otrok, ki

uživajo počitnice v lepih kolonijah, ležečih v senci gozdov, še več pa je takih mestnih otrok — statistično ugotovljenih 50% —, ki še nikdar niso videli divjega zajca ali škrjančka.

In zakaj? Žene, pomočnice prebivalstvu pri plinskih zračnih napadih, in milijon drugih žena, ki so zaposlene v izdelovalnicah orožja, nam soglasno odgovarjajo: Ker se ves svet do blaznosti oborožuje, ker porabljajo države večji

del svojega proračuna za nabavo orožja, t. j. za uničevanje človeških življenj, zato ni denarja za ohranitev in zdravstvo teh življenj, zlasti mlade generacije; zato ni mogoče največje državne dobrine — narodnega zdravja — zadostno utrditi.

Ali je torej za ženstvo še katera bolj vzvišena naloga mimo naloge, pomagati izpremeniti vojne delavnice v domove miru, blaginje in «sreče»? (A. H.)

Idealna ženska

Londonški list «Daily Express» je zastavil svojim moškim čitateljem pet in dvajset vprašanj, kaj zahtevajo od svoje žene in kakšna ženska bi pri njih imela prednost.

Kar se tiče zunanosti žene, so zahtevali Angleži naslednje: ženska naj ima

preprosto frizuro, nohte prirodne barve, obleko, ki ni preveč kričeča, in nizke pete. Za idealno ženo se po cesti ni treba ozirati. Lepa je poprečno in srednje velikosti. Obleka je preprosta, okusna tudi. Idealna žena se nikoli ne bo silila v javnost.

Ideal sedanjega Angleža je brinetka. Biti mora ljubezniva in vesela.

Samo 680 moških je od desetih tisočev zahtevalo izredno lepoto. Na šestnajst odgovorov je zahteval samo eden, da bi morala imeti njegova žena «sex appeal». Prav tako malo je bilo tudi tistih, ki so zahtevali nadpovprečno pametno ženo. Polovica vseh moških je zahtevala, naj žena kadi samo doma, ne pa v javnih lokalih.

Prvi korak

Roger, ali bi ne mogla midva večerjati? Imava denar?

«Nimava, moja mala... In še te pretirane cene tukaj... Morda bi niti plačati ne mogel... Kaj bi delala jutri?»

«To je neumno, lačna sem... Tako se zabavam... Pa da bi odšla s praznim želodcem...»

Madeleine je brezupno zmignila s svojimi lepimi ramami. Skoraj naga v globoko izstriženi tenki obleki je prihajala iz naročja neznanega plesalca k svojemu soprogu, ki je tudi pravkar nehal plesati z neko rjavolasko v še bolj izstriženi obleki.

«Kriva sta Chambralova», je rekel nekoliko razdražen. «Preskrbel sem štiri vstopnice, da bi ju mogel povabiti, a mislil sem, da nama plačata večerjo, in ta prismođa Simona si izmisli bolezen, da bi ji ne bilo treba iti. Ko bi bil vsaj Chambral prišel...»

«Kaj misliš, da se ta kam gane brez nje... Zdaj sva v godlji, da bi odšla brez večerje... Ah, to je neumno, če je človek vedno brez cvenka...»

«Komu prav za prav to pripoveduješ... to vem jaz najbolje...»

Nič si nista očitala, Madeleine ni očitala Rogerju njegove lenobe, ki jo je on imenoval neodvisnost in ki ga je oddaljevala od trajnega dela, bila je kakor on lahkomiselna in hrepeneča po eleganci in zabavi. Tolažila se je z upanjem, da se bo nekega dne uresničila ena tistih velikih kupčij, o katerih je govoril Roger, ne da bi se bil zanje posebno brigal. On spet ni očital mladi ženi njene premale rente, ki jo je dobivala od svojih podeželskih staršev. Zaljubila sta se drug v drugega v prvem trenutku. Spoznala sta se pred osemnajstimi meseci med volilnim potovanjem Rogerja na račun nekega industrijca, ki bi rad dosegel politično kariero. Vzlic odporu rodbine sta se hitro poročila. Vrnila sta se v Pariz, zaljubljena, z istim okusom za razkošje, z istim hrepenenjem, da bi kar najbolj uživala mladost in zabavo.

Zdaj sta v kotu velike, sijajne in hrupne dvorane molčala, ker nista mogla docela užiti tako lepega večera.

«Poslušaj, kaj ko bi plesala?» je predlagal Roger.

«Če hočeš —»

Objel jo je okrog pasu. Plesala sta odlično in sta bila najličnejša dvojica. Oba velika, vitka. Madeleine svetlolasa, chic, sfrizirana in naličena po zadnji modi. Roger temen, obrbit, z gladko počesanimi lasmi in nekoliko napudranim obrazom.

«Torej nikakor ne moreva večerjati,» je rekla iznova Madeleine, «niti ko bi si naročila malenkost?»

«Ne, — kaj pa ko bi ne mogel potem plačati?... Počakaj... počakaj... dobra misel mi je skočila v glavo.»

Roger je umolknil in se rezko nasmehnil.

«No, kakšna misel? Govori!...»

«Dobro... To je malenkost, ne sme te to tako razburjati... Prav za prav je to šala, neznatna šala. Saj sva vendar brez predsodkov... In življenje je tako kratko... Čemu bi si človek kvaril večer, ko se zabava... da bi šel domov brez večerje, ko bi tako rad jedel — to bi bilo preneumno; ali se ti ne zdi, Madeleine? Poglej torej! Odmisli si, da si moja žena, in si misli, da si damica, ki sem se z njo tu slučajno srečal, in da sem jaz ne to, kar sem, ampak nepridiprav, brezvesten gigolo... Dobro. Povabim te torej na večerjo. Pojdeva v sosedno dvorano, sedeva in imenitno povečerjava... preden bo pa treba plačati, bom jaz s pretvezo, da grem v umivalnico, izginil...»

«In jaz?»

«Ti... To je tista kočljiva točka... Ti zaigraš preplašeno žensko, ki te je tisti nepridiprav spravil v zadrego... Hlinila boš jok... Rekla boš, da si brez denarja... In stavim ne vem kaj, da bo katerikoli sosed, prav za prav ne, tisti, ki si ga prej izbereva, plačal zate...»

«Tebi se blede, Roger. In če bo kdo zame plačal in bo hotel...»

«Kaj? Saj te vendar ne odvede s silo! Najprej bo plačal, potem ti bo šele poizkusil dvoriti. Sprejmeš sestanek za drugi

dan, izgovoriš se, da si utrujena, izgineš in nikoli več ga ne boš videla. Garderobo imava itak vsako svojo. Torej ti ne bo težko... Čakal te bom doma...»

«Ampak jaz nočem, Roger! Nimam poguma. Kaj pa ko bi me hoteli odvesti na policijo?»

«Ah ne, to se ne dela. V takem primeru se vsak rajši ogne škandalu... Zagotavljam te, da ti ni treba biti tako ozkosrčna. Pojdiva na čašo šampanjca, izjasnijo se ti misli... Ne bodi nespametna... To je zelo zabavno — nekoliko pustolovščine...»

Odvedel je mlado ženo k bifeju ter ji začel spet prigovarjati. Bala se je in se pomišljala.

«No, dobro, hočem», je rekla nazadnje. «Sicer pa še zmeraj lahko zastavim svoj safir...»

«Ne, nikakor, snemi ga! Dava se povabiti... ne da bi gostitelja naprej opozorila... Stopiva v jedilnico... Glej, tamle na levi sedi debel gospod in je čisto sam; vidiš, pa še stol poleg njega je prazen... Pojdiva tja...»

«Roger, prosim te, zares...»

«Le pojdi... In ne pozabi... Srečala sva se pred eno uro, plesala sva, a ne pozna se...»

*

Roger in Madeleine sta sedla k debelemu gospodu. Na drugi strani so sedele tri elegantne ženske v družbi gospodov, menda soprogov. Roger je naročil drago večerjo, piščanca, gosja jetra, sladoled, šampanjca. Bil je v svojem elementu ter se je po načrtu vedel proti Madeleini kakor proti ženski, s katero se je slučajno srečal. Delal se je, kakor da ji govori laskave besede, v resnici pa jo je izpodbujal: «Šala je imenitna, nadaljuj!» Debeli gospod opazuje Madeleino in se diskretno nanjo ozira, a tako, da je videti, da se zanjo zanima. Pod vplivom šampanjca je Madeleine izgubljala svojo plahost; bila je vesela in razigrana... Svojo vlogo je imenitno igrala. Govorila je glasno, se smejala in govorila v narečju demimondk. Zabavala se je. Ampak paziti je morala, da bi ne tikala Rogerja. Debelega gospoda je vsekakor očarala... Kako lahko bi bilo priti do denarja... ko bi hotela... Ure so minevale...

«Pozor, ljudje začenjajo odhajati! Najin trenutek je napočil», je zašepetal Roger. «No, ne tresi se, mirno kadi cigareto dalje... Zdaj grem v umivalnico in izginem.»

«Ne, Roger, jaz nočem...»

«Zdaj že moraš, revica moja... Mene bi zaprli, moral bi povedati svoje ime...»

«Plačam», je rekel glasno natakarkju.

Neprisiljeno je vstal in odšel. Madeleine je ostala. Doslej jo je pustolovščina zabavala, zdaj pa se je začela bati. Šampanjec ji je skalil pamet. Tako dobro je večerjala... Preživela je tako prijeten večer... Ali bo plačal zanjo tale debeli, neznan človek? Spoznala je, kakšne občutke more imeti dekle, odvisno od neznanih moških.

Plačilni natakark je prinesel račun. Začuden se je ozrl na prazni prostor, kjer je sedel Roger... Madeleine je premišljala, ali naj se tudi ona začne vznemirjati zato, ker je izginil. Naglo, pogumno se je vrgla v svojo vlogo.

«Ali je gospod še zmeraj v umivalnici?» je vprašala.

«Mislim, madame...»

Plačilni je odšel, a se je kmalu vrnil ter začel drugače:

«Nikogar ni tam, pa tudi ga niso videli, da bi šel v umivalnico.»

«Kaj pravite?»

Madeleine je zares prebledela. Hipoma se je zbala; pijanost se je razpršila... Ali pokličejo policijo?... Jo zapro?

Govorila je boječje, razburjeno. Nima denarja... Povabil jo je gospod, ki ga ni poznala...

«Lep tiček!» je dejal plačilni natakark jezno, ko je spoznal situacijo iz pretrganih stavkov mlade ženske, ki je bridko jokala in se plaho ozirala na debelega gospoda, ki naj bi po Rogerjevem mnenju nastopil.

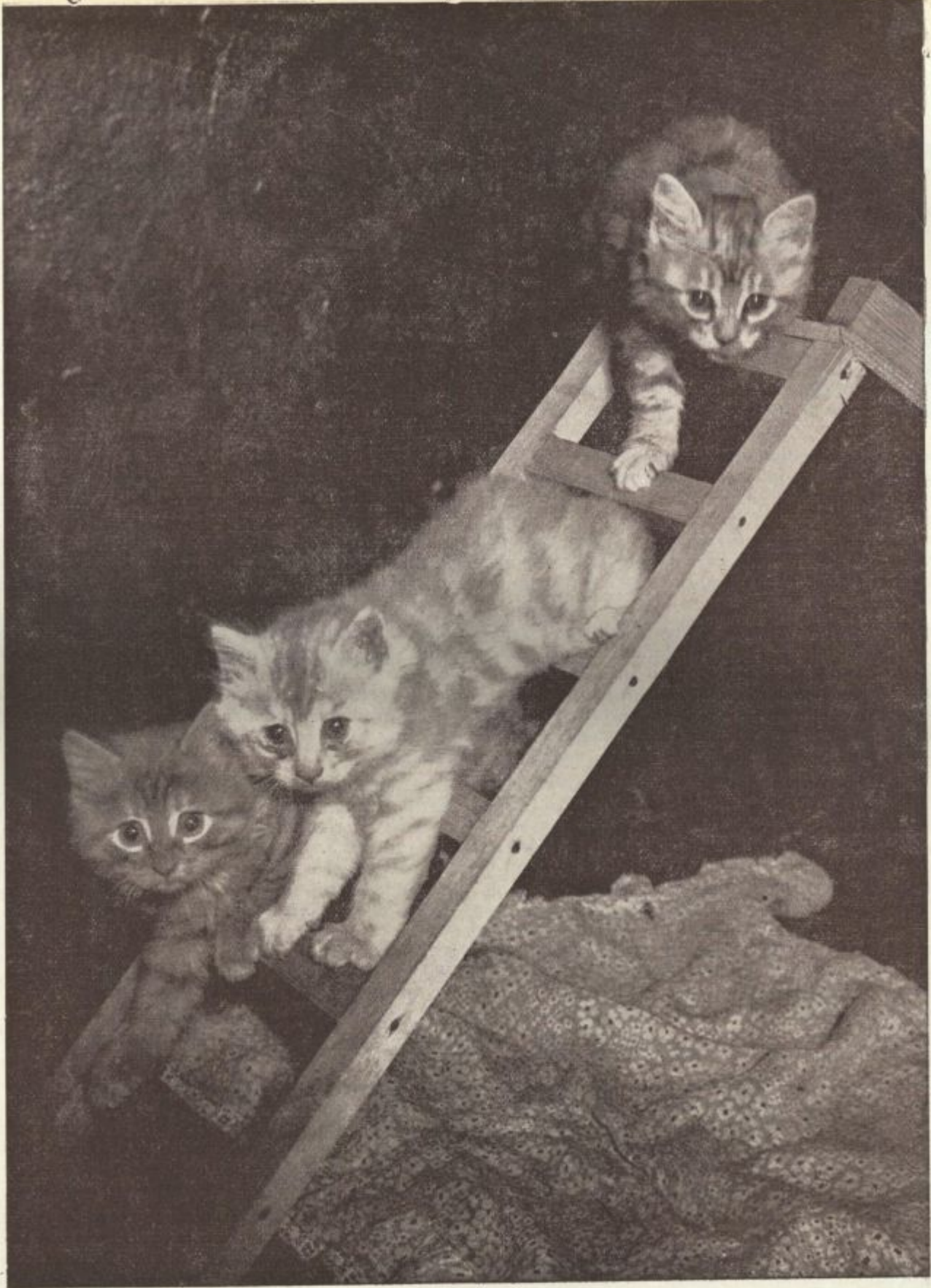
Toda debeli gospod ni nastopil. Nič več ni gledal na Madeleino. Zdejci je hlinil naglušnost in ni obračal prav nobene pozornosti na to, kar se je godilo okrog njega; strmel je nekam v prazno.

Drugi Madeleininini sosedje pa so bili ganjeni. Ena izmed dam se je zelo zanimala za žrtev neznanega vetrnjaka. Madeleine je čula:

«Uboga, mala nesrečnica... Kakšen lopov... Saj je bil res videti ničvrednej... Poglejte revico... Joče... In kako je ljubka... To je gotovo začetnica. Ne moremo je tako pustiti tukaj... Saj ji grozi policija...»

«Natakark! Dajte nam račun gospodične, poravnamo ga...», je rekla najbolj usmiljena izmed dam. Obrnila se je ljubeznivo k Madeleini in dejala:

«Dovolite, gospodična...»

Na prepovedanih potih

Čez pol ure je bila Madeleine že pri Rogerju ter mu povedala, kaj se je vse zgodilo.

«In zame ni plačal tisti debeluh, ampak drugi sosedje. Ena izmed tistih dam mi je celo ponudila dvajset frankov za avto... Toda bala sem se, Roger... To je strašno, če pomislim, da... ampak dobro sva večerjala...»

Madeleine je čutila, da je nevarnost minila; videla je le svetle strani večera ter je bila vesela, da ji je to uspelo...

Roger pa je zmignil z rameni,

«Hm! To bi bila samo predpustna šala», je dejal malomarno.

Poljubil jo je in se delal veselega... Bil je nekako mrzlično vznemirjen, raztresen... Ali je bila to res samo šala, tale pustolovščina?... Da... morebiti... Toda ali ne pridejo še nadaljnje podobne pustolovščine, v katerih bo šlo za Madeleino in ki ne bodo več gole šale? Dvoumne, lahke in dobičkosne pustolovščine, ki jih v svojem hrepenenju po zabavah in denarju ne bosta mogla odkloniti ne on, ne ona?... Ali ni bil to prvi korak, ki mu bodo sledili nadaljnji?...

Žena in njen poklic

Za srečen zakon je treba samo dvoje zdravih, pametnih in pridnih ljudi, resnične, nesebične ljubezni in skromnih dohodkov, pa vendar je na svetu tako malo srečnih zakonov.

Kaj drugega je prav za prav namen družinskega življenja, po katerem hrepeni vsak normalni človek, kakor da je vsem članom družine dobro in lepo doma in da mož in žena složno vzredita in vzgojita zdrave in pametne otroke, ki so šele po zdravi prehrani in dobri vzgoji sposobni če ne za srečno, pa vsaj za pošteno in pametno življenje. Dolžnost žene je torej velika, in tista, ki je dobra gospodinja, bo svojo življenjsko nalogo laže in bolje izpolnila.

Gospodinjski poklic je najmanj tako važen in odgovoren kakor drugi poklici. Kdor ga omalovažuje, ga ne pozna in ne pojmuje prav. Odkod pa toliko preizkušenih pregovorov o gospodinjici in odkod sodba ljudi, ki govorijo, da je tako in drugače pri tej ali oni hiši, ker je žena dobra ali slaba gospodinja? Res je od moža zaslužen denar podlaga za življenje družine, ali kaj zaleže ves denar, če ni večjih in preudarnih rok, ki bi umele obrniti vsak dinar tako, da ni zavržen. Poklic gospodinjice bi v tem primeru prav lahko primerjali s kiparjem, ki ima pred seboj gmoto sirove snovi, iz katere hoče ustvariti nekaj velikega, in če se mu njegov načrt posreči, pride sirova snov šele do svoje veljave in vrednosti.

Ko bi videli skozi stene v domove, kjer se greje blaginja, bi največkrat v njih zastoj iskali srečo in zadovoljnost, saj je prav preobilica denarja tisti zli duh, ki zastruplja dušo in srce, da sreče in zadovoljnosti ne moreta več občutiti. In vendar sanja večina mladih deklet in žen o bogastvu in brezdelju in vidi v njem popolno srečo. Reče pač ne vedo, da je zares srečen lahko edinole človek, ki ima zadovoljno srce in veselje do dela. Toda vsemogočni Bog je previden in dober, zato je bogastvo sveta natrpal le v redke visoke stolpe in jih obdal z visokim obzidjem, da se težko pride do njih in da zahrbtni mamoni ne okuži vsega njegovega čudovitega stvarstva.

Kakor za vsak poklic, se je treba pripravljati tudi za gospodinjskega. Vendar nikjer samo teoretično znanje tako malo ne pomeni kakor v gospodinjstvu. Kakor me ženske ne zavidamo svojim prednicam njih enoličnega in v ozkosrčne in nesmiselne oblike oklenjenega življenja, jih pač lahko blagruje vsaka mlada žena in gospodinja začetnica današnjih dni. Saj so se prejšnje čase dekleta vso mladost do možitve pripravljale za gospodinjski poklic, tako da so prišle v zakon že kar izurjene gospodinjice. Dekleta naše dobe si pa morajo čimprej same služiti kruh, in ko se omože, padejo iz enega poklica kar čez noč v drug poklic, ki največkrat prejšnjemu ni prav nič soroden in prav nič podoben. Ni torej čudno, da ne začutijo takoj trdnih tal pod nogami in da jim kuhanje in druga hišna dela močno zagrene prve lepe trenutke zakonskega življenja. Tiste, ki imajo dobro in trdno voljo in se zavedajo svoje dolžnosti, se že kako prerinejo skozi velike začetne težave; manj pogumnim in manj vestnim pa težak začetek včasih prežene vse veselje do gospodinjskega dela in iščejo na vse strani izhoda iz zoprnih zmešnjav. Tak dom izgubi kmalu svoj čar, in nezadovoljnost, očitki in prepir se naselijo pod njegovo streho. Mož začne pohajati po kavarnah in gostilnah in išče razvedrila drugod, žena pa sameva in toži prijateljicam svoje gorje in zablavlja čez moža.

Vsak začetek je težak, toda če se ukloniš prvi težavi, bo naenkrat jezero nadlog okoli tvoje hiše. Pogumen človek je vedno in povsod zmagovalec, in prav ovire na strmi življenjski poti so merilci njegove moči, in ko jih premaga in pride do cilja, ima toliko večji užitek. Stokanje in tarnanje pa vzame malodušnemu še tisto trohico poguma in volje, ki jo ima, svoji okolici je pa jokav človek neprijeten in nadležen. To si zapišite v srce, in kadar vam za hip odpove pogum, naj vas bodri zavest, da se v življenju obrne na boljše vsakomur, ki je pošten in vztrajen ter rad in prav dela in pametno živi.

Vse čase je bilo z imenom «žena» tesno zvezano tudi gospodinjstvo. Težke povojne razmere so pa marsikatero mlado ženo prisilile, da je še po poroki ostala v službi, kjer njen mož pač ni zaslužil toliko, da bi lahko preživljal še njo, ali sta pa oba hranila za opravo in opremo, ki je starši hčeri niso mogli napraviti. In kakor postaja bogatin vedno bolj požrešen in skopuh zmerom bolj skop, tako se je tudi tu začetna nujnost kesneje dostikrat izprevergla v nesmiselno razpado, ki jo izkušata oba zakonca, zlasti pa žena sama — kar je posebno čudno —, kakorkoli opravičiti. V resnici pa ni nič drugega kakor strah in odpor žene pred gospodinjstvom, ker ga ni vajena. Če pa hoče žena sama služiti denar zato, da ni treba dajati možu odgovora zanj, je to znak, da ne živita v slogi, in če je to tudi možu po volji, je tak mož prav gotovo sebičen. V napačni veri, da skrbi za udobnejše življenje družine, oropa taka žena sebe, moža in otroke prav udobnosti in prijetnega doma; z njenim težko prisluženim denarjem pa gospodinjici po navadi dekleta, kakor se pač gospodinjici s tujo lastnino. Dom ostane samo še shajališče družinskih članov, ki se počutijo doma kakor v prazni, mrzli sobi in išče sčasoma vsak drugje razvedrila in hodi vsak po svojih potih. Če traja to stanje dolgo časa, preidejo polagoma navade posameznim družinskim članom v meso in kri in se potem ne dajo več odvaditi. Marsikateri zakon se je že razbil na taki poti.

Dosti je pa mladih deklet in mladih žena, ki se jim zdi, da gospodinjski poklic ni primeren za njih izobrazbo in sposobnosti. Morda sebe precenjujejo, največkrat pa ne poznajo velike vrednosti in odgovornosti tega poklica in ne vedo, da je treba zanj več preudarnosti in sposobnosti kakor za marsikateri drug poklic, ki se jim zdi plemenitejši. Ko govore o njem omalovažujoče, jim hodijo na misel samo mrtni lonci in pomivanje, drugih, lepših in važnejših dolžnosti gospodinje pa ne vidijo, ker jih pač ne poznajo ali se jih pa ne zavedajo.

Ali je morda pisarniško delo duhovito, ko ljudje kakor stroji prepisujejo in seštevajo po cele dneve, tedne in leta, da jim lastne misli očasi kar zamro? Ali je morda užitek biti učiteljica in učiti deset, dvajset, trideset let eno in isto, da postane počasi kakor obrabljen stroj, ki mu še dolgi počitek več ne koristi? Še dolgo vrsto takih poklicev bi lahko naštela, saj je zares umskih poklicev tako malo in je zanje treba veliko prirojenega daru, sposobnosti in posebnega veselja, sicer postanejo prav tako osakdanji kakor osak drug.

Gospodinja pa združuje v sebi celo vrsto lepih in odgovornih poklicev, za katere je treba predvsem zdrave pameti, toplega srca in nesebične požrtvovalnosti. Njeno delovanje zapušča povsod globoke brazde in vselej se prej ali slej pokaže uspeh njenega dela. Če je njen duh razgiban, je živahno in raznolično tudi njeno delo. Gospodinji, ki se neče ali ne zna živeti v svoj poklic, pa postane seveda njeno delo enolično, dolgočasno in zoprno.

Pač pa ne sme žena pri svojem gospodinjskem delu nikoli zanemariti svojega telesa, ne svoje duše, da ji ne usahnejo dragoceni viri, iz katerih lahko vse življenje črpa novih moči in dobrih misli za svoj poklic.

V. Rehak:

SOBOTNA POVEST

Ne! Z adutom bi bil moral nanje! Začel bi bil z adutom in potem bi bil vrgel karo. Dvakrat bi bilo šlo skozi, in župan in Bernik bi bila reveža.»

Grobar Lisjak je pokimal z glavo, zadovoljen, da je slednjič rešil problem, kako bi se

bila morala ta igra odigrati, ter stopil na noge. Ni šlo dobro. Pokopališče je bilo na hribu, pot strma in povrh še noge nepokorne. Če Lisjak ni pazil nanje, so se mu takoj zapletle.

«Ampak kako je to prav za prav bilo, da je imel župan na koncu pikovega kralja?» se je na glas zamislil Lisjak ter se naslonil na drevo.

«Enkrat so mi piki srečno skozi šli.» Lisjak je upognil palec v dlan, «potem je Bernik vrgel aduta, župan je dal fanta,» k palcu je stisnil kazalec «in potem, no seveda pri tretjem pobitku je napravil renons! Torej vidiš, kakšen slepar je župan!»

S silo volje je primoral Lisjak noge, ki so kazale, da bi se rade vrnile, da so zavile spet v smer k pokopališču.

«Torej lej, lej.» je po taktu kimal z glavo, «takole je treba paziti celo na župana. In to je potem načelnik občine — he!»

Pri tem «he!» se je Lisjak ustavil. Kako se je prav za prav zgodilo, da je na poti domov in da ne sedi v gostilni? Saj se sploh ne spominja, da bi bil odšel domov ali da bi bil le nameraval

iti. In zdaj stoji tu sredi poti med gostilno in pokopališčem.

Niti ne ve, ali je še sobota ali je že nedelja. Prižgal je vžigalico in posvetil na uro. Pol dvanajstih. Pritisnil je uro k ušesu. Ni šla.

«No seveda, Bog ve, koliko je ura, in jaz se potikam tod. Da bi bil že v postelji!» S temi besedami, ki jih je izgovoril predvsem na naslov neposlušnih nog, je Lisjak krepko stopil. Toda ni prišel daleč. Tu — tu — tu tu — tu! «Dvanajst,» je naštel, «torej vendarle še ni pozno, nočni čuvaj ima uro v glavi, temu se ne ustavi.»

Lisjak se je odkril in se zagledal v nebo nad seboj. Polnoč je. Pogledal je kvišku, a kmalu se mu je zvrtilo v glavi: sklonil jo je torej ter jo spet pokrnil s klobukom in nadaljeval hojo in premišljevanje. Zdaj pa se mu je v misli na izdajalskega župana zapletla sobota z nedeljo in tako je dospel Lisjak s poštono zmedo v glavi do pokopaliških vrat. Ustavil se je in pogledal čez vrata na pokopališče, ki je ležalo pred njim kakor na dlaní. Mesec je s svojo svetlobo pobelil kamenje in travo. Nič žalostnega ni bilo v tem pogledu. Pokopališče se je zdelo Lisjaku kakor vrt.

«Lej, tale vrataca bi bilo treba popraviti,» je premišljal na glas. «Župan ima polno dvorišče lesa, saj je tako vse iz občinskega gozda, ampak da bi dal nekaj za takšnole reč, to mu še na misel ne pride.» Ravno včeraj zjutraj je popravil Lisjak vrataca s kosom deske. Ampak to je samo krparija, nič drugega. Deska je na pol trhljena, našel jo je bil na pokopališču, pribito s starimi žebli. Takšno popravilo ne more dolgo držati.

«Kdo ve, ali je danes še tam, kamor sem jo bil včeraj pribil?» Pri teh besedah se je Lisjak pripognil, da bi pogledal desko. «Lej, tu je. Tale z izbito grčo. In še drži, drži!»

Lisjaku pride na misel, da bi pogledal skozi luknjo, kjer je bila izbita grča. Osupnil je. Pred njim je nekdo stal. Črna postava, ki je bila sklonjena z druge strani k deski in zrla skozi luknjo z enakim zanimanjem kakor prej grobar. Grobar se je tako prestrašil, da mu je šel mráz po hrbtu. Vendar je zbral ves pogum in se vzravnal, da bi

bolje pogledal neznanca. Toda kaj je to? V trenutku, ko se je Lisjak vzravnaval, je neznanec izginil, kakor bi pihnil, in grobar je debelo gledal na prazno pokopališče. Nikjer nič. «Kje je prav za prav stal?» se je vprašal Lisjak ter se pripognil, da bi še enkrat pogledal skozi luknjo in natanko dognal smer, v kateri je videl čudnega moža.

Mož je še zmerom stal na svojem mestu in Lisjaku se je zdelo, da mu je neznanec celo pokimal v pozdrav. Ko pa je spet pogledal čez pokopališka vrata, spet ni videl neznanca in je čutil, kako se mu grlo stiska od groze.

Hipoma mu je šinilo v glavo: Deska je bila iz krste, in ta človek je bil pokojnik. Drugače to ni moglo biti! Moj Bog, kolikokrat je Lisjaku babica pripovedovala, da skozi izbito grčo v deski iz krste lahko vidimo duhove, rajnike in čarovnice. Zdaj se je o tem prepričal na lastne oči.

Neznanec je čisto očitno pozdravil. Lisjak je odtrgal deščico z vrat in si jo vtaknil za zimsko suknjo, tako da je imel luknjo po izbiti grči ravno pred očmi in obe roki prosti.

«Greste že domov, domov?» ga je ogorvil tiho blede gospod.

Lisjak še ni nikoli slišal tako slabotnega glasu. Vsako besedo je bolj bral z ustnice kakor slišal.

«Da!» je pokimal in brž vprašal: «Kdo ste, prosim?»

«Jaz sem vaš sosed,» je pokazal na grob s preprostim sivim kamnom. «Zestdeset let. Tu je miren kraj, je tiho zamahnil z roko in se zasmejal.

«Jaz sem Lisjak,» se je poklonil grobar.

«Vem, dobro vem,» je zašepetal blede sosed, «poznal sem že vašega očeta. Prijazen in dostojen človek. Pod njim sem sprejel to mesto tukaj.»

«Pa kaj delate tukaj pri vratih?» «Strašim,» se je spet zasmejal blede sosed, «seveda samo tako formalno, razumete. Tudi strašenje izgubi z leti svojo mikavnost in pa dandanes se le še malokdo boji. Toda vstopite!»

Lisjak je odprl vrataca in stopil na pokopališče.

«Danes imamo službo štirje,» je govoril dalje blede mož, «tovariši igrajo tamle marjaš. Jaz sem ravno počival,

ko ste prišli. Hodil sem okrog zidu. Seveda samo formalno, razumete.»

Lisjak se je ozrl v smer, ki mu jo je pokazala bleda roka. In res. Na nagrobni plošči sta sedela dva gospoda v čedni večerni obleki (bila je sicer že iz mode) in njima nasproti tretji v preprosti sivi mrtvaški srjaci.

«Ta je prišel sem kot samomorilec,» je dejal sosed, «ne preveč dobra kvalifikacija. He? Človek naj konča življenje pošteno in naj nastopi novo službo z dobrim izpričevalom iz stare službe — he? Le ne uhajati iz službe! Ampak pojdiva, predstavim vam gospode.»

Že je sedel Lisjak na četrtem oglu groba in se zanimal za igro. Samomorilec se je zdel inteligent in vsestransko izobražen duh. Vsekakor je imel lepe manire. Prvo, kar je storil, je bilo, da je odstopil grobarju svoje mesto pri igri.

«Hvala,» je odklanjal Lisjak, «jaz bom samo gledal. Le nikar se ne dajte motiti, jaz se drugičkrat dovolj naigram.» Toda bilo je na njem videti, da se kar trese, da bi igral. Zato mu je samomorilec stisnil karte v roko z besedami:

«Saj se mi tudi dovolj naigramo. Takole igramo od leta 1878. vsak dan.»

Lisjak se torej ni več branil ter se je z veseljem poglobil v igro. Sicer ni ravno udobno sedel, zakaj če je hotel videti nasprotnega igralca in karte, je moral držati roke visoko, da bi jih imel pred luknjo v deski, toda neudobnost, ki jo je imel pri igri, je bila obilno poplačana z radostjo, da je igral s prvovrstnimi marjašarji.

«Moramo za kaj igrati,» je izpregovoril eden izmed gospodov v večerni

obleki, ko so končali prvo partijo, «ker brezplačna igra poedince zavaja, da igrajo preveč lehkomysešno, in zaradi tega trpi igra. Morda bi tukajle gospod kolega,» se je priklonil samomorilecu, «zapisoval, in na koncu se izravnamo. Če izgubite vi, gospod Lisjak, nam popravite za tisti znesek grobe, če izgubi kdo izmed nas, imam jaz tale zlati prstan in dva zlata zoba. Torej prosim!»

Igralo se je in sreča je bila skoraj vedno na strani gospodov duhov. Kakor je Lisjak računal, je že izgubil dve zidani grobnici in do tretje je le še malo manjkalo. Morda samo deščica z napisom in svetilka.

Potem pa je prišla karta, na katero je Lisjak tako potrpežljivo čakal. Gospod v večerni obleki je javil dve sedmici. Srce adut, karo pomaga. Lisjak je pogledal karte in srce mu je poskočilo od veselja. Štiri kare s kraljem je držal v roki. Nekaj časa je premišljal, da bi premotil tekmeča.

«Kontra!»

Gospod v črni obleki se je očitno dal ujeti.

«Rel!»

«Supra!» se je podvizal Lisjak.

«Igrajmo!» je pokimal prednostnik in Lisjak je v duhu videl, kako si bo grobnici spet nazaj priigrjal. Morda priigra še en zob.

«Karov as!» Lisjak je vrgel osmico, soigralec kare ni imel. Karova desetica! Lisjak je vrgel fanta. Karova devetica! Lisjak jo je prebil s kraljico.

«Tako, in zdaj grem po sedmico, da se ne bo igra zavlačevala,» si je rekel v duhu, toda ostrmel je. Karov kralj, ki je doslej mirno in zadovoljno sedel

na prestolu prav zraven njegovega palca, se je hipoma vzravnal, iztegnil prekrizane noge, vstal s prestola, vzela žezlo pod pazduho, dvignil kraljevski plašč nad kolena, in hop, že je bil na tleh in je tekel proti pokopališkimi vratom, da se je kar prašilo za njim. Lisjak je vrgel prazno karto na tla, pogledal v naglici, kako mu je samomorilec pripisal dve novi grobnici na stran «Debet», in že jo je ubral za dezertjerjem. Ujel ga je za rob plašča ravno med vrati, toda v tem trenutku je dobil udarec na čelo, da je videl devet solnc. Njegovo veličanstvo je namreč zaloputnilo vrata, ki so usekala Lisjaka po čelu. Kar zamežal je od bolečine in presenečenja. Ko je spet izpregledal, je stal nad njim gostilničar.

«Torej vaš račun, gospod Lisjak, znaša 124 dinarjev in pojdite domov spat! Tukaj mi kimate in spite pri mizi. Ako bi vam ne bil prisolil zaušnice, bi mi bili potegnili prt z mize z vsem, kar je na njem...» Bč.

Kaj izdajajo roke

krtonih ved imamo mnogo, toda z malokatero so v teku stoletij uganjali toliko goljufij, kakor z branjem iz roke. Zgodovina tega branja je prastara in izhaja najbrže od Kaldejcev, ki so bili dobri poznavalci različnih skritih umetnosti. Znani učenjak Naval celo trdi, da so že stari Izraelci poznali hiromantijo. V Jobovi knjigi je napisano: «Če je krivica na roki tvoji, jo odpravi...» (11. poglavje, 14. vrsta). Seveda bi bilo treba najti za te besede točno razlago, ker se lahko v tej obliki nanašajo tudi na kaj drugega. Dejstvo pa je, da so bili vsi vzhodni narodi nagnjeni k skritostnim vedam in da je morda ta stavek le fraza,

ki ima svoj izvor v hiromantiji, a je dobila potem drugačen pomen.

Moderni časi so začeli tudi hiromantiji izpodjedati tla, vendar pa je še danes na tisoče ljudi, ki verjamejo, da se da brati iz roke usoda.

Oblika, barva in črte na roki so glavna znamenja, ki dajejo migljaje o usodi. Oblika roke ni vselej enaka. Tudi če upoštevamo razmerje med velikostjo raznih ljudi, bomo opazili, da imajo nekateri premajhne, nekateri pa prevelike roke. Po razliki od normalne velikosti lahko sklepamo na razne značilnosti. Dosti premajhne roke niso dobro znamenje. Pri-

čaju nam, da se njih lastnik rad odaja nasladam, da se boji dela in da je zakrknjen, zlasti če so roke vzlic svoji mali obliki zelo mesnate. Velika, mesnata roka priča o brezobzirnosti. Če so roke bele, kažejo velik strah pred delom in trdno željo po uživanju. Rdeče roke so nevarne, surove in pohlepne. Barva roke kaže različne značaje. Bele roke pričajo o smislu za udobnost in lenobo, rumene o neodločnosti in opreznosti, rdeče pa o dobrodušnosti, a tudi o nagli jezi.

Te osnovne sklepe pa moramo seveda preceniti po splošnih znakih, ki jih kažejo še druge značilnosti. Oblika roke izdaja dosti več. Tudi razlika med roko, ki ima vozle na prstnih sklepih, in med tisto, ki jih nima, je zelo pomembna. Štirioglati roka z gladkimi prsti kaže človeka, ki gre naravnost po svoji poti, brez posebnih hotenj. Kot delavec je tak človek zanesljivo, je pa počasen v svojih sklepih. Roka z vozli priča o železni delovni moči, o stremljenju navzgor in gospodovalnosti. Tudi oblika nohtov izdaja marsikaj. Lepo izbočeni nohti pričajo o častihlepnosti, dolgi in ozki o gospodovalnosti, zavisti in tesnosrčnosti. Okrogli, bleđi, hrpapavi nohti so dokaz, da je njihov lastnik melanholičen in da rad muči samega sebe. Zelo bleđi, višnjevkasti in čisto ozki nohti izdajajo spletkarja in lažnioca, največkrat pod krinko človeka, ki se za nič ne briga. Tako izdaja torej vsaka oblika roke določen značaj.

Šarlatani so svoje čase največ prerokovali iz črt na roki. Ugotoviti moramo, da je nesmiselno prerokovati iz teh črt. Tudi natančnih sklepov o preteklosti te črte ne dopuščajo. Hiromanti so pa dostikrat dobri poznavalci ljudi. Iz najmanjših vidnih dejstev sklepajo na važnejša in pri tem lahko vernega obiskovalca izprašajo, da sam ne ve kdaj. Iz tega, kar jim je povedal, znajo potem ustvariti pogosto najduhovitejše sklepe in doseči presenetljive zaključke. Najbrže morajo biti te črte nekakšno ogledalo značaja in telesnega ustroja. Nekateri črte izpričujejo dobro zdravje, druge pa nasprotno. Po tem je tudi mogoče sklepati iz črt na starost, ki jo bo obiskovalec dosegel. To bi pa znal sklepati tudi dober zdravnik, kar pa seveda nima nikakršne zveze z usodo.

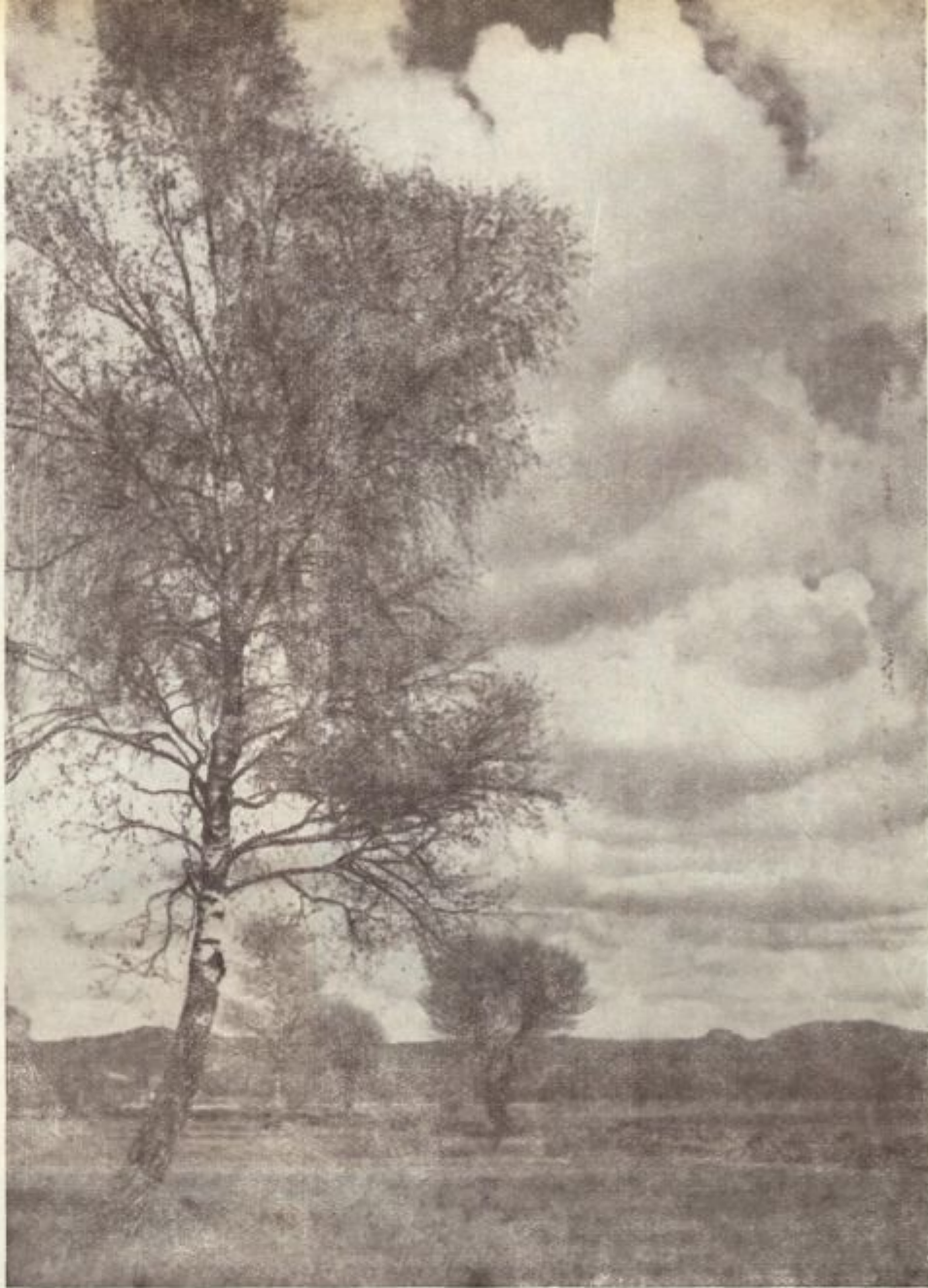
Učiteljica Zinka išče hotel

Bilo je tista leta, ko je prirejal veliki Reinhard na planem pred solnograško stolnico Hofmannstalov misterij «Slehernik». Učiteljica Zinka je bila navdušena za vse lepo in blago, čeprav jo je usoda vrgla v hribe, kjer je presedela pri knjigah svoje mladostne dni. Za knjige si je pritrjavala od ust, s posebnim veseljem je varčevala zadnje leto, saj se je nameravala odpraviti na počitniško potovanje...

Ko je čula o Reinhardu in njegovem «Sleherniku» v Solnogradu, je ni zdržalo, takoj se je odločila, da pojde tudi ona v Solnograd. Proti koncu šolskega leta si je dobila že dovoljenje in potni list, in ko je prišel čas, je bila za pot pripravljena.

Kar pogumno je sedla v vlak in se odpeljala proti severozahodu. Nekoliko tesno ji je že bilo pri srcu, ko se je vozila po tuji zemlji, med tujimi ljudmi, čeprav je nemščino prav dobro govorila. Prav vesela je bila, ko sta stopila v njen oddelek gospod in gospa, ki sta med seboj slovensko kramljala. Nekoliko časa je čakala, a kmalu se je zaupo obrnila na gospo ter ji razodela, da potuje v Solnograd. Kako je bila vesela, ko je zvedela, da potujeta tudi gospod in gospa naravnost tja in da se jima sme pridružiti. Saj bi ji bilo še posebno nerodno v Solnogradu, kjer še nikoli ni bila; spoznala je tudi, da se je premalo pripravila za pot, saj ni vedela ne kam, ne kod; niti mestnega načrta si ni ogledala, niti vodiča po mestu si ni kupila, niti za to ni poskrbela, da bi ji kdo nasvetoval dober in ne predrag hotel. Vse to jo je že prav skrbelo, zdaj se pa lahko popolnoma brezskrbno prepusti tej dvojici, ki se v Solnogradu že dobro spozna. S pravim veseljem je čakala konca poti. Na kolo dvoru so izstopili in se z avtotaksijem odpeljali v hotel.

Veliko življenje je vrvelo po ulicah, tako da se je Zinki, učiteljici s hribov, kar vrtelo v glavi. Naenkrat se avto ustavi, Zinka skoči skozi vežo, spiše priglasnico, in že je v svoji sobi. Nekoliko se umije in hitro na obed. Bila je sicer prav trudna, prav dobro bi se ji prilegel popoldanski počitek, kakor sta si ga privoščila gospod in gospa. A ni si zato odtrgovala od svoje skromne plače, da bi šla v Solnograd spat, marveč zato, da bo kaj videla in doživela. Sladek počitek je želela po obedu gospe in gospodu ter šla na ulico, po ulicah dalje na mogočni grad, kjer je skrbno ogledovala starodavne nadškofijske utrdbe... Kar pred njo je ležalo prekrasno mesto, skozi mesto pa se je svetila Salica kakor pisan trak... Res, srečo je imela, da je bilo v Solnogradu lepo vreme, kajti redkokdo naleti tako dobro; večina tujcev si mora v Solnogradu kupiti dežnik, ko jih preseneti sloveči solnograški dežek. Ta dežek ni tak kakor drugod: prav drobni prameni curljajo navadno na Solnograd, ki leži med skalovitimi gorami, da deževni oblak nikakor ne more več izmed njih, če se ujame v to kotlino.

Še nekaj dni, in zopet bo pomlad.

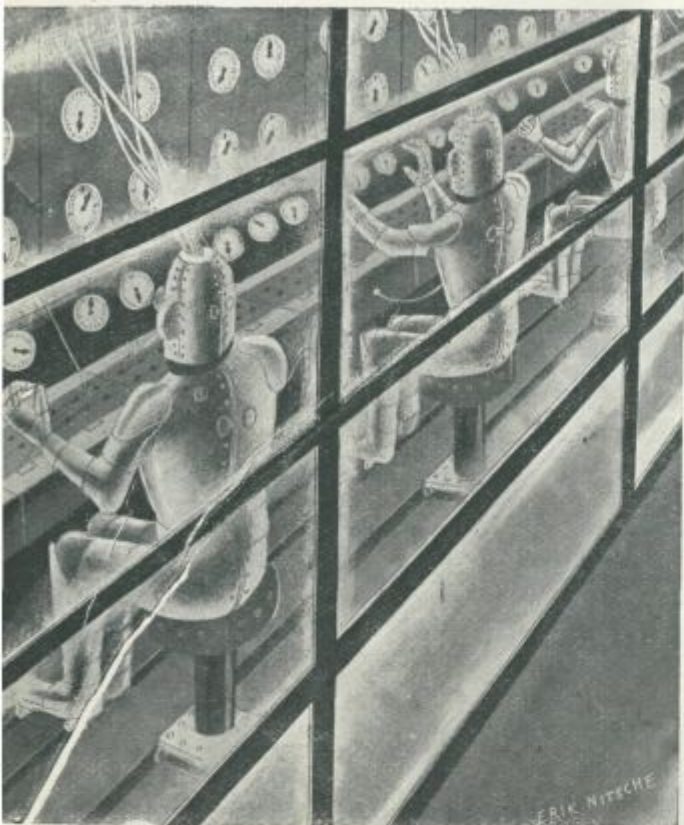
Učiteljica Zinka je torej imela srečo, lepi popoldan ji je minil v veselju in zadovoljstvu. Toda ni dobro hvaliti dneva pred večerom. Na večer se je hotela vrniti v hotel. A na katero stran naj krene? Vsa preplašena je zaustavila korak... Moj Bog, ali naj išče ulice, po katerih je hodila? Preveč jih je in prepisane so, da bi jih spoznala... Ali naj vpraša stražnika, kam naj se obrne? To bi bilo pač najpametneje, pa kako naj ga vpraša, ko še sploh ni vedela, kako se imenuje njen hotel. Kar na jok ji je šlo, ko ni vedela, kam naj se obrne. Nekaj časa je dirkala iz ulice v ulico, pa nikjer se ji ni zdela okolica znana. Vsa upehana se je ustavila ob Salici, s solznatimi očmi je uprla pogled v vodo.

Polagoma se je umirila in jasno presodila svoj položaj. Nobene pomoči ni videla pred seboj, edino sama si lahko pomaga. Stopila je k bližnjemu paviljonu, si kupila vodič po Solnogradu ter prečitala imena vseh hotelov. Nobeno ime se ji ni zdelo znano, kajti čisto brezbrizno se je bila vpisala v hotelu. Kateri hotel je torej pravi, kje so njene reči, kje ona prenočuje? Zmračilo se je že, ulice in hiše so se zasvetile v lučih... Učiteljici Zinki je bilo tako še težavneje najti hotel.

Ko ni mogla ničesar dognati, se je odločila, da si poišče z vztrajnostjo svoj hotel, kajti eden izmed teh, ki jih ima v seznamu, mora pač biti.

Prvega, ki ga je zagledala, je vzela na piko. Stopi v vežo in vpraša, ali stanuje tam učiteljica Zinka Cijan iz Jugoslavije. Pogledali so v knjigo in ji z obžalovanjem odgovorili, da je še ni bilo tam. Učiteljica Zinka je napravila pri tem hotelu v svojem seznamu črto in odhitela dalje. Isto se ji je zgodilo pri drugem in tretjem hotelu; število hotelov, kjer bo morala še vprašati, se je polagoma manjšalo. Prišla je tudi v vežo hotela «Pri grozdu». Kar se ji je zazdelo, da bi utegnila biti tu «doma». Vendar je vprašala tudi tukaj, ali stanuje v hotelu Zinka Cijan. Prav vesela je bila, ko so ji potrdili, da stanuje v sobi številca 12, čeprav so pripomnili, da je najbrže ni doma, ker je takoj po obedu odšla, a se ni še vrnila. Zdaj je bila vrsta na Zinki, da je povedala, da se pravkar vrača... Vsi so postali dobre volje: Zinka, ker je našla svoj hotel, hotelir pa zaradi njene domisljice, kako je iskala hotel. Odločil pa se je, da bo dal odslej vsakemu novemu gostu reklamni listič z imenom hotela in dohodom z vseh važnejših točk solnograškega mesta in bližnje okolice.

KADAR NAM BODO ERIK NITSCHÉ: ROBOTI SLUŽILI

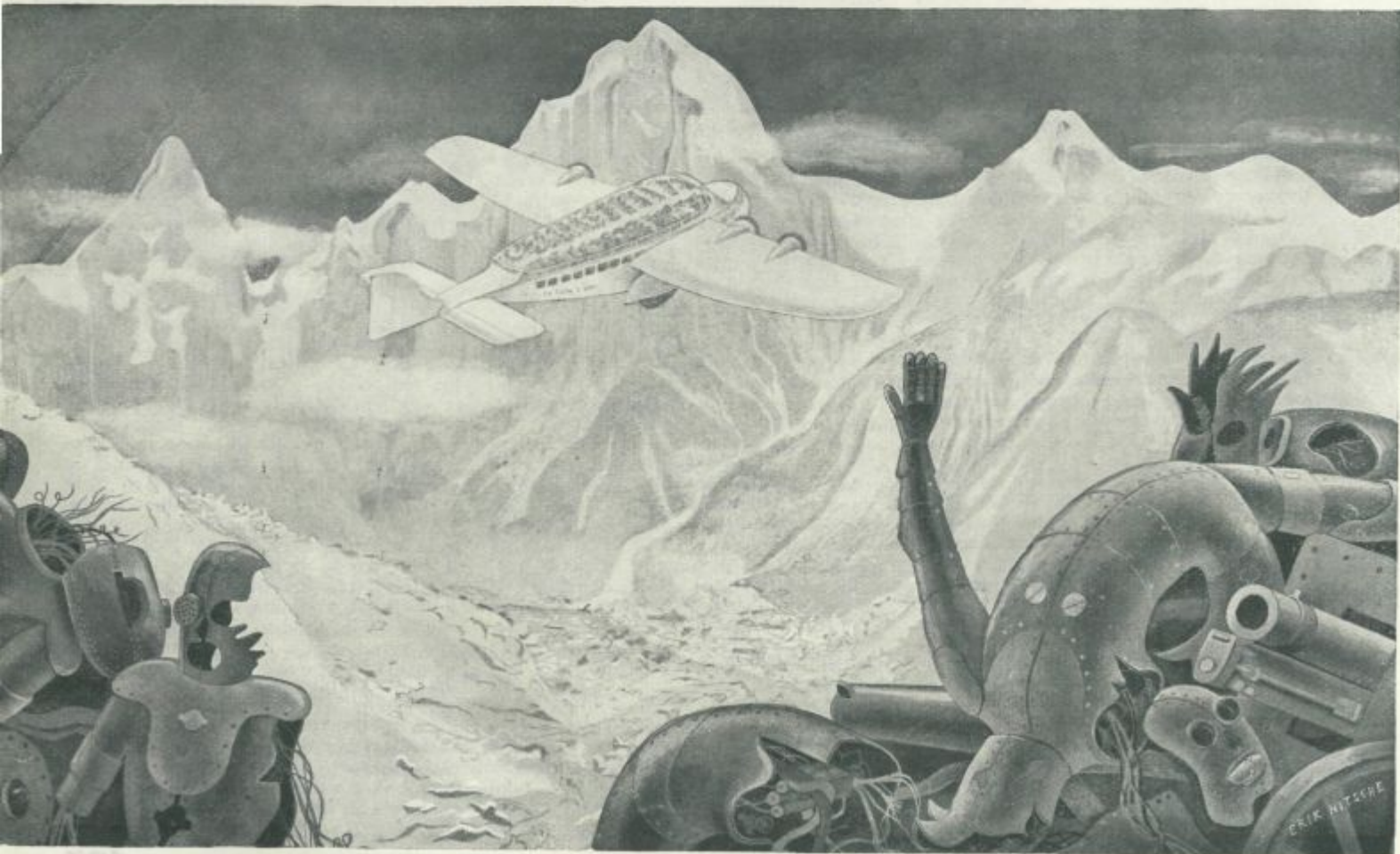
Centrala robotov, nekakšen bojni glavni stan, ki vodi vso vojsko robotov.

Pogled skozi okno tanka na drugi tank.

Priobčujemo nekoliko slik, iz katerih se jasno vidi, kako si zamišlja in bržkone tudi želi robota bodočnosti švicarski slikar Erik Nitsche.

Ni več tako tako daleč čas, ko bodo vsa bremena življenja naprtena umetnim delavcem, robotom, ljudem bodo pa ostale samo še zabave in tisočeri užitki.

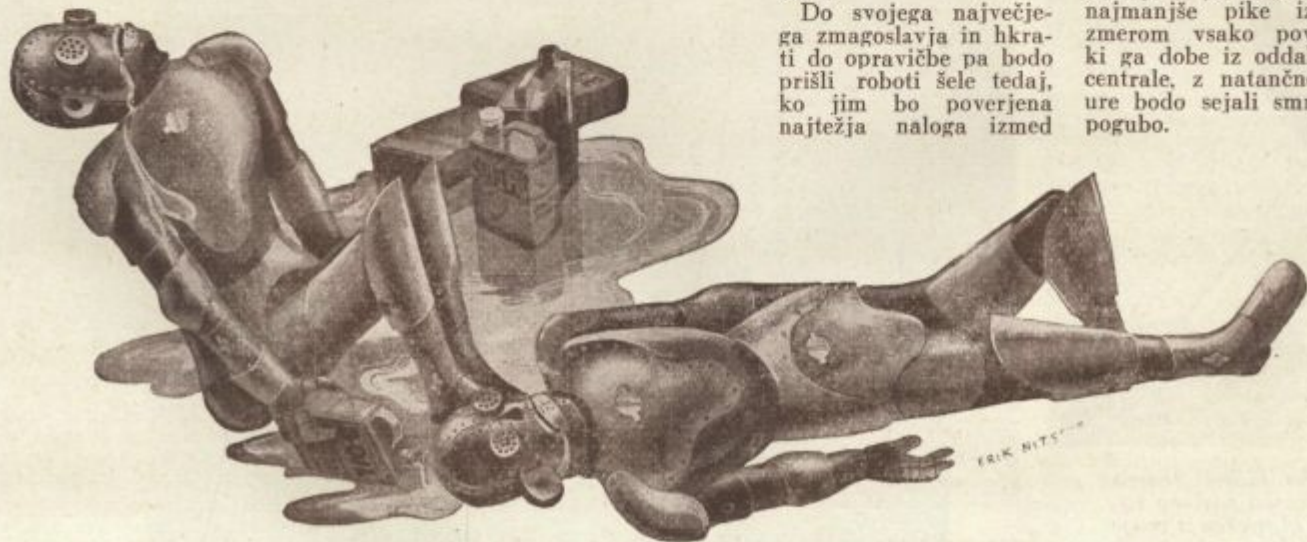
V turističnem aerocarju si ogledujejo ljudje po končani vojni grozote nedavnih bojišč.

Naprej določena tragedija robotov ali neogibni misterij mehanike — tako nekako bi lahko imenovali prizor, ki ga vidimo zgoraj na sliki in ki smo ga v nekoliko drugačni obliki že videli v Čapkovi robotski drami RUR.

Podnevi bo opravljal robot vsa dela in opravila namesto človeka, kesno zvečer pa, ko ne bo nihče nič več od njega zahteval, bo sedel na klopci ob luninem svitu ali se bo pa usedel pohlevno k radiu in tako dolgo iskal, dokler ne bo zaslišal kaj prijetnega za svoj fini mehanizem, morda jazzovo simfonijo Paula Whitmanna.

Če smo pa že tako velikodušni, da priznavamo robotom človeške čute, jim seveda ne moremo prisoditi samo plemenitih lastnosti, ampak tudi take, ki so sicer nekoliko manj plemenite, a zato pri ljudeh bolj pogoste. Prav gotovo bodo imeli dosti-

Dva «oljnatoginjena» robota.

Robot dovršeno podaja jed — toda prav tako dovršeno ume tudi jed pripraviti, voditi avto, paziti na otroke itd.

Robot posluša po končanem dnevnem delu radio.

krat suho grlo, in kakršnokoli olje, do katerega bodo prišli, jim bo nebeška pijača, ki jih bo osvobodila vseh zemeljskih težav in bridkosti.

Do svojega največjega zmagoslavja in hkrati do opravičbe pa bodo prišli roboti šele tedaj, ko jim bo poverjena najtežja naloga izmed

vseh: boriti se in umirati na «polju časti in slave». Takrat bodo šele lahko pokazali vse svoje čudovite sposobnosti in lastnosti: nikdar se niti za hip ne pomišljajo, do najmanjše pike izvrše zmerom vsako povelje, ki ga dobe iz oddaljene centrale, z natančnostjo ure bodo sejali smrt in pogubo. P.

Delavke v kositrnih rudnikih

Malajski trg je eden najslavnejših na svetu. Ondi ne dobite samo vsega bogastva tropičnih plodov, ampak tudi papige v kletkah in druge priljubljene živali.

Vožnja iz Singapura do Kuala Lumpura traja devet ur. Vlaki imajo spalne in jedilne vagone, v katerih se pogosto vozijo potniki, ki si žele po dolgi morski vožnji malo izpremembe in se zato peljejo poprek na Malajski polotok. Vožnja ni nič kaj raznolična, saj gre vlak prav za prav neprestano skozi orjaški zeleni predor pragozda, katerega večna enoličnost človeka kar utruja, zlasti še ker drevi vlak tako hitro, da ni mogoče razločiti podrobnosti. Nekaj malajskih vasic, nekaj malajskih hišic, to je vse. Šele kasneje, ko se vlak bliža glavnemu mestu Kuala Lumpuru, postane pokrajina zanimivejša. V vlak stopajo Kitajci in Tamuni.

V Kuala Lumpur se pripeljejo pozno popoldne. To je lepo mesto na robu pragozda. Najprej nas preseneti veličastni beli indijski loki, stolpiči in okraski kolodvora. V tem slogu so ondi zidana tudi upravna poslopja, trgovske hiše, banke in malajske mošeje. Mesto je nenavadno kultivirano. Okrog sredine mesta so na hribočkah pod palmami in v razkošnih vrtovih posejani bungalovi, to so poletne hišice Evropecev. Kuala Lumpur ima 112.000 prebivalcev.

Ko smo dva dni počivali, smo se odpeljali dalje v Anpang in Sungei Besi. To sta dve najznamenitejši rudosledni mesti blizu Kuala Lumpura; tu kopljejo kositer.

Pri kopanju kositra imajo največje uspehe Kitajci. Delajo sicer še vedno s prav preprostimi pomočki, toda ker so njih delovne moči nenavadno poceni, imajo razmeroma več čistega dobička kakor moderna evropska podjetja. Ko so poizkusila ta podjetja pospešiti kopanje s pogonom na vodno silo in z drugimi pomočki moderne tehnike, se je hitro pokazalo, da se je s tem povišala samo cena

Mična mlada Kitajka, ki boli spominja na eksotično filmsko postavko kakor pa na delavko, ki preživlja svoje dneve v enoličnem delu v kositrnih rudnikih malajskega polotoka.

Lepa malajska pokrajina. Menjavajo se tropični gozdovi, reke in gorska pobočja in malone povsod so vidni znaki človeškega dela.

Malajski delavci izbirajo različne vrste sadežev. Nad njimi so razpete provi, ki branijo pticam, da ne morejo do sadežev.

Riževa plantaža. Na Malajskem polotoku nanreč tudi riž dobro uspeva.

Domačini žive v majhnih naselbinah. Kče imajo ondi čuovito obliko, ki spominja na visokoslavnske strehe v nekaterih evropskih deželah.

Angleška prava si prizadeva, da bi razširil vsaj osnovno nanje med domači. Na sliki vidimo prizor iz malajsk šole.

kositra, in niso mogla več tekmovati s cenejšim kitajskim pridelkom. Tako je ostal največji del rudnikov v kitajskih rokah. Saj so začeli Kitajci kopati ondi veliko prej, preden je prišla Malajška pod Anglijo.

Hoteli smo si ogledati kitajske kositrne rudnike v Anpangu. Krenili smo z glavne ceste na ozko stezo. Žgoča jasnina se boči nad nami. Kar obstanemo pred hudo strmino in zagledamo pred seboj globoko in široko jamo, ki je trideset do štirideset metrov dolga.

Kositer kopljejo takole: Od odzgoraj napeljejo v rov strugo vode ali jo pa načrpajo vanj s črpalkami. Voda teče po ozki strugi precej hitro, na obeh bregovih pa stoje v mehki zemlji mlade kitajske delavke in odkopavajo s preprostimi motikami v vodo prst, kateri je primešana kositrna ruda. Tako odplavi voda kositrno blato. To delo opravljajo samo Kitajke pod nadzorstvom kitajskega delovodje. Pogled nanje je nekaj posebnega. Ta dekleta imajo na glavi širok slamnik, katerega krajevci so na koncu zavihani navzdol in ki jih varuje pred solničnimi žarki, zakaj v teh vlažnih jamah je neznošno vroče. Kitajke in Kitajci so strašno praznoverni in so prepričani, da bi jim na primer solničnik v rudniku prinesel nesrečo. Strmi vodni padec nese grude s kositrom neprestano dalje, na ovinčkih pa stoje delavci, ki porivajo te grude naprej. Na najglobljem kraju jame, kjer je nastal blatni ribnik, stoji kočica, pod katero je skrit parni stroj, ki črpa kositrno blato po bambusovih cevih visoko nad zemeljsko površino. S te višine teče blatna tekočina po cevih lahko precej daleč in težja kositrna zrna ostajajo pri tem na dnu, lažjo prst pa voda odplavi. Sempatja pobira kdo iz korita kositrna zrna, ki še zmerom niso popolnoma čisti kositer, in jih v vedru nosi v preprosto čistilnico, kjer se še izpirajo. Tu stresejo zrna v leseni zaboj, ki tiči na pol v zemlji in ima na obeh ožjih koncih debelo sito. Skozi ta zaboj teče voda in odplavlja s seboj razne primesi. Toda tudi to še ni dovolj. Kositer dobe v majhnih količinah posamezni delavci, da ga še dalje čistijo. Vsak ima v roki plitvo sito in preceja skozenj kositer tako dolgo, dokler ni popolnoma čist. Potem se na posebnem ognjišču kositrna zrna posuše, nato pa kositer stehtajo, denejo v vreče in odpravijo iz rudnika.

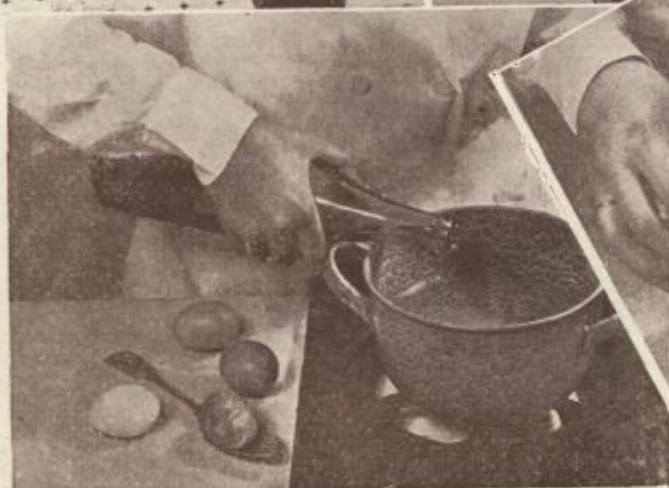
Samo nekoliko metrov proč od kositrnih rudnikov se začenja pragozd. Pravkar se je ulil tisti tropični dež, ki v hipu preplavi naravo z velikansko množino vode, pa prav tako hitro mine, kakor je prišel. Kmalu posijejo skozi gosto gmoto oblakov spet prvi solnični žarki, z riževih polj se jame vzdigovati para, gosta bela megla se dviguje k nebu in veselo kroži v solncu. Veliki listi kokosovih palm se šibe pod težko vlago in vodne kaplje se blešče kakor biseri v solnični svetlobi. Malajci se zvedavo ozirajo in prihajajo iz svojih domov. Otroci si delajo iz blata kolače in se igrajo v potočkih, ki jih je pripravil dež.

Dan na robu trojičnega gozda je čudovito lep, zlasti za potujočega Evropeca, ki se mu nehote vsiljuje vprašanje: Kaj pa imajo od tega lepe, mlade Kitajke, ki so po petnajst ur na dan sklonjene nad strugo globoko v kositrni jami?

F. Helfritz.

Majhni pripomočki gospodinji

v
korist

K sliki števil. 1.

Prav gotovo se je tudi vam že pripetilo, da steklenice, v kateri ste imeli shranjen malinovec ali kak drug sadni sok, niste mogli odmašiti. In to prav tedaj, ko ste bili najbolj žejni ali ko bi najrajši prav hitro postregli žejnim gostom. Temu se obdoločite lahko izognete, če zamašek pomočite v olje. Zamašek ostane potem mehek in prožen in sadno lepilo se ga ne prime.

K sliki števil. 2.

Očistiti sito, skozi katero smo pretlačili kakršnokoli sadje, je prav sitno in zamudno delo. Prav hitro in lahko pa ga boste opravili, če si pomagate z navadno majhno sirkovo ščetko. Tanke in trde sirkove korenine prodro tudi v najmanjšo luknjico sita in odpraskajo tudi najtrdoorajša vlakenca. Treba je le še sito dobro oplakniti.

K sliki števil. 3.

Jajce je kaj občutljiva reč. Če še tako previdno ravnate z njim, se vendar več-

krat pripeti, da dobi majhno kenaj vidno razpoko. In če ga hočemo skuati, opazimo ta nedostatek šele tedaj, ko v kropu že veselo kroži strjena beljabinna. To pa lahko preprečite, če v rop, v katerem nameravate kuhati jajca kaneete nekaj kapljic kisa.

K sliki števil. 4.

Pri likanju poškrabljenega perila se često pripeti, da se perilo nalepi na likalnik, kar ima za perilo večkrat prav nezaželjene posledice. Temu se boste pa ognili, če pridenete razstopljenemu krobu nekaj kapljic glicerina.

Knjige po vseh kotih

Knjige niso samo zato, da jih beremo, ampak tudi zato, da jih pravilno spravimo. Čakajo naj nas tam, kjer jih potrebujemo.

Najpreprosteje shranimo knjige v knjižni omari. Ali je narejena iz navadnega lesa ali iz kavkaškega oreha, je nazadnje vseeno, kajti omara se med knjigami skriva. Če gospodar vsak dan dela med svojimi knjigami, morajo biti knjige čim bližje pisalni mizi. Dobro je, da so knjižne police v tem primeru tik ob pisalni mizi ali pa ob steni, ki je poleg mize. Če boste kdaj poizkusili pogledati, kje bi se dale knjige naj-

bolje spraviti, se boste začudili, s kako preprostimi sredstvi — z nekaj deskami — se da pogosto napraviti najbolj učinkovita knjižna polica. Ob otomani ali couchu lahko uporabimo stransko steno za knjižno polico, ki jo lahko namestimo ob strani omare ali pa v kakšni vitrini. Nedavno sem videla sobo, v kateri so bile knjige zlasti lepo spravljene: na pisalni mizi so bile znanstvene knjige, ob otomani zabavna dela, ki jih človek mimogrede vzame v roke, kadar se hoče duševno odpočiti, v majhnem kotu med pečjo in naslanjačem pa tiste, ki jih je treba brati v miru in z razumevanjem.

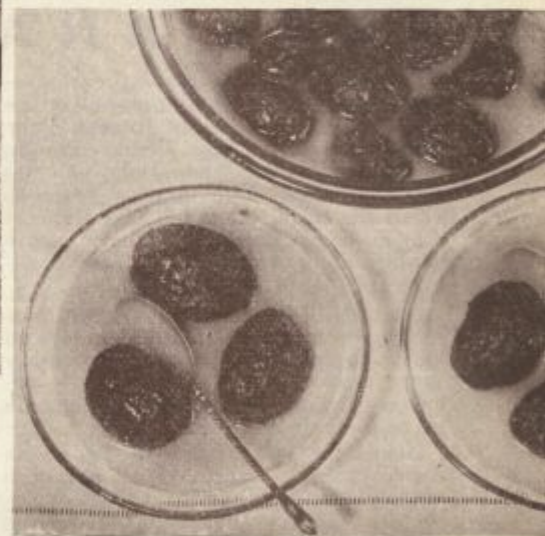
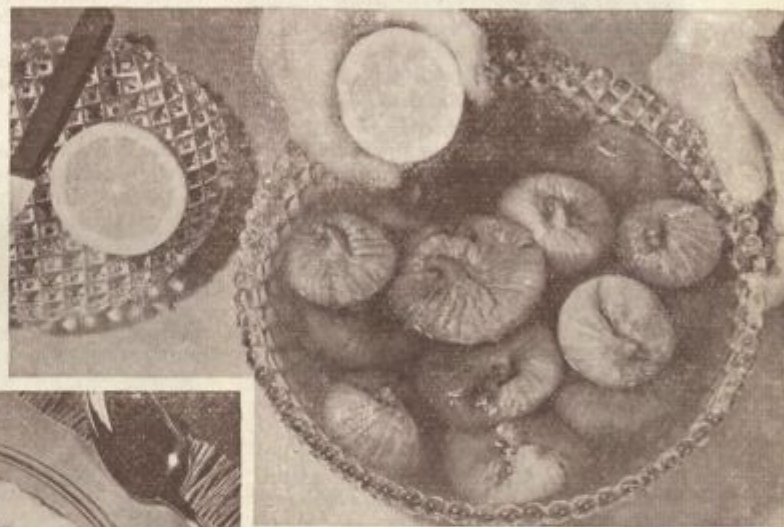
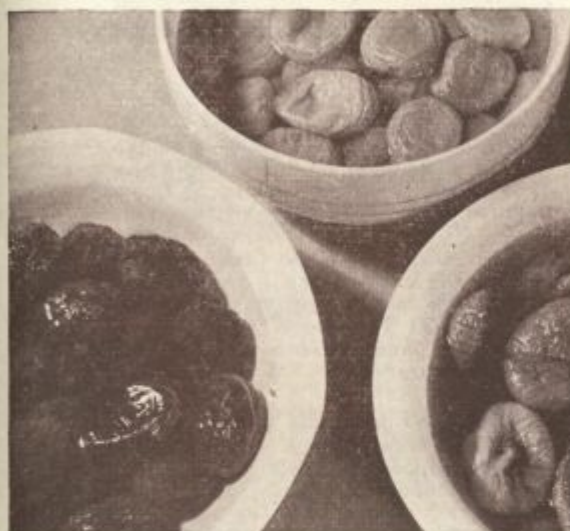
Kakšen naj bo moj nož

V Ameriki znajo vse vpreči vsitistike in odstotke. Tako so na primer dijakinje neke ameriške visoke šole sestavile razpredelnico, po kateri vidimo, kako mora imeti mož razdljene dobre lastnosti, da je vzor pivega soproga. Imeti mora:

občutja	5%
razuma in smisla za skupnost	5%
nastopa in osebnosti	5%
spretnosti, da zna skrbeti za zasluzek	5%
ljubeznivosti in domačnosti	0%
ljubezni do otrok	0%
tovarištva, ne gospodovalnosti	0%

Samo nekaj je vprašanje. Kao naj te odstotke merimo in računam.

Nekaj o posušenem sadju

Če pravilno ravnamo, se kompot iz posušenega sadja ne sme prav nič razlikovati od kompota iz svežega sadja. Največkrat pa kuha gospodinja posušeno sadje toliko časa, da izgubi ves okus in vso svežost, ki ostane sadju v kljub sušenju prav vsa ohranjena. Posebnih pravil za kuhanje posušenega sadja prav za prav ni. Važna je predvsem kakovost sadja. Najboljše je sadje, ki se prodaja v celofanastih vrečkah. Čeprav je s tem zavarovano pred prahom in nesnago, ga moramo pred uporabo vendar še prav skrbno in dobro oprati, najbolje v vroči vodi. Dobro oprano sadje denemo potem v primerno posodo in nalijemo nanj vroče vode, pa ga pustimo tako čez noč, da se omehča in napne. Namakati se mora toliko časa, da postane koža mehka in prožna. Nato pristavimo sadje k ognju. Kuhano bo, da le nekolikokrat prevre. — Okus

mu znatno izboljšamo, če mu dodamo malo ruma, araka, vanilije, citrone ali pa cimeta. V naslednjem podajamo nekaj navodil, ki jih bo s pridom uporabila vsaka ljubiteljica sadja.

Fige v belem vinu. Fige skrbno operemo in namakamo čez noč v pol vode in pol belega vina. Drugi dan jih skuhamo, osladimo, kolikor se nam zdi za prav, in ohladimo. Nekaj kapljic citronevega soka okus še precej izboljša.

Lahko pa fige namakamo in skuhamo tudi v sami vodi. Kuhane lepo zložimo v primerno posodo in polijemo z vinskim šodojem.

Marelični kompot. Marelice čez noč namakamo. Drugi dan jih pristavimo k ognju in pustimo, da 2—3 minute vro. Za izboljšanje okusa dodamo malo vanilije, malo ruma in na 20 dkg marelic 6 dkg sladkorja. Kuhane marelice pobremo potem na sito, da se odtečejo. Sok

prekuhamo z 1—2 žlicama krompirjeve moke ter ga čez marelice polijemo. Kompot potem ohladimo, še bolje pa je, če ga postavimo za nekaj ur na led. Preden postrežemo z njim svojim gostom, ga okrasimo z vencem stepene sladke smetane ali pa trdo stolčnega osladkanega snega.

Slive. Dobro namočene in napete slive so kuhane, kakor hitro dobro prevro. Potem jih pobremo iz vode in zložimo v primerno posodo. Vodo zgostimo z nekoliko krompirjeve moke, osladimo, dodamo nekaj žlic araka ter jo polijemo čez slive.

Sežgi ljubezenska pisma!

D ober dan, Mara», je veselo pozdravila gospa Marija, ko je stopila v toplo zakurjeno obednico. Gospa Mara, ki je sedela ob oknu in vezla, je vzdignila glavo in truden smehljal ji je zaigral okoli bledeh ustnic. Motne oči je uprla v obiskovalko in videti ji je bilo, da ji sili jok v grlo.

«Kaj ti je, ljuba Mara? Ali se je kaj zgodilo?» je zaskrbljeno vprašala gospa Marija, hitro odložila plašč in se sklonila k prijateljici.

«Prav za prav se ni nič zgodilo», je žalostno odvrnila gospa Mara, a zdajci so ji že solze zalile oči. In ko je Marija silila v vprašanji vanjo, je naposled jela pripovedovati, kaj je vzrok njeni žalosti:

«Pri kosilu je bil Mirko razdražen in nejevoljen, ker je imel dopoldne v pisarni obilo dela in polno poklicnih nevesečnosti. Ko je odšel po kosilu, ne da bi mi bil rekel ljubeznivo besedo, mi je postalo hudo in šla sem prebirat ljubezenska pisma, ki mi jih je pisal pred

poroko, torej komaj pred dvema letoma. Koliko lepih besed sem našla v njih! Koliko...» ihtljaj ji je zadrnil grlo, da ni mogla izgovoriti do konca.

Gospa Marija je poslušala s tihim smehljanjem in v očeh ji je sijalo razumevanje. Krepko je objela prijateljico in ji segla z roko pod brado, da ji je dvignila objokani obraz.

«Mala neumnica!» je rekla in se do brotno nasmehnila. «Mala neumnica! Vidiš, tako je vsaki ženi pri duši, kadar gre prebirat ljubezenska pisma, ki jih je dobivala od svojega moža, preden sta se poročila. Tako je bilo tudi meni! Že po šestih mesecih zakona se mi je stozilo po vseh izrazih obožavanja, ljubezni in hrepenjenja, ki sem jih bila vajena iz njegovih pisem, in ko sem jih jela prebirati, sem se jela izpraševati: 'Le kam so izginile vse te lepe besede? Zakaj mi zdaj nikoli več ne reče, da sem lučka njegove teme, najlepša na vsem svetu in Bog si ga vedi kaj še vse?' In sem se prav tako spustila v nespameten jok, kakor ti, moja draga. Potem je pa zmagal moj praktični razum in pomislila sem: 'Saj tudi jaz ne govorim z njim tako, kakor sem mu pisala! In takrat pred poroko sva se tako malokdaj videla, zato mi je tembolj ljubeče pisal, zdaj sva pa vse dni in vse noči pod isto streho in me lahko vsak trenutek vidi in govori z menoj. Saj bi bilo smešno, če bi mi hotel zdaj tako govoriti, kakor mi je pred poroko pisaril!' Kakor hitro je potem zmagal praktični razum, sem vzela soežen njegovih ljubezenskih pisem in sem jih zažgala. Bolelo me je, ko so plameni objeli moj mali zaklad, bolelo me je, ko sem pomislila, da ne bom nikoli več brala teh ljubljenih vrstic, a zavedala sem se tudi, da bi bil ta mali soežen pisem večni

kamen spotike, večni vzrok mojega mozgovanja in povod zagrenjenosti, zato sem se odločila za to operacijo. In od tistega trenutka mi je bilo laže, nikoli več ni mislim na ta pisma, in čeprav mi Milan ne daje več toliko lepih in sladkih imen, sem vendarle prepričana, da me ima iz vsega srca rad. Stori tudi ti tako, Mara! Sežgi ta pisma, da ne boš več razglabljala, kako je bilo prej in kako je zdaj, pa ti bo laže! Saj te ima Mirko vendar tako rad! Sama veš, da se muči od jutra do večera, da bi bilo tebi življenje lepše in udobnejše, ali ni to dosti več vredno od vseh lepih besed?»

«Seveda me ima rad,» je priznala Mara, «in morda bi bilo res bolj pametno, ko bi jih sežgala!»

«Kar sežgi jih! Najprej ti bo hudo, ko bo pa ostal v peči le pepel, boš pozabila nanje in nikoli se te ne bo mogla lotevati izkušnjava, da bi jih hodila prebirati in da bi si tako delala po nepotrebnem težko srce! In nocoj, ko pride Mirko iz urada, ga prijazno sprejmi, pa boš videla, da ti bo takoj povedal kaj lepega. Kakor zakričiš v gozd, tako odmeva. Če mu boš pri večerji z veselimi obrazom ljubeznivo postregla, bo postal kaj kmalu dobre volje, in vse bo spet dobro!»

Odtistihdob je minilo dvajset let. In ko se je hčerka gospe Mare poročila, ji je mati ljubeče svetovala:

«Dete, ljubezenska pisma, ki ti jih je pisal pred poroko, pa kar sežgi! Ni vredno, da bi hodila stikat mednje in si grenila srce, zakaj v resnem boju za obstanek ni prostora za vzhicene fraze, pesniške izraze ljubezni in hrepenjenja — v zakonu kaže mož ženi ljubezen z dejanji, ne pa z lepimi besedami!»

NEKA ANA KENTOVA

Pri nekem listu so razpisali zelo veliko nagrado za najbolj prepričljiv dokaz nesebične ljubezni do drugega. Vzlic veliki nagradi je bilo število dopisov spočetka prav majhno. Toda pametni glavni urednik si je to prav razlagal. «Tisti,» je rekel, «ki so bili take ljubezni zmožni, so preskromni, da bi se z njo hvalili; obdarovanci pa so preveč nehvaležni, da bi se jih spomnili.»

Najrajši bi bil po tem spoznanju preklical ves razpis; toda takšen umik bi bil v škodo ugledu lista in še bolj v škodo ugledu človeštva. Zato se je odločil za nekaj nasprotnega. Propagando in nagrado je podvojil.

Učinek je bil razveseljiv. Počasi so začeli deževati dopisi, ki so pričali o najganjlivejših dokazih človeške dobrote in požrtvovalnosti, in teh dopisov je bilo kmalu toliko, da bi bilo razsodnikom težavno podeliti nagrado temu ali onemu. Bilo je toliko junakov brez imen, ki so zastavili svoje življenje, da so rešili druge; bili so zdravniki in bolniške sestre, ki so z zaničevanjem smrti hiteli na pomoč bolnikom z nalezljivimi boleznimi; bili so skrivni do brotniki, ki so dali svoje poslednje, da bi rešili kakšnega človeka.

V tej zadregi je prišlo na pomoč v zadnjem trenutku neko pismo, ki je družilo v sebi vse te različne primere dobrote in junaštva in se je glasilo:

«Svoje ime bom zamolčal, povedal pa bom ime svoje do brotnice: Ana Kentova je bila. In ker je to ime zelo pogosto,

dodajam še natančni naslov: Longstreet 80, II. stopnišče, 3. nadstropje, vrata štev. 11.

Zdi se mi, da me je ljubila, še preden sva se spoznala; drugače bi si pač ne mogel razlagati tega, da je že takrat stavila svoje življenje zaradi mene na kocko, čeprav so jo vsi svarili.

Čisto je nehala misliti nase; lastno ugodje ji ni pomenilo prav nič, moje ji je bilo vse. In takoj v začetku najinega znanja, ob času, ko nisem še niti z besedico izdal, da jo tudi jaz ljubim, sta me po vrsti napadli dve nevarni bolezniji; njej se je zdelo samo ob sebi umetno, da je vzlic strogi zdravnikovi prepovedi noč in dan bedela pri moji postelji.

Ob tistem času in še dolgo nato nisem imel niti pare, sploh nikakršnih dohodkov. In čeprav je morala hudo delati, da se je lahko preživljala, je vendar z menoj delila vse, kar je imela. Ni je brigalo, ali bo njej kaj ostalo. Samo to je gledala, da sem imel jaz vsega dovolj.

Saj sem že povedal, da so se zaradi mene obrnili od nje vsi prijatelji in sorodniki. Oče jo je razdedinil in zavrgel. To sem zvedel že dosti pozneje in od drugih ljudi, kajti ona sama ni nikoli razodela vseh težav, vsega gorja, ki ga je morala pretrpeti zaradi mene. Vse, kar je storila zame, se ji je zdelo tako samo ob sebi umevno, da sem začel tudi jaz gledati in jemati vse, kakor bi bilo res samo ob sebi umevno. Da, celo

nasilen sem postal, če mi le ni mogla kakšne želje izpolniti, mučil sem jo s svojo muhavostjo, slabo sem ji plačeval dobroto. Toda moja nehvaležnost jo je le izpodbujala, da je podvojila svojo ljubeznivost.

Zmerom je bila v bližini, kadar sem jo potreboval, vendar pa mi je pustila vso prostost. Vse, kar je imela, je bilo moje; toda ko sem tudi sam začel služiti denar, ji niti na misel ni prišlo, da bi kaj od mene zahtevala; z globokim sramovanjem moram dodati: ni mi prišlo na misel, da bi ji ponudil del svojega zaslužka.

Zrtvovala mi je najlepša leta svojega življenja. Zahvalil sem se ji na ta način, da sem jo ob času, ko se je postarala, pustil samo; ne da bi se bil oziral nanjo, sem vzel mlado žensko, ki mi je slučajno pritekla čez pot.

Toda tudi tega mi ni zamerila. Tudi moji ženi ni zamerila, da ji je vzela mene. Nasprotno: srečna je bila, da me moja žena ljubi in da je dobra z menoj. Zaradi tega je vzljubila še njo.

In zdaj deli še tisto malenkost, kar ima, z menoj in mojo ženo. In še z nekom: z otrokom, ki mi ga je podarila moja žena in ki ga ljubi, kakor bi bil njen.»

To pismo je rešilo razsodnike vseh skrbi. Soglasno so priznali nagrado Ani Kentovi in ji denar takoj poslali. Toda na splošno presenečenje je nagrado vrnila. V spremnem pismu, ki ga je poslala uredništvu, je dejala:

«Krivično je, da ste odmerili nagrado meni. Jaz sem pač samo neka Ana Kentova in sem delala prav tako, kakor dela na milijone drugih mater.»

Lady Hamilton, najlepša žena Evrope

na najzanimivejših žena, ki so posegle v svetovno zgodovino, je vsekako lady Hamilton, poslednja ljubezen velikega admirala Nelsona, o kateri so pisatelji romanov napisali debele knjige.

Ta žena je zrastle do svoje višine prav iz globin življenja. Nekoč se je pisala Ema Hart in je bila hči angleške služkinje in neznanega očeta. Vse svoje uspehe je dosegla s pridnostjo in z neverjetno lepoto. Dosti slik je ostalo za njo, in na vseh vidimo dovršeno, ovalno glavo, krasne lase in čudovito lepo postavu. Njen pogled je bil pogled nedolžnega dekleta, ljubezniv in čist. O njej pišejo, da je imela kožo kakor breskev, krasne roke in glas, ki je izdajal plemenito dušo.

Kot dekle trinajstih let je Ema Hartova najprej dobila službo pri nekem trgovcu v Londonu. Tam je bila navadna služkinja. Rada je obiskovala gledališče in je pri tem svoje delo zamenjajala, da so jo nekega dne odpustili. Prav tisti dan so državni agenti nagovarjali nekega njenega sorodnika, naj stopi kot mornar v vojno mornarico. Po raznih opisih iz te dobe nam je znano, kakšnih načinov so se posluževali agenti, da bi pridobili armadi novih vojakov, mornarici pa mornarjev. V pijanosti so njenega sorodnika res premotili. Ko se je fant iztreznil, je bil ves obupan zaradi usode, ki se mu je obetala, Ema Hartova mu je v sili obljubila, da bo poiskala njegovega kapitana. Ta kapitan, ki se je imenoval Payne in je pozneje postal tako slaven, je sprejel Emo v svoji kabini na ladji, ki je vsa dišala po kataranu in slanici. Ema je bila nenavadno ljubka in hkratu tudi skromna. Nepristano je zardevala. Prosila je kapitana, naj njenega sorodnika reši — in uslišana je bila.

Nič čudnega ni bilo, da se je Payne vanjo takoj zaljubil. Postala je njegova prijateljica.

Nekaj mesecev je ostal na kopnem, potem pa je prišel čas, ko se je moral odpraviti na morje. Prepustil jo je nekemu angleškemu plemiču, da bi jo varoval. Ema je bila takrat že čisto izpremenjena. Payne jo je naučil lepega vedenja in jo precej izobrazil. Vedela je, kdaj je treba govoriti in kdaj molčati. Tudi ta plemič se je zaljubil vanjo. Nekaj časa je živel z njo na svojem posestvu, toda kmalu jo je postavil pred vrata.

Dekle je odšlo v London. Na koga naj se obrne? Ni imela ne sorodnikov,

ne prijateljev. V tem velikem mestu je živila zdaj tu, zdaj tam in sklenila več trenutnih in precej sumljivih znanj. To je bila njena najbolj trda doba. In če bi ne bila nenavadno lepa in hkratu pametna, bi bila najbrže v tej dobi tako globoko padla, da bi se ne bila mogla nikoli več dvigniti.

Med nenavadnimi ljudmi, ki jih je v tej dobi spoznala, je bil tudi neki zdravnik dr. Graaham, ki je imel veliko lekarno. Nekoč je napravil razstavo in Ema je tu predstavljala boginjo zdravja, ki je ležala v razkošni postelji, pokrita z zelo prozornim zagrinjalom. Dr. Graaham, ki je bil bolj padar kakor zdravnik, je trdil, da bodo vsakemu, kdor jo bo videl, takoj minile vse bolečine. Ta njegov trik je privabil na tisoče obiskovalcev. Vedeti moramo, da je bilo to v razvrtni in pokvarjeni dobi pred francosko revolucijo. Kmalu je začel ves London govoriti o boginji zdravja in o njeni lepoti. Slavni slikar Romaney je napravil takrat več njenih portretov.

Nekega dne si je ogledal Graahamovo razstavo mlad angleški plemič iz rodu Warwickov, sir Charles Gre-

Lady Hamilton kot Sibila

ville. Še isti dan je odpeljal boginjo z zdravnikove razstave na svoje posestvo. Več let je živel z njo. Z veliko potrpežljivostjo in ljubeznijo je izpopolnil njeno vzgojo in napravil iz nje odlično damo. Rodila mu je tri otroke. Prav ob času, ko se je hotel z njo oženiti, je nastala francoska revolucija, ki mu je požrla vse premoženje.

Ves obupan je Warwick dolgo premišljeval, kako bi se izkopal iz stiske. Upniki so z vseh strani silili vanj. Eme pa ni hotel potegniti s seboj v bedo, ki ga je zadela. Naposled jo je poslal svojemu bogatemu, staremu stricu Lordu Hamiltonu, ki je bil takrat angleški poslanik v Napolju. Ker je poznal moč Emine nenavadne lepote, je upal, da mu bo ona pri stricu izprosila denarno pomoč.

Toda zgodilo se je nekaj, česar Warwick ni pričakoval. Lord Hamilton je prav tedaj dopolnil šestdeseto leto. Ko je zagledal tovarišico svojega nečaka, je bil tako navdušen nad njo, da je ponudil nečaku denar, toda pod pogojem, da ostane Ema pri njem. Ona mu je

pomenila dosti več kakor vsi marmornati kipi v njegovem muzeju. Warwick, ki se mu je ljubezen do Eme že nekoliko ohladila, se je uklonil usodi in se odrekel Emi, da je dobil denar.

In zgodilo se je nekaj, česar bi Ema, ki je bila še pred nekaj leti večkrat lačna kakor sita, najbrže ne bila niti sanjala. Lord Hamilton ni vprašal, odkod je ta lepo vzgojena in pametna ženska, ampak jo je vzel za ženo. Dve leti nato se je z njo v Londonu poročil. Boginjo zdravja in nekdanjo služkinjo je predstavil Habsburžanom, ki so v tisti dobi vladali v Napolju, in jo uvedel na dvoru.

Z njeno pomočjo je zvedel za marsikatero politično skrivnost, ki jo je kraljica Karolina v prijateljskem pogovoru z Emo izblebetala. Ko so Francozi pripravljali napad na Napolj, je lord Hamilton s pomočjo svoje žene še o pravem času zvedel, kaj grozi angleški mornarici, ki je bila v pristanišču zbrana, in je napad preprečil.

Pri tej priložnosti je spoznala Ema poveljnika angleške mornarice v Sredozemskem morju, lorda Nelsona, ki je postal po zmagi pri Abukirju njen prijatelj in ljubček. Tudi tega izkušenega mornarja je znala očarati s svojo zrelo lepoto. Nelson je sam prepeljal lorda Hamiltona in njegovo ženo v Palermo, ko so se Francozi približali Napolju. Leto dni nato ju je spet privedel nazaj v Napolj. Kmalu po svoji vrnitvi v London, kjer je kmalu nato umrl, Nelson ni mogel prenesti slovesa od Eme in je pustil svojo službo, samo da bi bil lahko za zmerom v njeni bližini. V Londonu je Ema v devetintridesetem letu rodila hčer, ki je dobila pri krstu ime po njenem prijatelju Horacijju. Londonska družba se je začela kmalu zgražati nad Emo, da se je morala umakniti v skrito vilo, ki ji jo je bil Nelson podaril dve leti po smrti lorda Hamiltona.

In počasi je začel zakrivati mrak to lepo ženo, ki se je tako iznenada dvignila iz črne noči. Lord Nelson je padel v bitki pri Trafalgarju na palubi svoje ladje. Njegove prošnje, da bi poskrbeli za Emo, ni nihče poslušal. Z neznanato pokojnino je morala lady Hamilton tako rekoč pobegniti iz Angleške. Še nekaj let je živila razočarana, utrujena in ostarela v Calaisu. Tu je uredila svoja pisma z lordom Nelsonom.

Ko so bila ta pisma objavljena, je nastal zaradi nje spet velik škandal. Nato je napisala še nenavadno odkrito in natanko svoje spomine, v katerih prav nič ni zakrivala svoje preteklosti.

Toda ni ji bilo usojeno, da bi bila doživela objavo svojih spominov. Januarja meseca leta 1815. so se zaprle njene oči, ki so očarale in prevzele toliko ljudi. Umrla je v samotni in siromaštvu.

STO LET PUŠKINOVE SMRTI

Sto let je preteklo 10. februarja, kar je tragično umrl eden največjih duhov slobanstva in sveta Aleksander Sergejevič Puškin.

Puškin je že v dvajsetem letu začel pisati francoske pesmi. Med počitnicami se je mudil na kmetih in tu je začel kmalu z odprtimi očmi gledati življenje preprostega ljudstva, ki je bilo tako različno od plemiškega. L. 1815. je prvič javno nastopil s svojimi pesmimi. Nastopa se je udeležil tudi pesnik Deržavin, ki je navdušen poslušal stihe mladega bojarja. Objeti je hotel mladega fanta, toda je v zadregi zbežal iz dvorane in se skrivil. Vest o mladem, mnogo obetajočem pesniku se je kmalu raznesla in priborila Puškinu dostop do najboljših književnikov tiste dobe.

Puškin je v mladosti mnogo čital in si širil obzorje. Na jug je šel še kot mladenič, v katerem je še vse kipelo, vrnil pa se je kot zrel mož ustaljenih načel. Na materinem posestvu v Mihajlovskem je pisal svoje slavne pripovedke in pesmi.

Po decembrski vstaji leta 1825., ki se je iz previdnosti ni udeležil, čeprav je bil z dušo na strani upornikov, ga je novi car poklical v Petrograd in postal sam cenzor njegovih del. Tu se je tudi leta 1828. zaljubil v levo Natalijo Nikolaevno Gončarevo, ki je bila nenavadno lena, in se leta 1831. oženil z njo, ko ji je bilo komaj 18 let.

Naselil se je v Petrogradu, toda bil je slab gospodar. Plača in honorarji mu niso bili dovolj, da bi bil mogel živeti tako, kakor se je za dvor spodobilo.

Tudi njegovo posestvo je bilo zadolženo.

Zena Natalija ni imela smisla za njegovo delo, in to ju je nekoliko odtujilo

E. Justin, lesorez

Puškin

drugega drugemu. A vendar jo je Puškin resnično ljubil. Iz ljubezni ji je dovoljeval vse. Spremljal jo je na vse zabave,

ki se jih je udeleževala. Medtem pa so njegovi dolgovi rasli. Car mu je bil naklonjen, in to je njegove nasprotnike še bolj jezilo. Kmalu se je začelo po Petrogradu govoriti o njegovi ženi. Zalezovati jo je začel francoski grof in gardni častnik D' Anthès. Tu je Puškin kmalu zvedel po anonimnih pismih, ki jih je dobival. Svoji ženi je zaupal, a predrzneža je hotel kaznovati in ga je poklical na duboj. Osmega februarja 1837. sta se sestala v Novi Derevni. Puškin je dobil strel v prsi ter obležal na smrt ranjen. Dva dni se je boril s smrtjo, potem je podlegel. Skoraj skrivaj so ga pokopali v Svjatočorskem samostanu, blizu materinega gradu Mihajlovskega. Tu počiva največji slobanski pesnik Aleksander Sergejevič Puškin.

Puškin nam je zapustil veliko literarno dediščino, čeprav je umrl komaj 40 let star. Od prve večje pesnitve «Ruslana in Ljudmila», po kateri je zaslovel, preko «Ciganov», «Kavkaškega jetnika» in «Behčiserajskega fontana» do «Borisa Godunova», «Poltave» in «Kapitanove hčere» je rasla njegova slava. In koliko krajših pesmi, ki so biseri vsake antologije, je medtem izdal.

Toda njegovo največje življenjsko delo je roman v verzih «Jevgenij Onjegin», ki ga je delal sedem let. Tu je pokazal svojo ustvarjalno moč ter je izživel svojo genialno silo. «Jevgenij Onjegin» je najlepša epopeja Rusije, pristne, prave Rusije, njegove domovine.

In prav zaradi tega je Puškin slaven tudi v dandanašnji prerojeni Rusiji, prav zaradi tega izhajajo tam še zdaj njegova dela v stotisočih in milijonih.

MOŽ IN ŽENA V OGLEDALU PREGOVOROV

Ni dobro, da je človek sam. Ustvaril mu bom tovarišico, je rekel Bog, ko je ustvaril človeka. Apostol Pavel pa piše v svojem pismu Korinčanom: «Kdor se oženi, stori prav, kdor se ne oženi, stori še boljše», in modri Sokrat, ki s svojo ženo Ksantipo ni zadel terne — sicer pa menda ni bila tako slaba kakor glas o njej —, je dejal skoraj prav tako kakor Pavel: «Ženitev je dobra, samstvo še boljše.»

Na prastaro vprašanje, ali je biti bolje sam ali v dvoje, ki je v tako tesni zvezi z razvojem človeštva, ni mogoče odgovoriti naravnost z «da» ali «ne», ker ni ničesar v življenju, kar bi zahtevalo toliko opreznosti. Za ženitev mora imeti človek posebne lastnosti, ki jih pa marsikdo nima. «Če so nebesa na zemlji, jih dobimo samo v srečnem zakonu.» Nesrečen, raztrgan zakon je pekel na zemlji in je pogljal že dosti obupanih, grenko razočaranih ljudi v smrt. Zato imajo starši veliko odgovornost, če silijo otroke iz sebičnih razlogov v zakon brez ljubezni. Bada, sovraštvo, preklinjanje in obup so bili že pogosto sadovi takšne kratkovidnosti.

Razlika v ocenjevanju zakona kot problema se vidi najboljše v ljudskih pregovorih, ki so zrcalo človeške modrosti. Kako različni, diametralno nasprotni so pogosto ti pregovori! Seveda odločajo tudi tu dostikrat plemeniti ali neplemeniti, sebični ali nesebični nameni.

Nemci na primer rečejo: «Hitra ženitev, zgodnje kesanje!» Nasprotno pravijo Angleži: «Hitro se oženi, kesaj se pa počasi!»

Znan toskanski pregovor veli: «Ko se kdo poroči, si nakoplje na glavo skrbi.»

Nasprotno trdi star hebrejski pregovor: «Kdor je brez žene, je brez dobrega, brez pomoči, brez veselja.»

Finci mislijo po svoje: «Tisti, ki ima ženo, ima dosti skrbi. Tisti, ki je nima, jih ima še več.»

Star nemški rek se glasi: «Poroka naj bo pogreb sebičnosti, če hočeta biti dva človeka srečna.»

Razen tega pa pravijo isti Nemci: «Prehitra poroka je malokdaj dobra.»

Dosti je pregovorov o razmerju med možem in ženo v gospodarstvu. Nemci pravijo: «Če nosi žena hlače in čeznje še krilo, je dobro za ženo in moža.»

Nemci pa imajo tudi pregovor: «Mož pod copato in tepena

žena sta dva žalostna junaka. Tovarištvo v zakonu so nebesa na zemlji.»

Med Nemci je znan pregovor: «Zakon je pot do nebes ali pa do pekla, ki pa drži zmerom skozi vice.»

Isti narod pa pravi tudi: «Kakor ne more biti bolnik brez postrežbe, tako je slabo moškemu brez ženske.»

Anglež pravi: «Zakon je grad brez vrat.»

Nemci se časih radi ponorčujejo. Pravijo namreč: «Komur se predobro godi, znori in se oženi!»

Hkratu pa trdijo tudi: «Zakon je pustolovščina, pri kateri najpametnejši človek ne ve, kako se bo končala.»

Tudi o starosti, ki jo dosežejo samci ali poročeni, je na svetu obilo pregovorov. Nemci pravijo: «Samice žive dalje kakor samci.»

Francozi pa: «Več je vdov kakor vdovcev.»

O samcih in samicah pravijo Nemci tudi tole: «Ženska, ki je sama zase, si lahko zmerom pomaga. Star samec je pa samo na pol človek.»

Pa vzlic temu Nemci priporočajo ženitev, saj pravijo: «Kdor se ne oženi, živi mimo življenja!»

O izbiri neveste mislijo Madžari takole: «Oglej si mater, potem šele vzemi hčer.»

Za zdravo mislečega, povprečnega človeka pomeni zakon navadno srečo in uspevanje, ker je najzanesljivejše jamstvo za red, mir in gospodarski napredek. Družina, ki je vir moči vsake države, lahko resnično uspeva samo v zakonu. Res je dosti izjem in se v sedanjih neurejenih razmerah čedalje bolj množe, toda stara resnica je že, da izjeme potrjujejo pravilo. Pogoji, da bo zakon srečen, je to, da imata oba zakonca dovolj čuta odgovornosti drug proti drugemu. Saj z ustanovitvijo lastnega doma ne ustvarjamo samo sreče ali nesreče zase, ampak tudi za svoje potomce. Neki nemški pesnik je rekel:

«Zato naj vsakdo, kdor se hoče večno zvezati, preizkusi, ali je dobil srce, ki se prilaga njegovemu srcu. Opoj je kratek, kesanje dolgo.»

Ali bomo mogli dati to, kar smo mi od staršev dobili, svojim potomcem? Ali bomo znali biti očetje in matere dobrega, srečnega, blagoslovljenega rodu, ki nam bo moral biti hvaležen, da smo mu dali življenje?

Blagor nam, če bomo to znali. Naše življenje potem ne bo zaman in bo srečno in dragoceno, ker bo delo za naše otroke.

ZENSKI DOKRETI

Pravice zakonske žene

Reforma v Franciji.

francoskem senatu so pred kratkim sprejeli osnutek zakona o državljanskih pravicah žene. Ta zakon sicer še ni sprejet, toda po stari praksi je že skoraj zanesljivo, da ne bo propadel. Znan je, da spada Francija med dežele, v katerih so bile zakonske žene brez tistih pravic, ki so v naprednejših državah že same po sebi umevne. Tako na primer po dosedanjem zakonu zakonska žena brez dovoljenja svojega moža ni smela imeti ne bančnega računa, ne lastnega potnega lista. Mož je imel celo pravico, da je odpiral pisma svoje žene.

V novem zakonu je zlasti omembe vredno, da je bil črtan dosedanji stavek, po katerem je morala biti žena svojemu možu pokorna. Ostal je le še stavek, da je mož poglavar družine. Iz tega izhaja, da tudi še odslej določa, kje mora žena bivati, in da izvršuje očetovsko oblast. Tudi sme zabraniti svoji ženi poklicno delavnost, če se mu zdi, da je ta delavnost škodljiva pri izvrševanju njenih gospodinjstkih in materinskih dolžnosti. Vendar pa sme žena temu sodno ugovarjati. Značilno pa je tudi že to, da mož nima več absolutne pravice prepovedi, ampak samo pravico ugovarjanja. Če prej mož ni potrdil pogodb, ki jih je sklenila žena, so bile te pogodbe neveljavne; isto je veljalo tudi za bančne račune, potne liste, itd. Dandanes mož lahko sicer priglasi svoj ugovor. V primeru, da on ne ugovarja, je dogovor pravno veljaven. To je zlasti pomembno pri ločitvah, če mož uide ali pa če je njegovo bivališče neznan.

Tako bo imela francoska žena kmalu večino pravic, ki jih imajo žene po drugih državah. Kakor vse kaže, bo tudi kmalu dobila volilno pravico. Na ta način bo zanjo minil čas, ko je bila po zakonu v istem položaju kakor mladoletni in zločinci.

Križ je s fanti, ko pridejo v «huda leta»!

Tako se pritožujejo matere dan za duem in komaj čakajo, da bi fantje odrasli, ker se tolažijo, da bo potem bolje. Bolje bo pa le tedaj, če zna mati fanta, ki je v «svojih hudih letih», pravilno vzgajati.

«Huda leta» so pri fantih tista leta, ko vse najboljše vedo, ko je mati neumna, oče neizobražen in neumen, učitelji vsi po vrsti zabiti, — samo on, šestnajstletni mož, ve vse!

Mati naj bo v tej dobi prizanesljiva s sinom, vendar naj mu pri vsaki pri-

liki stvarno in brez razburjenosti dokaže, da nima prav in da ne ve vsega. Če bo to storila nestrpno, zadirčno, jezno, ne bo dosegla nič, fant si bo naprej svoje mislil. Če ga bo pa mati z mirnimi besedami in s stvarnimi dejstvi prepričala, da nima prav, in ga po vsakem takem dokazu poučila, da se mora še mnogo učiti, bo šel fant počasi vase in bo spoznal, da ima mati prav. Kadar fant kaj pametnega pove, naj mu da mati prav. Lojalna naj bo proti sinu in v hvali in v graji. Prav tako naj mu pa zmerom oporeka, kadar fant nima prav. V teh letih potrebuje vzgoja fantov največje pozornosti in mnogo časa. Najsi bo mati še tako zaposlena z gospodinjstvom ali s poklicem, vendar mora ob vsaki priliki fantu s stvarnostjo dokazati, da ni imel prav, če vidi, da je tako. Ne sme si misliti: «Zdaj ne utegnem govoriti z njim, ker moram v kuhinjo!» ali kaj podobnega. Če si ne bo vzela časa za vzgojo fanta v teh letih, ji bo fant kaj kmalu zrasel čez glavo in bo postal pozneje domišljav in brez pravega spoštovanja do matere.

V teh letih fantu tudi prav nič ne škodi, če ga mati časih malo poniža. Zgodi se na primer, da fant izgubi denar in to materi pove. Ob taki priliki mu mati lahko smehljaje se reče: «Čudno, sinko, ko si vendar tako zelo pameten in najbolj spreten izmed nas vseh, da se ti more kaj takega zgoditi!» Ali pa fant glasno zaloputne vrata, ko pride iz šole domov. Tedaj mu mati lahko mirno reče: «Čudno, sinko, da ne veš, da se niti v hlevu ne sme loputati z vrati, ko si vendar drugače vsega veden in tako neskončno izobražen.» Fant se bo čutil osmešenega in bo nehotel postal malo bolj ponižen.

Kadar pa ima sin s svojimi nazori in s svojim mnenjem prav, tedaj naj mu mati brez pridržka pokaže, da je zadel v polno. Le tako mu bo šla graja do živega, če bo vedel, da je deležen tudi hvale, kadar kaj prav stori. Če bo pa zmerom le grajan, osmešen in ponižan, se bo vzbudil v njem odpor in bo postal zagrenjen in vase zapet in ne bo prišel nikoli več k materi z odkritosrčnim zaupanjem. In mati si vendar ne želi drugega, kakor da bi ji otrok zupa! tudi potlej še, ko doraste.

Sodobna mati noče biti otrokom samo vzgojiteljica, temveč tudi tovarišica. Tovariško razmerje med materjo in otroki je najlepše, kar si moremo misliti in želiti. Torej nič strahu pred «hudimi leti» nadobudnega sina! Kar pogumno se lotite svojega dela in boste kmalu dosegli vidne uspehe! (zž)

Bodite ljubeznive in prijazne!

Prava ženska se bo znala ob vsaki priliki premagati. Prav v tem je njena ženskost. Ženska se mora zmerom brzdati, ne sme neomejeno dajati duška svoji sreči ali nesreči, svoji jezi in svoji trenutni nejevolji. Žena naj bo tisto mirno zatočišče, kjer najdejo možje in otroci vedno prijazno razumevanje in ljubeznivo besedo, pa naj se zgodi karkoli. Kako prijetna je zavest, da ima človek prijatelja, ki mu lahko vse zupa in mu potoži z zavestjo, da dobi

pri njem vselej prijazno in tolažilno besedo. Tak prijatelj naj bo v družini žena in mati.

Zato se mora pa privaditi, da bo vedno mirna, nikdar razburjena ali vihrava. Mnogokrat se ji ne bo ljubilo poslušati raznih nezgodic svojih otrok ali pa moževega tarnanja o poklicnih neprijetnostih, pa se mora premagati in se prisiliti, da jo bo vse zanimalo. Zakaj potem se bodo zatekli otroci, ko dorasejo, tudi s svojimi velikimi nesrečami k nji in ne bodo brez opore tavalji skozi življenje in se dali streti od prvega udarca usode, ki jih bo doletel. In mož ne bo nikoli v skušnjavi, da bi si izven doma iskal razumevanja in tolažbe.

Pa tudi v družbi se mora znati ženska vselej premagati. Dobro vzgojena ženska ima oprezen način govorjenja in kaže zmerom prijazen in nasmejan obraz. A tega se je treba vaditi, vaditi leta in leta, zakaj le malokdo je tako srečen, da ima prirojenega toliko takta, da ne pokaže nikdar neprijaznega obraza. Poznajo ženske iz boljše družbe, ki nikdar ne pokažejo jeze, užaljenosti, nezadovoljstva, pa naj se zgodi karkoli, ki ni njihov glas nikoli zadirčen ali razburjen, čeprav se jim zgodi nesreča, da jim kdo polije svilen obleko z vinom ali kavo ali pa jim v gneči kdo izmakne torbico. Saj vse razburjenje takrat nič več ne pomaga. Kako prijetno je občevanje s tako žensko, vsi jo imajo radi, vsi jo spoštujejo! In četudi je kdo z njo surov in nevljuden, bo nevljudnost prezrla ali pa na neprijaznost vljudno odgovorila. S tem bo razorožila tudi najbolj surovega človeka.

Kako neprijetno je pa občevanje z osebami, ki takoj izgubijo oblast nad seboj in se za vsako malenkost razburijo. Če se na cesti kdo zadene ob nje, se obrnejo in mnogokrat neprevidežne celo opusujejo, v trgovini se prepirajo, v kavarni jim nikdar dovolj dobro ne postrežejo, če jim kdo takoj ne ustreže, mu užaljeni pokažejo hrbet, če se jim zgodi večja nesreča, pa planejo v jok neglede na to, ali so na ulici ali v javnem prostoru. Vsak se ogiba takih žensk, ker ni nihče varen, da ga ne bodo spravile v neprijeten položaj.

Osnovno pravilo lepega vedenja je premagovanje. Vseh grdih navad, ki izvirajo iz nepremagovanja, se mora ženska odvaditi. Najlaže to napravi doma. Ne vpij nikdar na služkinjo ali na otroke, ne prepiraj se z možem ali s sosedami, četudi je tvoja prava. Povej mirno svoje mnenje, in če to ne pomaga, molči, saj zaradi tega ne bo nobene večje nesreče. Tudi v poklicu imamo dosti prilike, da se vadimo v ljubeznivem vedenju. Šefu nikdar ne pokaži neprijaznega obraza, če moraš kaj pojasniti ali čemu oporekati, napravi to mirno. S tovariši v službi bodi vedno prijazna, pa naj bodo še tako neotesani, če pa nikakor ne moreš mirno odgovoriti, molči in se umakni. Od kraja bo to sicer malo težko, toda polagoma se boš tega privadila in ti preide v meso in kri. Nikdar ne pokaži, ne v govoru ne s kretnjami, da ti kaj ni všeč. Če boš ti prijazna z ljudmi, bodo tudi oni prijazni s teboj. Vedi, da je od lepega, ljubeznivega vedenja odvisen tvoj položaj v družbi in mnogokrat tudi tvoja kariera v službi.

Lepo vedenje je dragocenejše od najlepše obleke. Lepo vesti se bo znala pa samo tista ženska, ki se bo znala brzdati in premagovati. (ab)

Vera Gogala: **ZVESTOBA DO GROBA**

Majhna in mlada je bila, vitka kakor srnica. Njene drobne nožice so neutrudljivo hitele kraj gospodarja. Z vdanimi očmi je od strani pogledovala njegov obraz in veselo mežikala: «Še in še bova hodila na izprehod, midva sama!»

Juna je bila mlada lepotica. Njena kratka zgodovina je bila precej pisana. Bila je potomka tistih slavnih, talentiranih, našim malčkom posebno priljubljenih psičkov, ki v cirkusu preobračajo kozolce in v rdeči oblekici hodijo po dveh tacah. Kdo bi se ne spominjal z veseljem teh mladih cirkuških umetnikov, ki na povelje skačejo skozi obroče, stopicajo po prednjih nogah, se razposajeno mečejo v zrak in naposled upehani obsede v kotu in kažejo jezik. Tudi Juna je v svoji prvi mladosti uganjala burke v cirkusu. O, bila je zmožna, mnogo obetajoča umetnica. Vendar je usoda hotela, da je po smrti cirkuške lastnice postala last sedanjega gospodarja — Juninega boga — in pričela normalno pasje življenje.

Lepo je bilo tako. Polna skleda in mehko ležišče. Toda na izprehodu, ob nogah gospodarja, je bilo najlepše. Vso pot sta se pogovarjala, dobro sta se razumela. Kadar pa je gospod zajezdil svojega konjiča, je Juna zavihala repek, se z ograje zagnala konju na hrbet, pobliskala s pametnimi očmi in zmagoslavno odjahala z gospodom na izprehod. To je bila edina slavna točka, ki jo je Juna še ohranila izza cirkuških časov. Mimoidoči so strme gledali za čudnim jezdecem,

Juna pa je ponosno stala za gospodarjem z iztegnjenimi nožicami in strigla z uhlji.

Juna je ljubila svojega gospoda nad vse. Branila bi ga s svojim tankim, prožnim telescem, če bi jo potreboval. Nekoč ga je tudi resnično branila. Da. Ko je mlada, Juni nepoznana dama segla svojemu stricu razposajeno v lase, ga grebla, rvala in se šaljivo oklepala njegovega vratu, se je ogorčena Juna zagnala proti napadalki in jo uščipnila z ostrim zobkom v zapestje. Stric in nečakinja sta se prisrčno smejala mali junakinji, psička pa je povesila glavo in kakor užajena razmišljala njun smeh.

Mala Juna je doživela bridke čase. Njen dobri gospodar je zbolel in umrl. Že za njegove kratke boleznij je psička vsa potrta sedela ob postelji in prisluškovala globokemu dihanju nad seboj. Včasih se je iztegnila ob postelji navzgor in vdano z jezikom poiskala gospodovo vročo roko. Potem pa so bile Juni ure čudno težke in nepokojne. Begala je okrog gospodovega plašča, okrog njegove sobe, ni jedla, plašna je postala in nezaupljiva. Ko pa so pogrebci krenili s pokopališča, so videli majhno, temno senco, ki se je skrivala med cipresami in prečudno ječala.

Tri dni so pogrešali Juno. Nazadnje so jo našli vso slabotno na svežem gospodarjevem grobu. Kopala je jamo in tiho bevskala. Komaj je še praskala po zemlji in kopala do onemoglosti. Mala, uboga Juna! Ko so jo dvignili, da jo ponesejo na sedež voza, je zarenčala v divji boli in trudno omahnila. (Nadaljevanje prih.)

Naša Breda v drugi številki je bila osem vseh. Zato sta poslali še dve Bredi svojo sliko. Leva je Breda Lukanova, ki je velika sladkosneda, desna pa je Breda Mejakova iz Gornjega grada, ki mamico vedno rada uboga.

Kotiček

tete
Mina

Dragi otroci!

ovedala vam bom zgodbico o srajci srečnega človeka, ki je gotovo še niste slišali ali brali, ki pa je prav zabavna in poučna.

Neki angleški lord, ki je zmerom dobro jedel in obilno jedel in razkošno jedel, si je naposled tako pokvaril želodec, da ni mogel več spati; hujsal je vsak dan bolj in nazadnje je izgubil vse veselje do življenja.

Zdravniki so mu dajali razna mamila in razna uspavalna sredstva, a lord vendarle ni mogel zaspati. Ko je bil že ves obupan, je šel k nekemu učenjaku in ga prosil za svet. Učenjak je poslušal lordove tožbe, segel po debeli knjigi, ki je ležala na polici, jo dal lordu in dejal:

«To knjigo je napisal bogat in neumen mož, ki je upal, da si bo tako pridobil zaželeno slavo. Knjiga je pa tako dolgočasna, da vsak, ki se je loti, pri tisti priči zaspi. Poizkušajte zvečer brati to knjigo in gotovo boste kmalu zaspali!»

Lord je ves vesel stisnil knjigo pod pazduho in se napotil domov. Takoj je začel brati, bral je pol noči, vendar se ga ni lotil spanec.

Drugi dan je lord obiskal nekega Indijca, ki je veljal za velikega čarovnika. Potožil mu je svoje gorje in Indijec mu je svetoval:

«Vem za sredstvo, o gospod, ki ti bo gotovo pomagalo. Poišči človeka, ki je resnično srečen, in ga prosi, naj ti odstopi svojo srajco. Če boš imel srajco srečnega človeka na sebi, se bo naselil mir v tvojo dušo in lahko boš zaspal.»

Lord je ubogal nasvet modrega Indijca. Preoblečen v siromašnega trgovca se je odpravil po deželi in skrbno opazoval ljudi, ki jih je srečaval in s katerimi je prišel v dotiko. Izkušal si je pridobiti zaupanje tistih, ki so bili na zunaj videti zadovoljni in srečni, a kaj kmalu je spoznal, da njih obrazi lažejo, zakaj v srcih so nosili zavist, laž, gizdavost, samoljubje, jezo in sebičnost.

Lord je razočaran odšel v gozd. Ko se je solnce skrilo za goro, je prišel do siromašne kočice. Potrkal je na vrata in vstopil. Našel je siromašnega gozdarja z ženo in dvema otrokoma za mizo pri večerji. Lord je začel kramljati z njimi in je naposled vprašal gozdarja, kakšne želje ima.

«Nobene želje nimam. Zadovoljen sem s tem, kar mi je Bog naklonil!»

«Ali si popolnoma srečen?» je vprašal lord in napetost ga je obšla.

«Da, popolnoma srečen sem», je odgovoril gozdar in z ljubečim pogledom objel svojo družinico.

Ko je lord zaslišal te besede, je ves vzradoščen zaklical:

«Naposled sem vendarle našel, kar sem tolikanj iskal. Najbrže bom že to noč lahko spal.»

Nato se je obrnil h gozdarju in mu rekel:

«Bogato te bom nagradil, če mi daš srajco, ki jo nosiš na svojem telesu.»

Tedaj je gozdar sleknil suknjič, in lord je v svoje veliko razočaranje videl, da mož sploh ni imel srajce na sebi.

S tem je zgodba končana. Ker pa vem, da si vsi tako želite srečnega konca vsake zgodbe, vam še povem, da je lord ostal pri gozdarju. Privadil se je njegovemu načinu življenja in kmalu je lahko zaspal in postal prav tako srečen kakor gozdar sam. Uvidel je, da je človek tudi brez denarja lahko srečen, in razdelil je vse svoje premoženje med siromake.

Srčno vas vse pozdravlja

vaša teta Mina.

Iz živalskega sveta

Avstrijsko društvo za varstvo živali praznuje letos devetdesetletnico ustanovitve. Društvo si je priborilo velike zasluge s tem, da je dresiralo pse, ki zasledujejo lovce na ptice. V tej stroki se je izkazal kot posebno sposoben pes nemški bokser «Dangus», ki je dobil ob tej priliki častno ovratnico z napisom: «Varuh ptic pevki». Take dresirane pse bi bilo treba poslati tudi v Italijo, ker pokončajo lovci na ptice vsako leto na milijone ptic pevki.

Vsako leto odkrijejo znanstveniki blizu dve sto neznanjih žuželk. Večino njih najdejo v tropskih deželah in v Aziji.

Najmodernejše zakone za varstvo živali imajo dandanes v Nemčiji, v Švici, na Poljskem in v Avstriji.

Kaj mora vedeti vsaka mlada mamica

Da mora dojenčka vsak dan okopati, tudi kadar ima že več ko pet ali šest mesecev. Vsakdanja kopel otroka osveži in okrepeča.

Da dobro napravljeni ušesniki zmerom popravijo lego ušes, če preveč štrlijo v stran. Zato naj nosi dojenček čez noč dobro ukrojene ušesnike.

Da je dobro, če namažejo dojenčku dlesne z lahkim vinom, kadar začne dobivati zobke. To pa smejo storiti le po enkrat na dan in najrajši s prstom.

Da se mora zdrav dojenček zrediti vsak teden povprečno za četrto kile.

Da ne sme dojenček predolgo uživati samo tekoče hrane. Ko ima tri mesece, mu že lahko na mleku vkuha zdrob ali pa ovseno moko.

Da je v sadnih sokovih največ vitaminov, ki jih dojenček nujno potrebuje. Posebno zdrav je sok od pomaranč, mandarin in jabolk.

Da naj bo dojenček vsak dan vsaj po dve uri na svežem zraku. Razen tega mora biti soba, v kateri leži, zmerom dobro prezračena. Ali naj bo zakurjena ali ne, je odvisno od tega, ali je mati dojenčka razvadila ali utrdila.

Da mora dojenček, ki ima štiri mesece, mirno in brez prestanka spati od devete ure zvečer do šeste ure zjutraj, če ga je mati pravilno vzgojila.

(Z. Z.)

Kaj piše Vida

Draga gospa!

Zdi se mi, kakor bi bilo komaj včeraj, ko sem se vozila v novem, udobnem in prijetno toplem jugoslovanskem vozu iz Maribora proti Parizu. Vsa pokrajina je bila še odeta v belo zimsko odejo. Tu pa tam je naletaval sneg. Ko smo se pa pripeljali preko Alp, nas je sprejela burja z dežjem in točo. Danes pa je ves Pariz že v spomladanskem razpoloženju. Iz vseh izložb diha pomlad in vsi veliki magacini so aranžirani v znamenju cvetja, sonca in zelene pomladi. Vse je pripravljeno, da bo pomlad dostojno sprejeta.

Velike modne hiše in oblačilni saloni so bahaško razstavili novopečene spomladanske modele. Vse je preračunano na žensko ničemurnost. Ne bila bi Evina hči, ako bi ne bila vzhičena nad vsemi temi novimi kreacijami. Bogate, drage toalete s samozatajevanjem prezrem in si ogledujem predvsem tisto, kar bi si v najboljšem primeru lahko omislila. Čemu bi si delala iluzije in si težila srce z mislimi na draga oblačila, ko bi se s to pretirano načičkanostjo vendarle samo osmešila. In ko je razstavljenih vendar tudi toliko prelepih reči, ki so primerne tudi za nas, preprostejše ženske, in tudi vsaj v nekakšnem skladu z našimi dohodki.

Kakor že nekaj let, tako tudi letošnjo pomlad prevladuje črna barva, ki so jo modni diktatorji določili za najelegantnejšo. In zato se bodo prve lepe in sončne pomladne dni nosili predvsem črni plašči, črne obleke in črni kompleti. Nova je kombinacija okra s črnim, ki je prav posebno učinkovita. Poleg črne barve pa se bo uveljavljala še temnorjava, temnomodra, rjastordeča, kovinastosiva in pa lilasta barva. Za vitke ženske so določeni modeli, ki so krojeni prav ob životu, za močnejše pa ravno krojeni.

K črnemu plašču ali paletuju se nosi tudi črna volnena obleka. Plašči so ve-

Plašč iz rumeno-rjavo vozlastega volnenega blaga. Nov je domislek trojnih žepov. Spodnji rokav je učinkovito prepet. Reverja sta velika.

činoma prepasani z ozkim pasom iz blaga ali pa iz usnja in često okrašeni z ozkimi progami astrahanskega ali pa perzijanskega krzna. Obleke poživljajo zlasti garniture iz belega pikeja, dalje pestrobarvne agrafe, ali pa so napravljene tako, da se prednji razporek prepleta z eno- ali pa pestrobarvno vrvico na isti način, kakor so prepleteni životki narodnih noš. Posrečeni so paletoji, podloženi z vzorčasto svilo. Tak paletose nosi ob hladnih dneh k črni obleki iz istega blaga, ob toplih dneh pa k obleki, napravljeni iz iste svile, kakor je podloga.

K angleškemu kostumu se nosijo predvsem bluze iz belega pikeja ali satena, dalje iz pastelnobarvne rižaste svile, ali pa žemperji iz bukleja.

Med čevlji prevladujejo čevlji z na pol visoko peto.

Nove torbice so lepe in prostorne. So ploščate ali pa imajo obliko mošnje s pletenim kovinastim ročajem. Posebno efektne so torbice, podložene s pestro podlogo. Iste barve, kakor je ta podloga, so potem tudi našitki rokavic in pa roček dežnika. Monogram ni več iz kovine, temveč je v torbico vžgan ali pa vtisnjen.

Pri klobukih prevladuje prav tako črna barva, ki se ji potem postopoma pridružujejo še rjava, modra in siva. Najbolj priljubljen material je lesketa-joča se slama. Oblike so najrazličnejše: vidijo se klobuki v obliki sladkornega stožca ter nešteto variacij manjših in večjih čepic in buretov. Moderne so oblike, ki se nosijo potisnjene globoko v čelo, pa tudi take, ki se nosijo pomaknjene prav vrh glave. Vsaki je potemtakem mogoče, da si izbere klobuk, ki ji bo res kar najbolje pristajal. Klobuki so okrašeni z majhnimi pajčolani, s šopki cvetja ali sadja ali pa s pestrobarvnimi trakovi.

Ko Vam vse to opisujem, se mi nehote vsiljuje misel, da jih je Bog zna koliko, ki me zavidajo za vso to krasoto, ki se tu nudi mojim očem. A povem Vam, gospa, da mi je marsikdaj hudo. In z radostjo bi zamenjala vse te bogate izložbe za en sam pogled na naša polja, na naše travnike in naše gozdove tam v preljubi domovini.

Iskreno Vas pozdravljam. *V i d a.*

Pomladanski kostum iz sivega volnenega blaga. Reverja sta podložena z ozko belo progo. Bluza v videzu telovnika je iz belega pikeja.

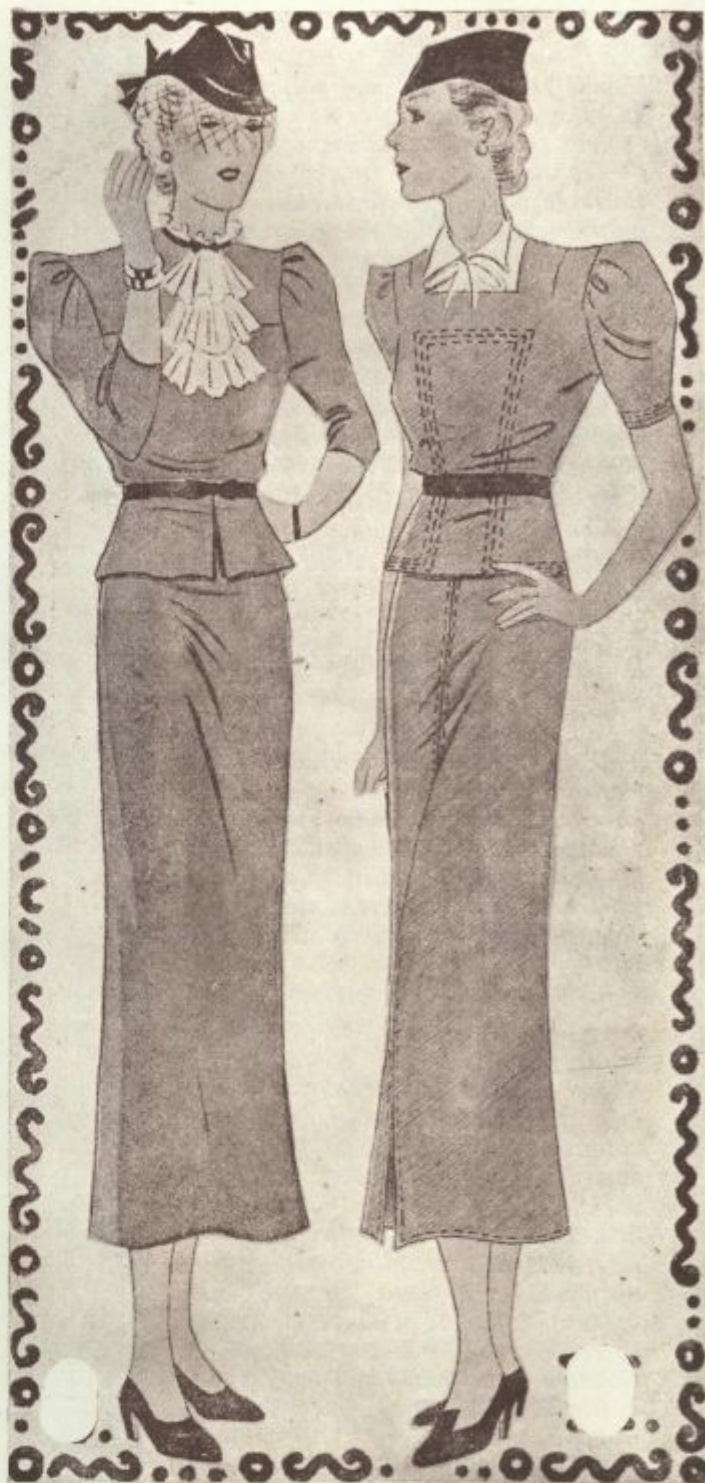

Za prve sončne dni

Obleka z rokavi, ki segajo čez komolec. Ta kroj je pripraven zlasti, če hočemo preurediti staro obleko. Obleka je ozaljšana z ovratnim naborom in naprsnikom iz žoržeta, ki ju spaja ozek žametast trak. Za takšno obleko je treba okoli 3,35 m blaga in 30 cm žoržeta, če sta široka po 96 cm.

Obleka s kratki mi rokavi je okrašena s prešitvi in ima bel ovratnik s plastronom iz pikeja. Bluza in krilo sta lahko ločena ali je pa krilo prišito v pasu na bluzo.

Bluze in krila

Bluza iz pikčastega blaga z nabrani mi rokavi in z ovratnikom. Za bluzo potrebujemo okoli 2,25 m blaga, če je 90 cm široko, za petljo v pasu pa 1 m žametnega traku, širokega 8 cm.

Bluza, ki ima obliko telovnika, se naredi lahko iz enobarvne ali iz drobnovzorčaste svile ali pa iz volnenega blaga. Spredaj sta dva žepa in dve vrsti gumbov. Če je blago široko 130 cm, ga potrebujemo okoli 1,70 m; če je široko samo 96 cm, pa 1,90 m.

Krilo iz volnenega krepa ima na desni strani tri položene gube. Blaga potrebujemo približno 1,60 m, če je 130 cm široko.

Krilo iz črnega volnenega krepa je spodaj razširjeno s položenimi gubami. Blaga je treba zanj okoli 1,40 m, če je 130 cm široko.

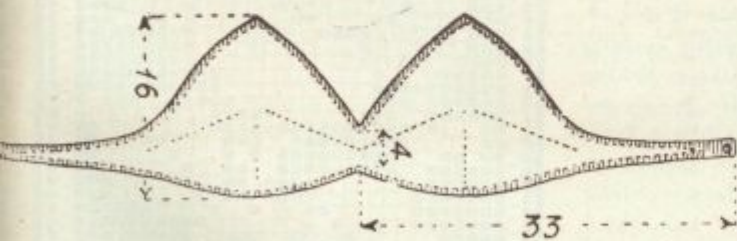
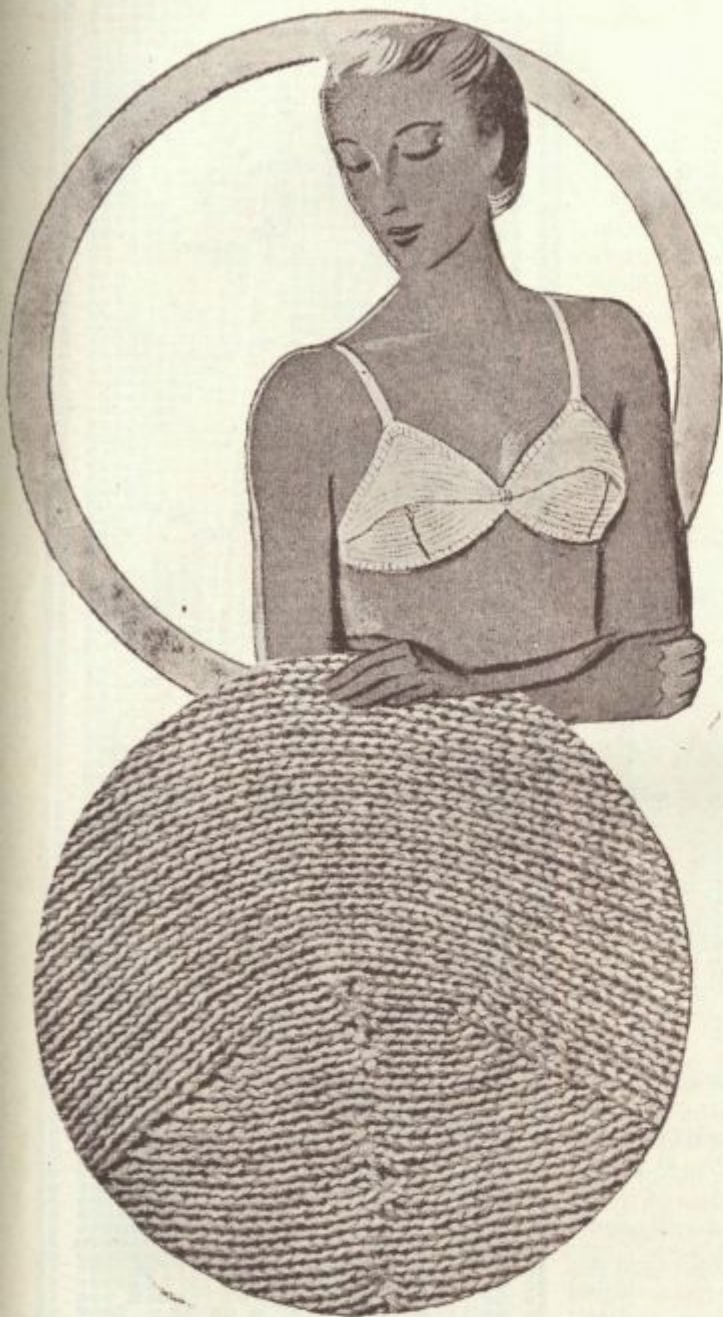
Pleteni nadržek

Te nadržke pletemo z dvojno nitjo biserne prejice Mez C. M. S. šte. 8 mareličnorožnate barve. Potrebujemo 30 g prejice in dve kratki kovinski pletenki šte. 8.

Mere in naš opis veljajo za vitko postavo (84 cm). Pletemo v vodoravni smeri od sredine do sredine hrbta. Nasnujemo 8 petelj, ki jih pletemo 20 vrst visoko na licu in na narobni strani desnozasukano, da je pletenje bolj gosto in rob trdnjši. V enainvajseti vrsti dosnujemo v sredini (med četrto in peto petljo) novo petljo. To petljo, s katero se začneja sredina nadržka, in vse prihodnje, ki jih še dovezemo, podpletamo dalje na licu desno, na narobni strani pa levo, krajne štiri petlje na vsakem koncu pletenke pa pletemo še naprej kakor doslej (na licu in na narobni strani desnozasukano); te petlje tvorijo obrobo nadržka. V vsaki šesti vrsti dovezemo pri zgornjem robu nadržka, in sicer pod obrobo, po 1 petljo, spodnji rob nadržka pa pletemo ravno.

Ko imamo na pletenki 18 petelj, začnemo poleg tega dovezmati tudi pri deseti petlji, če štejemo od spodnjega roba nadržka, in sicer dosnujemo v vsaki drugi vrsti vselej nad prejšnjo dodano petljo po eno petljo, dokler nimamo 42 vrst. Te na sredi dodane petlje tvorijo vodoravno črto, ki gre do vrha okrogline. Od dvainštiridesete vrste dalje ne dovezemo na sredini nič več, pač pa dodajamo še vedno pred obrobo zgornjega roba nadržkov.

Zdaj pričnemo delati naopični posnetek, ki se začneja na spodnjem robu nadržka in sega do vrha okrogline.

Pisani šopki

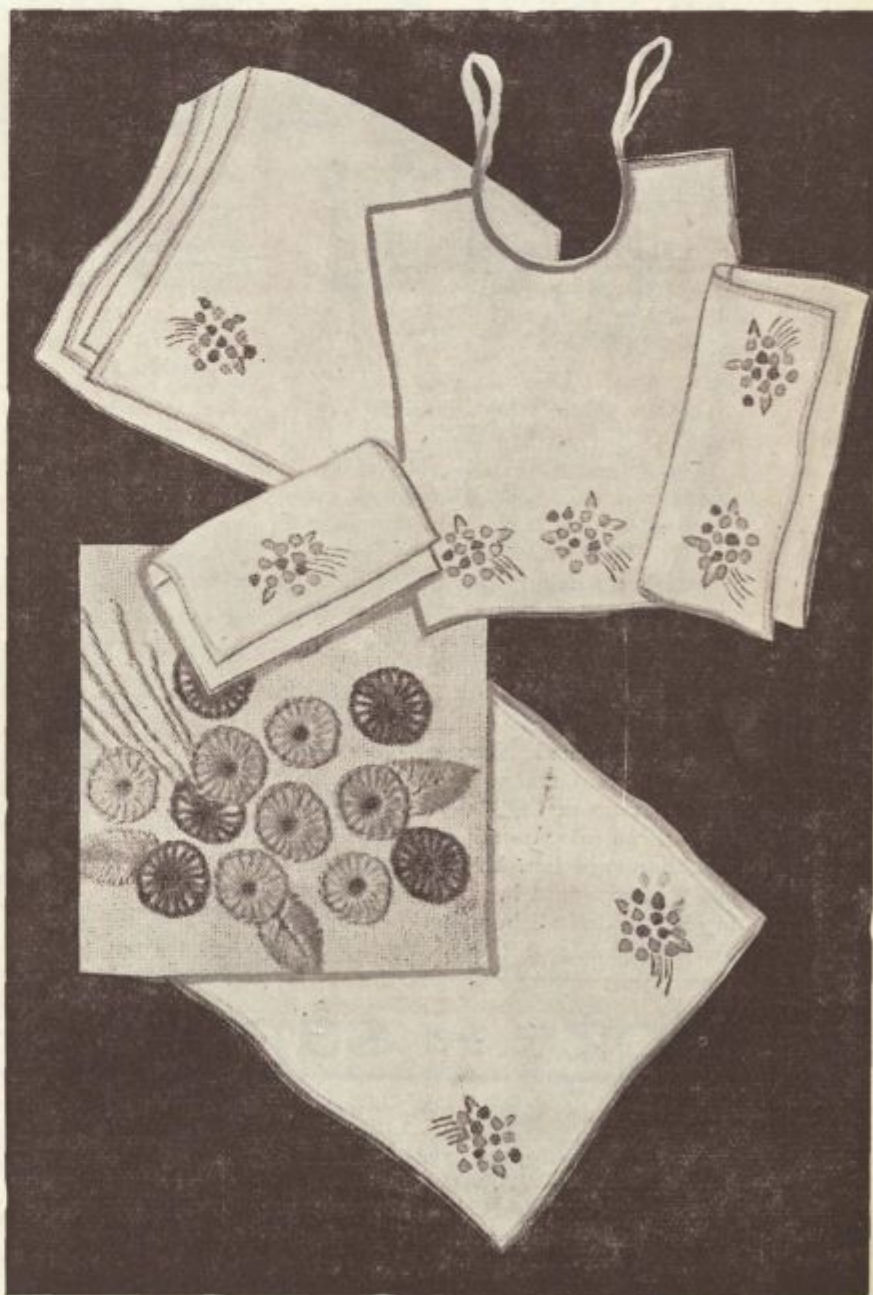
S temi pisanimi šopki okrasimo lahko najrazličnejše predmete, prte, prtičke, vrečice za prtičke, slinčke in drugo.

Vsak šopek je sestavljen iz 15 cvetov s peclji in listi. Posamezne rožice vezemo z zračnim vodom. Za vezenje ozamemo prejico muline Mez C. M. S., in sicer po tri niti.

Šopki na naši sliki so vezeni s štirimi odtenki modre, štirimi odtenki rumene in s petimi odtenki rdeče barve. Listi in peclji so iz dveh odtenkov zelene barve.

Šopke cvetja razvrstimo lahko po svojem okusu, samo preveč na gosto nikar.

Izvezene predmete obrobimo lahko z ažurjem ali jih pa obzankamo z eno izmed barv posameznih cvetov.

KAJ JE JERSEY?

Jersey označuje pleteno blago za damske obleke kakor tudi vse izdelke iz tega blaga, obleke, kostume itd. Ime je angleško in dokazuje izvor Jersey-blaga. Dokazuje pa tudi blagovno kakovost. Vse damske obleke, katere so angleškega izvora, so brezdvomno zelo praktične in elegantne. Tudi se ta dama s tako obleko lahko pokaže v vsaki družbi. Po izložbah inozemskih vele mest se vidi v zadnjem času vedno več damskih oblek iz pletenega blaga. Zadnje čase se je že mnogo odličnih, velikih in modernih trgovin samo na to vrsto blaga specializiralo. Pri nas smo imeli do sedaj večinoma iz inozemstva uvoženo blago.

drže tudi najhujšo rabo dnevnega nošenja. Barve so stanovitne, to pomeni, da se obleke tudi lahko perejo, ne da bi obledele. Naposled pa pripominjamo, da je pleteno blago jako prožno (elastično). Če šivamo obleke z navadnimi šivalnimi stroji, ki delajo čvrste šive, se čisto zgodi, da šivi popokajo ali pa da se pleteno blago iztrga. Tivar Jersey-obleke se šivajo s specialnimi stroji, katerih šiv je prav tako prožen, kakor pleteno blago. Zato se sploh ne more zgoditi, da šiv počni ali da se iztrga blago iz šiva. To lastnost imajo le

ziralu. Pri nas smo imeli do sedaj večinoma iz inozemstva uvoženo blago.

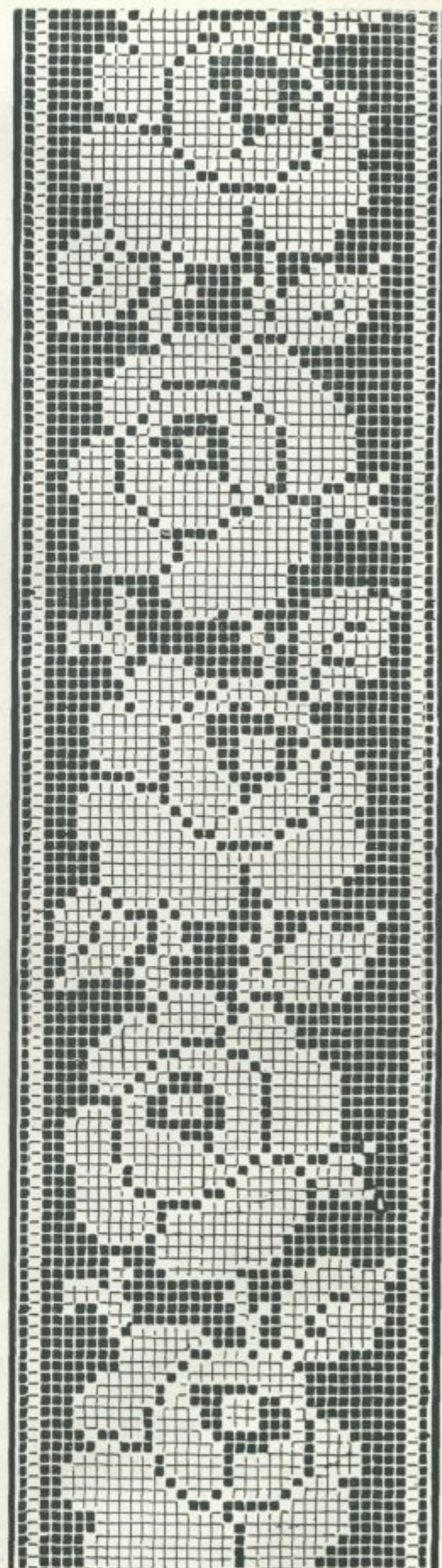
Sedaj se je lotil te zadeve Tivar in je vzel stvar v svoje roke. Naročeni so najmodernejši stroji in bo tudi na tem polju Tivar izvedel svojo nalogo po svojem znanem principu od vlakna do gotove obleke. Tudi tukaj omogoča to načelo, nuditi za malo denarja največ in najboljše. Tako stojimo pred izpolnjenim vprašanjem, kaj so Tivar Jersey-obleke. To so obleke za dame in dekleta, ki so narejene iz pletenega damskega blaga in prvovrstnega materiala. Blago je enobarvno in tudi bogato vzorčasto, je elastično in se zaradi tega jako lepo nosi. Barvanju tega blaga se posvečata največja pozornost in skrb. Barve se izbirajo iz najnovejših modnih predlog in niso samo moderne, pač pa take, da iz-

redke iz inozemstva uvožene obleke. Tivar Jersey-blago se, kakor smo že rekli, zelo lepo nosi, zato ga lahko uporabite za vse vrste damskih oblek, ki jih lahko nosite za vsako priliko. Ker je blago enobarvno in tudi pestrovzorčasto, je mnogostransko uporabno. Tivar torej izdeluje enostavne sportne obleke za dom in za cesto, za sport in za izlete, popoldanske obleke za obiske in družbo, zelo lahke in praktične poletne kostume in komplete ter ljubke obleke za deklice za sport in šolo. Najbolje boste storili, če kmalu stopite v najbližjo Tivar prodajalno in si ogledate popolnoma neobvezno nove Tivar Jersey-obleke. Sami se boste prepričali, kako lepe, praktične in, kar je glavno, kako poceni so Tivar Jersey-obleke.

Rože – same rože

Podajamo vam vzorec ploščka, sestavljenega iz samih vrtnic, ki ga lahko uporabite v najrazličnejše namene. Vložek šteje 36 okenc. Če ga nameravate vštiti v životno perilo, ga kvačkajte s kvačkancem Mez CMS št. 150. Še nežneje in lepše pa bo učinkoval, če ga boste napravili iz kvačkanca št. 200.

Krasni so zastori s kvačkanimi ploščki. Pa ne samo lepi, tudi trpežni so, kar je posebno važno. Saj ravno zastor prav posebno trpi, ker je najbolj izpostavljen vplivu sonca in prahu. Če torej potrebujete vložek v ta namen, ga kvačkajte s kvačkancem barve ekri Mez CMS št. 20.

Za vložek, ki ga hočete vštiti v namizno perilo, uporabljajte prav tako kvačkanc št. 20. Vogal naredite tako, da si na ustrežajočem mestu narišete kvadrate in vanje narišete vzorec, kakor pač ustreza kraju, kjer je treba zaokreniti.

Nagradna uganka

je rešena

Veliko je bilo zabave z ugankanjem. Naše bralke so imele nekaj ur prijetnega razvedrila. Uganka ni bila tako težka, da bi je ne mogle uganiti tudi preprostejše žene. Zato smo pa dobili toliko rešitev, kakor še nikoli prej. Sicer se je pa vsaka, ki je pravilno rešila, prav gotovo razveselila darila.

Pravilna rešitev uganke je:

Slika št. 1.	predstavlja	strgalo,
" "	2.	polovico limone,
" "	3.	skodelico juhe,
" "	4.	kos kruha,
" "	5.	cedilnik,
" "	6.	prerezano zelje,
" "	7.	glava karfijske,
" "	8.	naprstnik,
" "	9.	sukanec,
" "	10.	bucke.

Vsaka, ki je pravilno rešila, je dobila 10. II. 1937 knjigo, ki si jo je sama izbrala. Tistim, ki niso navedle, kakšno knjigo hočejo imeti, smo poslali knjigo po naši preudarnosti. Prepričani smo, da je z darilom vsaka zadovoljna. Obenem smo poslali knjižice dr. Karla Petriča «Regulacija rojstev», dr. Jože Jakše «Kako spoznamo spolne bolezni», dr. M. Hodana «Ali otroka res štoroklja prinese» tistim, ki so te knjige naročile.

Knjig pa nismo poslali tistim, ki so bile izžrebane za darila od II. do XV.

Tvrdke, ki so za te uganke darovale različna darila, smo naprosili, da so nagrade poslane naraonost na izžrebana imena, in se jim na tem mestu za nagrade ponovno zahvaljujemo.

Nagrade so bile takole izžrebane:

II. Darilo tvrdke ELEKTROINDUSTRIJA d. d., Ljubljana, Gosposvetska cesta 13 — moderna električna nočna svetilka — je žreb prisodil gosp. Mariji Bizjak, Rakek.

III. Darilo tvrdke A. GOREC dr. z o. z., Ljubljana, Týrševa cesta 1 —

smuč s stremeni in palicami — je žreb prisodil gosp. Klančnik Gabrijele, Mojstrana 62, — drsalke — gosp. Ulbl Nelici, Slov. Bistrica, — sanke — gosp. Beden Danici, Ljubljana, Kolodvorska ulica 41.

IV. Darilo tvrdke V. LESJAK, Ljubljana, Šelenburgova ul. 3 — par nogavic in par rokavic po izberji — je žreb prisodil gosp. Chrobath Maksu, Mozelj pri Kočevju.

V. Darilo tvrdke «MEZ», d. d. Zagreb — kasete s precjicami znamke «Mez» — je žreb prisodil gosp. Macarol Vidi, Maribor, Meljska cesta 14.

VI. Darilo tvrdke MANUFATURA NOVAK, Ljubljana, Kongresni trg — blago za svileni bluzo — je žreb prisodil gosp. Taciga Antoniji, Stoprce, p. Rogatec.

VII. Darilo tvrdke Dr. A. Oetker, Maribor, Trstenjakova ulica 21 — 3 zavitki dr. Oetkerjevih izdelkov — je žreb prisodil naročnicam gosp. Zavodnik Zini, Split, Masarykova ul. 14, gosp. Senekovič Anici, Pragersko, in gosp. Balon Mariji, Kamnik, Graben 18.

VIII. Darilo tvrdke A. PAUSCHIN, Ljubljana, Wolfova ulica — otroška umivalna garnitura — je žreb prisodil gosp. Vrbič Tekli v Sodražici.

IX. Darilo tvrdke PEKATETE dr. z o. z., Ljubljana — 5 kg sortiranih Jajnin — je žreb prisodil naročnicam gosp. Berglez Jolani, Štrukovci, p. Bodonci št. 25, gosp. Finžgar Pepici, Kranj, Blejska cesta 1, gosp. Kincl Mariji, Grobelno, gosp. Papler Ivanki, Kokriško predmestje 11, Kranj, gosp. Paulič Anici, Gabersko 30, p. Trbovlje II.

X. Darilo tvrdke A. PINTAR, Ljubljana, Gosposvetska c. 14 — zavitek špicerijskega blaga — je žreb prisodil gosp. Ogoreve Ivanki, Škofja Loka 11.

XI. Darilo tvrdke SAPONIA d. d., Osijek — 3 kasete «Elida» — je žreb

prisodil naročnicam gosp. Bajič Mariji, Oklaj kraj Knina, gosp. Possnig Mariji, Sp. Hudinja 87 pri Celju, gosp. Korsič Dori, Maribor, Smetanova ul. 30.

XII. Darilo tvrdke TIVAR d. d., Varaždin — damska smučarska obleka — je žreb prisodil gosp. Kalan Pavli, Jesenice, Pod gozdom 6.

XIII. Darilo tvrdke UNIO dr. z o. z. Maribor — 10 kolekcij Schmollovih izdelkov — je žreb prisodil naročnicam: gosp. Gjuran Angeli, Ljubljana, Sv. Petra cesta 50, gosp. Arko Nikici, Trstenik (Srbija), gosp. Homan Milki, Podpulferca 6, Škofja Loka, gosp. Lipovšek Franju, Tržišče št. 14, Rogaška Slatina, gosp. Naglič Viki, Trbovlje II, št. 89, gosp. Rozman Minki, Bled I, gosp. Bačun Mariji, Bijelina, Bosna, gosp. Vrbinc Tereziji, št. Jernej, Dol., žand. stanica, gosp. Zupe Anici, Ljutomer, in gosp. Žvan Ivanki, Srednja vas v Bohinju.

XIV. Darilo tvrdke FRANC ZORN dr. z o. z., Ljubljana VII — Weekend kovčeg, moder, polokrogel, šivan, 35 cm dolg — je žreb prisodil gosp. Kovač Mirici, Celje, restavracija Narodni dom.

XV. Darilo knjigovoznice JOZE ŽABJEK, Ljubljana, Dalmatinova ul. 10 — 2 albuma — je žreb prisodil gosp. Greti dr. Škerjanc, Beltinci, in gosp. Savnik Justu, Štepanja vas 123, p. Sp. Hrušica.

Vsi naslovi nagrajenk so bili dvakrat pregledani. Zato je pomota pri razpošiljanju izključena. Če bi katera soje knjige ne dobila, prosimo, da nam to takoj z dopisnico sporoči, da bomo na pošti pozvedeli, kje je pošiljka zaostala. Da pa ne bo nagrajenka na izgubljeno knjigo za časa reklamacijskega postopanja čakala, ji pošljemo takoj drugo knjigo, svede s pogojem, da nam vrne prvo pošiljko, če jo bo medtem prejela. Priporočamo vsem, da prečitajo stran 76 v drugi številki »Žene in doma«, kjer so razpisane nove nagrade.

Naša anketa

Ali ste za ločitev zakona ali proti njej?

Velecenjena gospa urednica,

mislim, da na to vprašanje ni težko odgovoriti. Temelj vsakega naroda je družina. Čim kulturnejši je narod, tem več ugodnosti daje družini. Rusija se je po svoji revoluciji izkušala otresti tega temelja. Inteligentnejši sloji in delavci so se v veliki meri posluževali lah-

kega postopka ločitve in so menjali svoje zakonske tovariše kakor sitna stranka stanovanje. A kaj je bila posledica tega? Bela kuga se je širila s neverjetno vehemenco, otroci so postali žrtev ločitve in jih je morala država vzdrževati v svojih vzgajališčih ali pa so postali »brezprizorni«, kakor jih

imenujejo tam. Po nekaj letih so se začele kazati te žalostne posledice in dandanes je Rusija priznala, da ne more biti velike države in ne kulturnega naroda brez zdravega temelja v obliki družine. Statistika o teh rečeh je pokazala zanimivo dejstvo, da se ruski kmet, mužik, ni posluževal slobodne ljubezni in dovoljene ločitve in tako dovoljene menjave žen. Kar se je zdelo delavcu in inteligentu odprt raj, je nepokvarjeni kmet, ki je poglaviti del prebivalstva v Rusiji, preziral. Ženo, ki si jo je izbral kot mladenič, da bi mu bila cenena delovna moč na polju in v hiši, je obdržal in še na um mu ni prišlo, da bi se dal kdaj ločiti ali da bi zahrepenel po drugi ženski. Tradicija zdrave družine je tako globoko ukoreninjena v njem, da ga ose s voščine zakonov ne morejo

preslepiti. Kar so spoznali njegovi pradedje za zdravo in pravilno, to se zdi tudi njemu prav. In zdaj so popravili te zakone v Rusiji in se ne more vsak kar tako ločiti in iznova poročiti.

Mislím torej, da je vsak razumen človek z ozirom na državo, na narod in na otroke, ki so bodočnost vsakega naroda, zoper ločitev zakona. Žena danes ta dan ni več suženj svojih staršev, živiljenjskega tovariša si izbira po svoji prosti volji, zato ima pred zakonom dovolj časa, da se po pameti odloči; in če se je po pameti odločila, ji ne bo prišlo nikoli na um, da bi se hotela ločiti.

Sprejmite lepe pozdrave od svoje stare naročnice
M. Z., učiteljice.

Draga gospa urednica!

Najprej Vam moram povedati, da smo imeli vsi z Vašo zadnjo knjigo o malopridnem Jurčku obilo veselja. Še mož se je nekajkrat prav od srca nasmejal in otroci so kar vriskali od navdušenja. Želim si, da bi Vaša založba izdala še več takih in tej podobnih knjig, ki so človeku res v razvedrilo in zabavo.

Zdaj naj Vam pa še odgovorim na Vašo anketo, ki je zbudila med Vašimi naročnicami toliko zanimanja. Tudi pri nas doma smo že pogosto razpravljali o tem vprašanju. Toliko ljudi iz kroga naših znancev se je že po vojni ločilo in iznova poročilo. Nekateri so bili v drugem zakonu mnogo srečnejši kakor v prvem, nekateri pa prav obratno. Zato mislim, da se na to vprašanje ne da papšalno odgovoriti. Ljudje so individualni in vsak tak primer se mora presojati z individualnega stališča. Nihče nima pravice soditi, nihče ne more tako do dna poznati

stvari kakor oba prizadeta v vsakem poedinem primeru, zato bi se ne smeli tuji ljudje nikoli vmešavati v takšne zadeve, ker s svojimi sicer dobro mišljenimi nasveti lahko časih vse še bolj poostrijo.

Papšalno bi torej smeli reči samo to, da ljudje premalo spoštujejo zakon kot tak. In morda tudi prevečkrat govorimo o ločitvah, tako da se nam naposled ne zdi že nič posebnega, če se kdo loči. Prejšnje čase, ko je pomenila osaka ločitev javen škandal, je bilo mnogo manj ločitev, ker se je marsikdo zbal javnega mnenja.

V bistou se mi torej zdi, da so take reči individualne, da se nanje ne da poziciono ali negationo odgovoriti in da nimamo pravice soditi.

Želim Vam dosti uspehov v novem letu! Ko pridem spet v Ljubljano, se bom gotovo oglasila pri Vas. Dotlej sprejmite najlepše pozdrave od svoje
I. S., M.

Cenjena gospa urednica!

Naposled sem se ojunala, da Vam odgovorim na Vašo anketo. Jaz sem odločno proti ločitvi, mislim pa, da bi se morali ljudje pred poroko dobro spoznati in drug drugega dobro pretehtati. Ne gre, da bi se mlada zaljubljenca kar takoj ozela. Vprašati bi se morala, ali sta drug drugemu v zdravju, v služku ali denarnih rečeh, po starosti itd. enakovredna. Če se v teh treh poglavitnih rečeh ujemata in če imata oba podobna značaja in sta iz enako izobraženih družin, mora biti zakon srečen ali vsaj znosen! In to je dovolj. Nikjer v življenju ne bomo naleteli na zakonce, ki bi bili po desetih letih zakonskega življenja še zmerom prav tako zaljubljeni, srečni in navdušeni drug

za drugega kakor v prvih mesecih po poroki. Vendar je večina zakoncev, ki so se ozeli po resnem preudarku, tudi po desetih letih skupnega življenja zadovoljna in drug do drugega tovariška. Ljubezen mine, tovarištvo ostane. Če se pa mlada zaljubljenca ozameta samo zaradi ljubezni, ne ostane nič, če ljubezen čez nekaj let mine.

Matere smo v prvi vrsti poklicane, da vzgajamo svoje otroke tako, da ne bodo brez premisleka drevili v zakon. Če bodo vse matere tako storile, bo zmerom manj ločitev na svetu in družinsko življenje bo spet doseglo tisto višino, ki jo je imelo v prejšnjih časih. Sodišča bi morala pa sploh odkloniti vsako tožbo na ločitev zakona s kratkim pojasnilom: «Kakor si si postlal, tako ležiš!» Potem bi tudi ljudje bolj premislili, preden bi se zvezali za vse življenje.

Tako mislim jaz, prav radovedna sem, kakšnega mnenja bodo druge naročnice.

Lepo Vas pozdravlja

J. G., C.

Spoštovana gospa urednica!

Z velikim zanimanjem prebiram Vaše ankete, posebno zadnja mi je bila všeč.

Gotovo je bolje, če se zakonca mirno razideta in sodnijsko ločita, kakor pa da bi se doma neprestano prepirala in se gledala kakor pes in mačka. Tako si lahko potem oba uredita življenje kakor jima drago, medtem ko sta v skupnosti obsojena na življenje, ki je bolj podobno peklju kakor pa družinskem sožitju. Če dva ne sodita okup, naj gresta narazen!

Z odličnim spoštovanjem

A. S., Sl.

(Nadaljevanje.)

Ko je bila že eno noč mrtva, je prišlo drugo pismo, ki so ga morali vrniti piscu. To pot ni prišlo nikomur na misel, da bi ga čital.

IX.

Somračno je v sobi. Na tleh pred pečjo plahutajo odsevi plamena. Zunaj pa sneži. Prav na gosto se vrte snežinke mimo okna nizdol. Ponoči je že snežilo in vse jutro do poldneva. Pod večer pa je spet pričelo. Prve dni drugega tedna, v torek ali v sredo, bo že Miklavžovo. Kaj mu le prinese Miklavž? Oh, ko bi bilo že pri kraju! V dveh, treh dneh se mora odločiti. Še štiri in dvajset, šestdeset ur čakanja zanj, ki ni znal nikdar čakati. Ali bi šel v bolnico? Saj je za nič! Sušec ga je že daví zelo pomilovalno odslovil. On je seveda najbrže sam asistirál pri porodih svoje

žene! Živci, živci! Ves svet kriči: «Moji živci, nervoza, nervozen sem!» Vsak hlapec je že nervozen, le doktor Sušec ni.

Vrata v spalnico so bila priprta in svetel trak luči je tekél od vratnih podbojev do zofe tam v kotu. Ondi je bila teta Malči in nekaj pospravljala po predalih. Anamarija jo je bila naprosila, naj ostane tukaj pri njem, medtem ko bo ona v bolnici rodila svojega prvega otroka. Njej, njegovi Anamariji, še na misel ne pride, da bi se moglo kako huje izteči. Ali pa ga ni hotela mučiti s takimi strahovi. Korajžna je, silno korajžna in vdana ta njegova žena, ki že nekaj mesecev nima druge misli kakor na dete, ki ga pričakuje. Fantek bo! Boš videl, Janko, da bo fantek! Krstili ga homo za Miklavžka, saj ga bo Miklavž prinesel! Zdaj bo še majhen in ubog, samo vekati bo znal, a pozneje, ko bo znal govoriti, bo klical «Mama-ma» in «a-ta-ta! Boš videl, Janko, kako bo čeden in pameten moj fantek! In mamica mu bo pela, zjutraj mu bo pela, ko ga bo previjala, in potem, ko ga bo nosila okrog, ko ga bo zibala in bo fantek papcal, mu bo govorila, potem pa mu bo spet pela mamica, da bo sladko zaspančkal mali Miklavžek. Pela mu bo: «Kam greš od doma, mamica, mamica, mamica?» In tisto: «I-u-e-o-a, naše muce ni doma. Naša muca v šolo šla, v šoli je tepena b'la.» In ko bo fantek večji, ga bo mamica učila pesmice na pamet, kakor na primer tole:

«Naš Franček
pijanček
klobuček zapil,
domov it' ni hotel,
še tepen je bil.
Je žena regljala,
hudo ga zmerjala.
.žena, v kot!
Jaz sem gospod!»

In fantek bo poslušal mamico in z drobnimi prstki brbal po njenem obrazu, jo vlekel za nos in ji mršil lase. In fantek bo ves mamičin, in mamica vsa sinčkova.»

Take samogovore je moral poslušati po cele ure. Potem je po navadi malo ugovarjal, ji nagajal, ko je šivala srajčke, čepice in robila pleničke, in jo naganjal spat. On sam je šel zvečer še v gostilno. K Marnu ali Vobachu, a vselej, kadar ga dolgo ni bilo domov, je še bedela v postelji in se naredila, kakor bi se bila prav tedaj zbudila.

Samo enkrat, ko je bil zelo vinjen, je bila še zjutraj vsa objokana. A kaj naj bi sedel ves večer doma? Saj je že tako bilo dovolj dolgočasno. Vedno isto! Hvala Bogu, da se je potem najavil otrok — Anamarija se ni več pritoževala. Sedela je in šivala in bržčas mislila le na svojega otroka in prehodila z njim vsa leta do mature ali pa še dalje. Poprej, ko je bila še zaljubljena vanj, si je od svoje borne plače kupovala blago in si sama krojila obleke, da mu je ugajala. Zdaj si ni več kupovala oblek za na cesto in za veselice. Le doma je bila vedno čedna. Zjutraj, ko se je prebudil, mu je prinesla kavo na posteljo. In v tem je bila ena njenih glavnih vrlin, da je bila že umita in oblečena v čedno domačo haljo, lase pa je imale zavite v pisano ruto, ki se ji je prav lepo podajala. Janko Povoden je iz svoje zdravniške prakse dovolj dobro poznal zanemarjena, nepospravljena stanovanja in zatohle spalnice, da je človeka kar dušilo, če je vanje stopil. Zato je cenil njeno skrbnost.

Življenje je postalo zelo tiho in mirno. Ako bi ne bilo te večne borbe s Sušcem, bi bil lahko prav zadovoljen in bi si bil sčasoma priredil še lep trebušček.

Kako se bo le zdaj to izteklo? Šele nocoj ga je pričelo skrbeti, ko je ni bilo več v stanovanju. Sama je bila odšla opoldne v bolnico, in on ni nič vedel, da je bila tam, dasi je imel do kosila tam opraviti. Šele ko je hotel oditi, ga je bolniška sestra ustavila ob vratih.

Prvo, kar mu je potem žena rekla, je bilo to, da bo moral iti k Marnu obedovat. Potem je še govorila o novi služkinji, ki jo bo treba poiskati, in kakšna naj bo. «Kar k teti Malči stopi, Janko, saj ti ni treba prositi, ona že ve in ti bo v vsem ustregla. Pa nikar se ne jezi, da boš imel nekaj dni gostilniško hrano, saj mi je sami žal, pa saj veš, kako je. Teta Malči tudi ve, kje in kako imam spravljeno perilo, ona ti bo vse uredila.

Tako je govorila, kakor bi odpotovala za nekaj dni. Le v očeh ji je bral njeno veliko ljubezen do njega in nemir, v katerem sta se križala radost in strah pred najbližjo bodočnostjo.

Rekli so, da ga obveste, in Sušec ga je popoldne poslal domov, ne da bi bil rekel kako tolažilno besedo. Saj je že večkrat trdil, da včasih na uro, na pol ure natančno lahko naprej pove, kdaj bo ta ali ona ženska rodila. Seveda on — pri tej svoji praksi!

Zunaj se je tema vedno bolj gostila, kakor komaj razločljive sive niti so padale snežinke mimo okna.

Bele strehe so se svetlikale tam zunaj, in samo okrog onegale vogala je treba stopiti, pa si pred bolnico.

Ali že trpi? Ali bo vpila? Sicer je pa mogoče, da je vse že srečno prebila. Zakaj ga ne obveste? Saj so mu bili obljubili! Morda si pa misli strežnik, ki ga je bil šele včeraj nekoliko ozmerjal: «Eh, saj bo dedec dovolj zgodaj zvedel!» Sicer ni njegova navada, da bi kričal nad ljudmi, a snoči je bil že tak dan.

Ah kaj, saj je Anamarija zdrava ženska! Lani proti jeseni je bila štiri dni bolna. Kaj bo to! Angina! Rediti otroka pa prav za prav še bolezen ni. Saj je ženska! Kaj bi tisto polpreteklo čvekanje, da je vsaka porodnica z eno nogo v grobu! Saj skoraj ni verjetno, da bi nastopile kakšne komplikacije, saj je zdrava, saj je nosnost tako lepo prebila.

Ali bo postal oče?

Zatrepetale so mu ustnice, zgrabilo ga je za gola-nec in ga dušilo. Kako bi se rad zjokal!

Ah, kakšno je to človeško življenje!

Poklical je teto. Ali ne bo opazila, kako mu je? Ali ni bil njegov glas, ko je klical, nekoliko hripav? Eh, kaj! To so živci! No, ko bo vsega tega konec, si bo treba vzeti dopust, pa bo.

«Ali ste lačni, gospod doktor?» je vprašala tetka Malči. Drobna in skromna je stala pri vratih. Ali nima objokanih oči? Čudovita je ta njena prijateljska ljubezen do Anamarije. To je skoraj tako kakor materina ljubezen do edinega otroka.

«Nisem lačen in bi tudi ne mogel jesti zdaj, tetka! V bolnico mislim iti pogledat. Takoj bom nazaj. Saj ostanete tu, kajne?»

Tetka je pokimala in se nasmehnila. Tako čudno se je nasmehnila, kakor bi hotela reči: «Kako si moreš sploh misliti, da bi ne ostala tu?»

«In če hočete, tetka, pa nama napravite kaj za večerjo. Bom pa z vami jedel.»

Ko je odšel, je šla tetka v kuhinjo, kjer je bila Anamarija, preden je odšla, za silo vse pospravila, da bi ne bilo treba nikomur pospravljati za njo.

S težavo je zakurila. Tresk ni bilo in tudi nobenega drobnega polenčka. Bog ve, kje ima Anamarija sekuro! Bo treba pa kar z velikim kuhinjskim nožem razklati nekaj polen. Mehkih drv tudi ni! Morda so v drvarnici.

Ali bi ne bilo najbolje, ako bi stopila tja k Vobachu po katero izmed dekel? Kaj pa, če pride Povoden medtem domov in je ne dobi doma? Svojega ključa najbrže tudi nima.

Zeblo jo je v prste, ki že dolgo niso bili več vajeni takega dela, in tako neprijazne, puste kuhinje. Doli pri njej je vse tako lepo toplo in udobno, kar pripravljeno, da primeš v roke, kar potrebuješ. Seveda, ta dva sta še mlada in plača je zelo skromna.

Nagajal ji je tudi štedilnik, ki je bil majhen in za nič. Dvakrat ji je ogenj ugasnil. Nazadnje je le zagorelo. Tetka si je ogledovala boleče roke. Zadrta se ji je bila treska v prst in z nožem se je bila urezala v dlan.

Potem šele je začela iskati in stikati po predalih in v mali shrambi. Nekaj mesa je imela Anamarija pri hiši. Menda ga je bila še davi prinesla od mesarja. Napravila bo panirane zrezke, kompot in čaj.

To je dobro, da je nekaj opravka, ji vsaj ne bo treba toliko premišljevat.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

MODA ZA BODOČE MATERE

Kadar se govori splošno o modi, tisti, ki jo ustvarjajo, ne gledajo tudi na razne posebne primere. Prav pri teh pa je vprašanje elegancije in primernosti dostikrat precej težavnejše kakor v normalnih razmerah. Tako imajo mlade žene, ki pričakujejo otroka, pogosto sitnosti, kadar se hočejo elegantno obleči, dobrega nasveta pa ne dobe nikjer. In vendar bi tudi one — čeprav se vesele bodočega materinstva — časih rade prikrije izpremembo na svojem telesu, zlasti če morajo iti v službo.

Za take žene je najprimernejša ohlapna obleka. Vseh tesno se prilagajočih oblik naj se ogibljuje, ker telesno linijo preveč poudarijo. Od petega meseca dalje je najbolje nositi široke obleke iz enega kosa. V tem času bi bilo smešno posnemati modo in nositi na primer širok pas, ki poudari boke.

Elegantne obleke za ta čas posnemajo empirsko modo, ki pas čim bolj dvigne in ima spredaj gube. Ničesar ni namreč, kar bi oblike bolj prikrije, kakor dobro drapirane skupine gub. Tudi tunika je zelo prikladna. Nad ohlapno spodnje perilo oblečemo dobro urezano tuniko, ki je spodaj široka, da spretno prikrijemo preveliko nasprotje med pasom in ostalim telesom.

Praktično je, da se obleke zapenjajo spredaj. Lažje jih oblačimo in nekoliko predeležane lahko uporabimo še pozneje, ko otroka dojimo.

Če gremo na cesto, se oblečemo v dolg širok plašč, ki je izdelan po vzorcu plaščev za potovanje. Tudi kepji so praktični, toda pazimi niso dovolj topli.

Barve oblek naj bodo temne ali pa nevtralne. Svetlih barv se je treba ogibati, ker puščajo dojem debelosti, ki bi jo prav v tem času radi prikriji. Izberemo si lahko volneno blago, krep-satin ali pa žamet. Trikoji niso primerni, ker se telesa primejo.

Doma nosimo širok kimon, pod njim pa kakšno staro obleko.

Kaj se pripoveduje ob skodelici kave

V družbi je treba poznati obzirnost.

Skoraj vse družabno življenje se odigrava med štirimi stenami: po kavarnah, društvenih prostorih ali pa doma. Krog znancev in prijateljev se zbere ob skodelici dobre kave ali čaja. Tu se sklepajo nova znanja, utrjujejo stara, in ljudje preživljajo prijetne ure v domačem okolju.

Toda pogosto ostane za dobro kavo ali čajem grenak okus v ustih nekaterih navzočih, ostane mučen občutek nezadovoljnosti in človek se vpraša: «Kako smo prebili ta čas? O čem smo se prav za prav pogovarjali?»

Takrat navadno ugotovi, da bi bilo življenje lahko mnogo lepše, če bi ljudje

poznali med seboj več obzirnosti. Saj imamo že star pregovor: «Če ne moreš reči o svojem bližnjem nič dobrega, ga raji ne omenjaj!» Zlasti če je družba sestavljena iz ljudi, ki se le površno poznajo.

Res je, večina ljudi rada posluša zanimive škandalne zgodbe, a vendar bo obsodila tistega, ki take zgodbe širi. To je navadno tisti «govornik», ki začne z besedami: «Videl sem...», «slišal sem...» in ne da nikomur drugemu priložnosti, da bi se on govoril. Da čim bolj povzdigne sebe, govori o vsem in vsakomur in se v svoji nepremišljenosti ne zaveda tega, koliko neprijetnosti in zagrenjenosti lahko prizadene tistim, o katerih slabo govori. Nesmiselno koplje po tuji preteklosti ter odpira rane, ki jih je čas morda že čisto zacelil.

*

Slavna pisateljica Ellen Key pravi v neki svoji knjigi: «Kdaj bodo ljudje tako močni, da se bodo znali premagovati, da bodo majhne in velike grehe svojega bližnjega zaprli v svoji notranjosti?»

Vendar pa ne moremo reči o vseh ljudeh, ki ne pazijo na svoje besede, da so zlobni. Morda imajo vroče in odprto srce, toda premalo se znajo vživeti v tuj položaj. Nimajo tega, kar imenujemo «fin» občutek ali takt, tega, brez česar ne more biti prava družba ljudi.

Izvir tega pravega razumevanja in čutenja je navadno v družini. Žena ustvari s svojim taktom prijeten dom, varno zavetje pred vsemi surovostmi sveta. Kulturna zgodovina je polna svetlih ženskih osebnosti, ki so bile v svoji dobi spoštovane in ki so imele na svojih domovih najprijetnejša družabna shajališča.

Še v večji meri bi morala poznati to fino občutje vsaka mati in takt bi se moral pri njej razviti do popolnosti. Brez teh dveh lastnosti mati ne more biti dobra vzgojiteljica. Mati, ki pozna takt, ne bo vpričo svojih otrok nikoli prinašala na dan napak prijateljev in znancev, ne bo nikoli grdo govorila o služabnikih, še manj pa o očetu svojih otrok.

*

Pomanjkanje takta pri ženi in materi je pogosto vzrok, da moč zapašča svoj dom ali pa se nerad vrača vanj. Pri dobrih, resnično dobrih ljudeh je takt prirojen, toda lahko se ga tudi s samovzgojo naučimo. Vselej, kadar bomo hoteli o kom govoriti, moramo samo pomisliti, kako bi bilo, če bi kdo pred veliko družbo razkrival naše oregreške ali slabe navade, mi sami pa bi morali stati pred temi ljudmi osramočeni. Pomanjkanje takta občutijo zlasti otroci pri svojih starših in trpe takrat zase in zanje.

Prehladi v pomladanskem času

Mnogo ljudi se redno vsako pomlad prehladi. Pazimi so zdravi, jeseni in spomladi pa hitro ujamejo nahod, kašelj ali še kako hujše prehlajenje. Vzrok je v tem, da premalo pazijo na zvišanje in padanje temperature.

Ko pridejo toplejši dnevi in s tem prehodna doba iz zimskega v pomladanski čas, moramo na obutev in na obleko malo bolj paziti. Zlasti moramo gledati, da bomo imeli vkljub pomladanskemu deževju zmerom suhe in tople noge. Volnene nogavice zamenjajmo s tenkejšimi, snežke zamenjajmo z galošami, vendar se moramo takoj preobuti, če je prišla mokrota skozi čevlje.

Spodnje perilo je zdaj lahko iz tanjšega blaga. Nekatere ženske so se zadnja leta že tako utrdile, da nosijo pozimi in poleti enako spodnje perilo. Komur to prija, naj pri tem ostane.

Res je, da nam delajo spomladanski prehladi časih dosti preglavic. Kaj naj storimo proti nahodu? Stari ljudje pravijo: Če nahod zdraviš z različnimi zdravili in čaji, se ga znebiš v osmih dneh, če ga nič ne zdraviš, se ga tudi znebiš v osmih dneh. In res je tako.

Drugače je pa s kašljem. Če se hudo prehladiš, se te kaj rad loti bronhialni katar, ki je mučen in dolgotrajen. Proti kašlju pomagajo inhalacije. Vreli vodi dodamo veliko žlico soli in nekaj kapljic terpeninovega ali evkaliptovega olja. Inhalirati smemo zmerom samo zvečer, po inhalaciji pa moramo takoj v posteljo. Razen tega pomaga toplo mleko, pomešano s strdjo, ali pa vrelo mleko, pomešano s kako slatinsko vodo. Čaj iz gabesovih korenin tudi rahlja sluz, da se potem laže odkašljaš.

Kadar smo prehlajeni, se moramo varovati prepiha in hitrih menjav temperature. Zato je najbolje, da ostane prehlajen človek doma v primerno zakurjeni sobi. Če nima vročine, mu ni treba v posteljo. Ako se mu bolezen ne izboljša, naj se izkuša dobro prepotiti. S potenjem gredo iz telesa toksini, kašelj se rajši zrahlja in splošno počutje bo hitro boljše. (al)

Proti zaprtju in težavam vsled hemoroidov veljajo že več let kot dobro sredstvo Leopile vseled svojega točnega učinka, ki je brez bolečine in nikoli ne odpove, vsled popolne neškodljivosti in ker se tudi po trajni uporabi njihova učinkovitost ne zmanjša. Dobiva se v vseh lekarnah. Oglas reg. S. br. 5256 dne 19. II. 1936.

Gospodinje, pazite na higieno!

Če imaš v kuhinji lesena tla, ne pometaj nikoli prej, dokler jih nisi poskropila z vodo. Tako se ne bo mogel dvigati prah. V prahu je zmerom vse polno klic, zato je vdihavanje prahu tako nezdravo.

Skrbi, da bodo spalnice in otroška soba zmerom dobro prezračene. Ne dovoli, da bi moč ali pa gostje kadili v otroški sobi. Spomladi začni otroke utrjevati in jih počasi privadi, da bodo spali pri odprtih oknih.

Ne dovoli otrokom, da bi nosili denar, svinčnike, papir in razne druge predmete v usta. Skrbi, da si otroci večkrat na dan dobro umijejo roke in osnažijo nohte na rokah.

Ne oblizni znamke, ki jo misliš prilepiti na pismo. Prav tako ne oslini z jezikom pisemskega ovitka. Pomoči prst v vodo in omoči z njim znamko in ovitek. Pomisli, da je imelo pred teboj že mnogo ljudi znamke in pisemske ovitke v rokah.

Nikoli ne prinesi na mizo sadja, ne da bi ga bila prej dobro umila. Kozarci

Ali so beli zobje zares vedno zdravi?

Poglejte si enkrat tudi notranjo stran Vaših zob, kajti tu se tvori navadno nevarni zobni kamen ter opravlja svoje uničevalno delo.

Sargov KALODONT napravi Vaše zobe ne samo bele, temveč odpravlja tudi zobni kamen. Sargov KALODONT je edina zobna pasta v Jugoslaviji, katera vsebuje sulforicin-oleat dra Bräunlich, neštetokrat preizkušeno sredstvo proti zobnemu kamnu.

SARGOV

KALODONT

proti
zobnemu
kamnu

★ Prijetno poživilo: Kalodont voda za usta! Koncentrirane sestavine, izborno razkuževalno sredstvo, varčna v uporabi.

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odva-
jati, ki zanesljivo deluje
in ima prijeten okus, jo

DARMOL

Opl. rep. S. Br. 15244/13.VIII.38

za vodo in vino naj bodo zmerom skrbno umiti in obrisani.

Posteljno perilo preobleci vsaj vsake tri tedne.

Odstrani iz stanovanja umetne cvetlice, izrezljane okvire in podobno navlako, kjer se prah le prerad nabira.

Ne dovoli otrokom, da bi poljubovali pse, mačke in druge domače živali.

Snazna gospodinja ima malokdaj bolnika v hiši. (al)

Jože Kregar:

Zdrava povrtnina

«Vesela pomlad se zbudila je spet, moj tiček, preljubi kanarček...» Tako se meni Prešernova nuna s svojim kanarčkom, tako ogovarja tudi vrtnarica drobno seme, ko ga zdaj pripravlja za setev...

Toda setvi slede le prerada razočaranja! Kriv naj bi jih bil sevoda samo in predosem semenogojec, prodajalec semenja! Toda marsikatero popolnoma zdravo semenje klije in raste na naših lehab boleljivo, ker pač mi ne znamo — sejati! A želimo si vsi le bujne, zdrave povrtnine, zato ji oboje zagotovo že pri setvi!

V skupini kapusnic, torej pri rožnem in zelenem ohrovtu ter karfijoli, pri rdečem in belem zelju, zlasti pa pri kolerabici, se kaj rada pojaolja bolezen, ki se ji pravi kapusna buličavost korenin. Boj proti temu zelo nevsječnemu uničevalcu dobre letine moramo vsakor pričeti že tik pred setvijo.

Kapusnica se krčevito brani, ko jo bolezen napade. In kakor da hoče rastlina prekriti, udušiti bolezensko klico, ko ji pričena glodati koreninico, naproavlja kapusnica krog kužne klice stanico ob stanici, da jo doslobo zazida, žal, v svojo pogubo. Do prihodnje pomladi je okužena od samo ene bolne rastlinice vsa greda, če pa iz bolne grede presajamo po vrtu, kmalu ni kotička, ki bi ne bil okužen po buličavosti.

Torej ne le med ljudmi, tudi v gredici so kužne bolezni. Te so zlasti nevarne kultiviranim vrstam zelenjadi in cvetic, ko plevelu ne škodijo dosti. Obolenih, uvelih sadik nikakor ne odlagajmo na kompost, na gnoj ali v razor gredice, ker bi tako le še pomagali razširjati bolezen. Bolne rastline spadajo samo v «ogonj, ki očiščuje.»

Če hočemo pridelati zdravo povrtnino, postopajmo kakor zdravniki po zlatem reku: laže je preprečiti ko obolelo zdraviti. Tudi zdravnik odredi še zdravemu človeku, da se da cepiti proti kozam, da dobi injekcijo proti davici.

Pa tudi naše kultivirane rastline «cepimo», vrtnar bi rekel, «namakamo» v razkužilih, kakor v uspulunu, tillantinu itd. Tako oboarujemo žita pred rjo in smetjo, coetice in povrtnino pred raznimi gnitji, rjami in drugimi bakterijskimi obolenji. Saj se le neradi spominjamo opustošenja, ki so ga talne klice napravile v nasadu aster, slabega pridelka na skoraj brezlistnih paradiznikih, obolelem grahu in fižolu... Razkuževati moramo vsako leto in po vsaki setvi, da ohranimo zemljo za ves čas zdravo. Pripravimo si raztopino uspuluna, ki ga prodajajo trgovine s semenjem (na 1 liter vode 2 grama uspulunovega prahu). Povrtninsko, cvetlično ali žitno seme pretresemo v vrečice iz gostega blaga in namakamo te napolnjene vrečice pol ure v raztopini uspuluna. Nato razgrnemo razkuženo seme po pivniku, da se osuši. Zemljo v gredici, v kateri so doslej rastle obolele kapusnice, premenjamo z zdravo prstjo ali pa jo dobro premočimo z omenjeno raztopino uspuluna, in sicer teden dni, preden sejemo. Če je tudi njjska prst oziroma prst grede, v katero presadimo v sejalnici vzgojene sadike, okužena, potem tudi tu nekaj dni preden sadimo, napravimo luknje, v katere sadimo, in jih zalijemo z raztopino uspuluna. To raztopino vlijemo tudi v posodo in dodamo nekaj glinice, potem pa v to mehko kašo potaknemo sadike kapusnic prav do srca in nato sadimo. Tudi očistimo gredo vsega plevela, zlasti pa porujemo plešča, ker se tudi njega prime buličavost in jo tudi razširja. Sevoda pa povzroča bolezensko odebelenje korenin in stebela pri kapusnicah razen glivičnih tudi še nekaj živalskih škodljivcev, ki jih sevoda ne uničujemo z namakanjem, ampak spet z drugimi sredstvi. Predosem pa je dobra, zagnjena zemlja vselej najboljši zdravnik, ker le iz nje in v njej se utrjuje tisto, čemur pravimo dobra konstitucija, ki po svojih skrivnih močeh uničuje zle sile, da dobi v vrtu prostora bujno zdravje naših ljubljank.

Jože Kregar:

Že kliče pomladno sonce ...

Spet se vrača, mukoma sicer in v presledkih, mehka modrina neba, pretkana od belih meglic in mladega sonca. Čeprav žde še v temni kleti, v zabožkih in zavitkih rastline, vendarle čutijo korak pomladi, odganjajo brste in hočejo k svetlobi.

Zdaj jim že skoraj moramo ustreči, a prehod od teme na svetlo izvršimo v oblačnem dnevu ali pa prekrijmo za nekaj dni cvetice s papirjem. Kleti prezračimo, da ne plesnijo gomolji dalj in gladijol, ki čakajo tam do srede aprila na svoj pravi čas sajenja. Hortenzijam prav zdaj najbolj prija presajanje. Denemo jih v lonec, ki je za centimeter širši od lanskega, zemlja pa naj bo rahla in močna, na lonec prsti pa pridamo za poboljšek še žlico rožene moke. Če hočemo imeti hortenzije modre, primešamo zemlji nekaj železnih opilkov, vendar dajo ti modro barvo samo rožnatim, ne pa tudi belim hortenzijam. Pri presajanju hortenzij ne smemo poškodovati vrhnjega popja, se-dečega na lesenih vejicah, tudi ne smemo teh vejic krajšati, obrezati, ako hočemo cvetice, ker le ti popki imajo že v sebi pripravljene coet. Če so vejice predolge, jih navežemo na palčice in jih šele potem, ko odcveto, prikrajšamo.

Sredi marca pregledamo še čebulice amarilisa, gomolje begonij, gloksinij in drugih coetic, izrežemo nagnite dele in pokrijemo z ogljenim prahom. Tiste, ki so le že preveč odgnale, posadimo v lonček, ki je napolnjen na polovico z dobro, a ne sveže zagnjeno zemljo in na polovico s šotnim zdrobom, in poveznemo na poganjek ključne gomoljnice kozarec, ki dopušča svetlost, a brani izsušenje. Ob robu pa je plitek jarček za zalivanje, kamor nalijemo vsakih 4—5 dni mlačne vode. Kozarček naj pokriva kallečo coetico, dokler se ne pokažejo prvi listi. Sevoda so stale rastoče gomoljnice vse doslej v poltemi, ko pa dobe liste, jih previdno postavimo k svetlobi, kozarček pa doigujemo nad njimi s podlaganjem kamenčkov. Amarilise pa zdaj, ko se ob strani že kaže nov poganjek, pustimo v stari prsti, sicer se poganjek osuši. Ko odcveto, pa dobe novo prst.

Tudi listnate kakteje so skoraj čez noč odprle rožnate cvetove. Zato jim zdaj redno zalivamo, za priboljšek pa dobe vsak teden gnojnice ali umetnega cvetličnega gnojila. Toda teh kaktej pa prav tako, kakor znane božične kakteje, ne smemo prav nič obračati, ko pokažejo popke, sicer jih otresejo. Vedno naj bodo na istem mestu in v istem položaju obrnjene k svetlobi, dokler ne zacveto.

Azaleje ne smejo, dokler cveto, pogrežati vode. A male živalce, trips, ki jih napadajo, preganjamo že s tem, da stoji azaleja na kolikor mogoče hladnem in da jo varujemo pred direktnim soncem.

Na mizico pa postavimo plitko vazo, da denemo vanjo prve pomladne cvetice, ki naj nam odslej stalno zaljšajo bivališče. Zlasti o Veliki noči naj bo med nami tudi šopek coetic, šopek nežnih pozdravov zmagovite Vesne, upodobljene v prazniku Vstajenja.

«Moja hiša, moja svoboda» — to je ideal vsake gospodinjje

Da bi imel svojo hišico, — to je želja vsakega malega človeka in to željo nosi s seboj vse življenje. Željo za lastnim domom občuti tudi vsaka gospodinja, ki se zaveda, da bi se mogle vse njene sposobnosti za delo, vse njene skrbi za udobnost doma in zadovoljnost njenih dragih razviti le v domači hiši.

In vendar je prav za prav le malo ljudi tako srečnih, da se jim ta želja uresniči. Malo je takšnih, ki bi si lahko z varčnostjo in delom kupili svoj dom.

Izdatki za življenje so tako veliki, da si povprečen človek ne more pritržiti večje vsote za zidanje doma, a kredit za zidanje dobi samo tisti, ki že ima nekaj kapitala kot jamstvo za posojeni denar.

Brez denarja si tudi s še tako vnetim varčevanjem ne moremo zgraditi doma, pač pa bi se to lahko zgodilo s primerno denarno podporo, ki bi se vračala v majhnih obrokih. Dosti je družin, ki bi lahko sezidale svojo hišo, če bi dobile kredit za zidanje in bi potem dolg odplačevale, namesto da plačujejo stanarino po tujih hišah. Ti ljudje bi lahko prišli do svojega doma in bi zagotovili sebi in svojim stanovanje, ki bi jih čez nekaj let stalo le še malenkost.

V drugih državah, zlasti v Češkoslovaški, oblastva pomagajo tem ljudem. Dajejo uradnikom in stalnim uslužbenecem posojila za amortizacijo, mesta pa

jim poceni prodajajo zemljišča. Po istem vzorcu so zrastle cele kolonije manjših hiš naenkrat, in zato so bile razmeru poceni in hitro zgrajene.

Tudi zasebna podjetja v tem pogledu ne zaostajajo, ampak omogočajo svojim uslužbencem in delavcem, da pridejo poceni in z lahkoto do svojih domov. Ob robu velikih mest in tovarn so nastale naselbine majhnih domov, polne zelenja, z vsem potrebnim udobjem, in ta naselja so potem kmalu zvezali s pomočjo prometnih sredstev s središčem mesta. V teh domovih žive zdaj zadovoljne gospodinje s svojimi otroki. Ni se jim več treba ukvarjati s tujimi stanovanji v kričavem in prenapoljenem mestu. Tu imajo močje po svojem dnevnem delu priložnost za udeleževanje v gospodarstvu in nič več se jih ne loti želja, da bi šli v kavarne ali zabavišča. Otroci lahko skačejo po ulicah in po igriščih ter so dosti bliže solncu in čistemu zraku kakor sredi mesta.

Tudi pri nas bi bilo treba na to stran nekaj ukreniti, ker naši siromašnejši ljudje ne morejo priti brez tuje pomoči do lastnih hišic. Kako zelo bi bili ti domovi potrebni, se je zlasti videlo takrat, ko so se zaprla okenca denarnih zavodov za skromne vloge siromašnejših ljudi. Njih denar bi ne bil izgubljen ali bi pa vsaj ne ležal brez koristi mrtev v denarnem zavodu, ako bi bila tem ljudem prej dana možnost, da si z manjšim kapitalom priskrbe večjega, ki bi jim omogočil zidanje doma.

Na zidanje takšnih domov bi bilo potrebno misliti v sedanjih časih, ko je gradbena kriza še zmerom v razmahu. Oblastva bi morala dati kredite za zidanje majhnih hiš in na ta način ustvariti domove skromnim varčevalcem ter dati dela mnogim brezposelnim delavcem.

V naši založbi so izšle tri knjige, ki jih je spisal ing. arh. Rado Kregar, profesor Srednje tehn. šole, in sicer:

«Naš dom»,

«Kaj moram vedeti, kadar si gradim svoj dom» in

«Naš dom, kako ga zgradimo».

Vse tri knjige imajo 500 strani in 282 slik, načrtov, skic, proračunov itd. Te tri knjige Vas pouče, kako si lahko za majhen denar zgradite lastno hišico.

Vse tri knjige dobite za polovično ceno 45 din. Pišite upravi Ljubljana, Dalmatinova 8.

Sestavljanje gospodinjkega proračuna

Mnogokrat se gospodinji zgodi, da skuha proti svoji volji premalo ali preveč, da jo jed preveč stane ali pa da je zaradi varčevanja kupila slabo blago, ki ni tako izdatno kakor bi moralo biti. To je tudi vzrok, da jed ni tako dobra, kakor bi bila, ako bi bila boljje izbirala. Če nima to razen trenutne jeze nikakršnih hujših posledic, bi se še nekako dalo prenesti. Toda če se to pogosto zgodi, postanejo vsi domači

Katero jajce je kuhano?

Na oko tega ne morete poznati.

Tudi pri Kneippu ne morete na oko poznati, da je oslajen in kako dobro je oslajen. Kakor hitro ga pa pokusite, takoj to spoznate.

Zahtevajte zatorej vselej samo zavitke s sliko župnika Kneippa!

Samo v teh zavitkih, ki so iz kartona, je prava

KNEIPPOVA sladna kava.

Kneippova sladna kava ima posebno slajen okus in je v vsakem gospodinjstvu čislana pijača.

nezadovoljni in ta nezadovoljnost ostane lahko trajna, zlasti če se zgodi razen tega še to, da žena okoli dvajsetega v mesecu nima več denarja, ker ni znala pravilno gospodariti.

Zaradi tega je nastalo v družinah že obilo tragedij. Če ima mož svojo ženo rad, utegne v takšnih primerih obupati, ker ne ve, kam naj se obrne, da si prisluži še kaj denarja.

Če bi dandanes vsaka žena to pomislila in se pripravila na svoj poklic, bi se v zakonu ne čutila kakor sužnja, postala bi dosti samostojnejša in lahko bi bila tudi ponosna, ker bi s svojim delom pomogla k napredku in zadovoljnosti svoje družine.

Že preden se žena poroči, bi morala nekako zvedeti, koliko denarja bo imela v zakonu na razpolago. Mora si napraviti nekakšen proračun oziroma razpored, kako bo denar razdelila, in si mora ustvariti celotno sliko življenja, kakršno ji bodo nudili dohodki njenega moža, potem pa pomisliti, ali si bo lahko s tem denarjem ustvarila

srečen dom in ali se bo lahko, če bo potrebno, odrekla čemu takemu, kar je lahko doma dobivala. Šele če bo v tem oziru vse preračunala in če bo z zadovoljnostjo stopila v zakon, se bo lahko vživela v svoj položaj in se bo znala odreči tudi temu, česar ji možev dohodek ne bo mogel dati.

Dobra gospodinja mora v svojem proračunu upoštevati vse izdatke. Jed in obleka, to še ni vse. Treba je računati tudi na zabavo in razsvetljava, na drva in premog, na eventualno služkinjo, na ostale hišne izdatke, na zdravnika in naposled na majhno vsoto, ki jo je treba na stran deti, če kdo oboli.

Ně moremo se na široko razpisati o tem, koliko je treba denarja za to ali ono, ampak bom nekoliko bolj obdelala samo najvažnejšo postavko v proračunu vsake gospodinje — postavko za hrano.

Od celotnega dohodka, pa naj bo že možev ali skupen, vzamemo 36 % za hrano. To se pravi, da moramo naj-

HERSAN

Gospa!

čaj

Ne bodite neprijateljica sama sebe!

Mar ne veste, da je

HERSAN-čaj

pri obolenjih želodca, jeter in ledvic dobro sredstvo?

Obolenja ob premeni in bolečine pri mesečnem perilu (menstruaciji) ublaži **HERSAN-čaj!**

Ali Vas ovira debelost? Ali hočete biti vitki?

Potem pijte **HERSAN-čaj!**

Čemu bi trpeli bolečine zaradi revmatizma in protina, če ni treba?

HERSAN-čaj je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.

HERSAN-čaj pomaga pri poapnenju žil (arteriosklerosi) in zlati žili (hemoroidih).

HERSAN-čaj se dobiva v **vseh lekarnah** samo v originalnih omotih.

Zahtevajte brezplačno brošuro od tvrdke

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

Reg. min. soc. pol. in nar. št. 19 434/3.

manj tretjino dohodkov določiti za hrano, če hočemo, da bo naša družina zadovoljna. Ta vsota seveda ne bo povsod enaka, ker se bo lahko v družinah z večjimi dohodki bolje kuhalo kakor v družinah, kjer malo zaslužijo. Razen tega je odvisno tudi od gospodinje, kakšna bo kuhinja. Dobra gospodinja zna skuhati z malenkostnimi izdatki dobro kosilo, medtem ko druga z dosti večjim denarjem nič ne naredi. Glavno je, da je hrana zdrava in tečna, z večjimi ali manjšimi dohodki pa jo lahko izboljšamo.

JEDILNI LIST ZA TEDEN DNI.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z rezanci. 2. Govedina. Pražen krompir. Mrzla drobnjakova omaka (334).

Zvečer: Leča s kisom in oljem. Ocvrta jajca.

Torek.

Opoldne: 1. Kisla repa. 2. Polpeti v paradižnikovi omaki. Špageti.

Zvečer: 1. Sirovi emoki. Solata. 2. Kompot.

Sreda.

Opoldne: 1. Prežganka. 2. Nadevana zeljnata glava. Dušen riž. 3. Pomarančni puding.

Zvečer: Močnik z mlekom.

Četrtek.

Opoldne: 1. Fižolica s klobaso. 2. Krompirjev kolač s sadnim sokom. Zvečer: Szekely-guljaž.

Petek.

Opoldne: 1. Mlečna juha. 2. Rezanci z orehi. Kompot.

Zvečer: Slanikova solata.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha z ohrovtovim ponvičnikom (68). 2. Govedina. Rdeče zelje. Krompir v oblicah.

Zvečer: Koruzni žganci z mlekom.

Nedelja.

Zvečer: Gnjat. Kisle kumarice.

Opoldne: 1. Zdrobova juha. 2. Goveja pečenka. Makaroni. Solata. 3. Pariška bomba s kremo.

Velikonočna sobota.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha z rižem. 2. Ocvrta riba. Solata. 3. Osja gnezda (423).

Zvečer: Šunkove omlete. Solata.

Velikonočna nedelja.

Opoldne: 1. Kruhova juha z jajcem. 2. Pečena gos. Mešana solata. 3. Potica. Kompot.

Zvečer: Sunka. Hren ali gorčica. Trdo kuhana jajca. Potica. Čaj.

Številke v oklepaju pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo natisnjena jedila prinašamo recept.

Sirovi emoki.

6 dkg masti dobro vmešamo, potem pa dodamo 3 jajca, 25 dkg pretlačenega sira, 10 dkg pšeničnega zdroba, nekoliko kisle smetane in malo soli. Ta zmes naj počiva tako dolgo, da se zdrob napne (nekako 2 uri). Iz tega naredimo emoke, tako da pridenemo čisto malo moke, in jih kuhamo v slanem kropu 10 minut. Ko so kuhani, jih poberemo iz vode in zabelimo z mastjo ali pa s presnim maslom, na katerem smo zarumenili drobtinice.

Nadevana zeljnata glava.

Glavo belega zelja (nekako 1 kg težko) dobro osnažimo, izrežemo štor in jo izdobljemo, da je ostane okoli samo za en palec. Zelje, ki smo ga izrezali iz sredine, zrežemo na tenke rezance in jih potem še seseklamo. Zdaj scvremo 10 dkg sesekljane prekajene slanine, zarumenimo na njej majhno na drobno sesekljano čebulo, pridenemo za noževo konico sladkorja ter vse še enkrat do-

Pokaži svoje zobe, mala Eva!

Glej, kako so zdravi in beli po

Chlorodontu. Vse moderne matere vedo, da je treba mlečne zobe skrbno negovati, če hočemo, da postanejo trajni zobje zdravi in močni. Mati, daj svojemu otroku zobne paste Chlorodont, ki je s svojim mikroskopsko finim čistilnim jedrom in prijetnim okusom posebno otrokom primerna za nego zob. Peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod.

Chlorodont

Oglas je registr. pod S. Št. 1675 od 17. XII. 1936.

bro prepražimo. Potem stresemo v kozico seseklano zelje, ščepec soli, popra in kumine ter dušimo vse skupaj tako dolgo, da postane zelje mehko. Ko se zelje ohladi, mu primešamo 20 dkg sesekljanega sirovega prekajenega mesa, 20 dkg sesekljanega govedine, 1 jajce, majhen strok strtega česna in ščepec sesekljanega peteršilja. Nazadnje prilijemo še toliko belega vina ali pa vode, da je zmes sočna, in nadevamo potem z njo votlo zeljno glavo. Odprtino pokriemo z zeljnim listom in s tenko plastjo slanine ter postavimo glavo z odprtino navzdol v primeren lonec, jo polijemo z dvema žlicama vročega presnega masla in s četrtinko vode, osolimo in dušimo 60 do 70 minut v pečici. Sempatja prilijemo še kanec vode. Preden nesemo jed na mizo, razrežemo glavo kakor melono in jo oblijemo s sokom, ki smo mu primešali nekoliko paradižnikove mezge.

Po «Wiener Küche».

Pomarančni puding.

Najprej dobro vmešamo 7 dkg presnega masla, 7 dkg sladkorja in 4 rumenjake. Potem pridenemo sok in drobno sesekljan olupek od ene pomaranče, primešamo nato 6 dkg drobtin in 7 dkg olupljenih in zmletih mandeljnov, nazadnje pa še sneg iz 4 beljakov. Puding kuhamo v sopari kake tri četrti ure in ga serviramo potem s punčnim polivom.

Punčni poliv. 3 jajca, 1 dkg sladkorja, tri desetinke litra mrzlega čaja, tri žlice ruma, sok od ene limone in ene pomaranče zmešamo in stepamo tako dolgo nad ognjem, da zavre.

Fizolica s klobaso.

Četrtil kilograma fizolice (belega drobnega fižola) namočimo prej ta večer in

jo pristavimo drugi dan v mrzli vodi, pridenemo žlico masti in, če jo imamo, še žlico masti od pečenke, lavorjev list, majhno čebulo, sesekljanega peteršilja, soli, lahko tudi nekoliko paprike in meseno klobaso ali pa kos prekajenega mesa. Vse skupaj do kraja skuhamo in še vroče serviramo.

Krompirjev kolač.

Najprej vmešamo 5 rumenjake, 12 dkg sladkorja ter sok in sesekljan olupek od pol limone. Nato primešamo 30 dkg kuhanega, pretlačenega in ohlajenega krompirja, 3 dkg zmletih mandeljnov, 3 dkg rozin, trd sneg iz treh beljakov, za noževu konico pecilnega praška in 2 žlici moke. To zmes spečemo v dobro namazani posodi za torte. Ko je kolač pečen, narežemo še toplega na rezine in polijemo s toplim sadnim sokom.

Szekely-guljaž.

Na masti oprazimo 15 dkg na rezine zrezane čebule, pridenemo nato nekoliko paprike in tri četrti kilograma na kocke zrezane svinjine, posolimo in opramo. Ko je meso na pol mehko, pridenemo pol kilograma kislega zelja, zalijemo vse skupaj z vodo in dušimo dalje tako dolgo, dokler ni meso popolnoma mehko. Nazadnje pridenemo še eno desetinko litra kisle smetane. H guljaža serviramo lahko kruhove ali pa krompirjeve cmoke.

Slanikova solata.

Štiri slanike namakamo nekaj ur v vodi. Nato jih osnažimo, podolgem razpolovimo, potegnemo iz njih glavno kost ter jih zrežemo na majhne koščke. V skledo denemo plast kuhanega krompirja (1 kg), ki smo ga narezali na rezine, nato slanike, povrh pa natresemo nekoliko sesekljanega kopra in polijemo vse skupaj z omako.

Omak. Kozarec olja, dve desetinki litra kisle smetane, nekoliko mesne juhe, kisa in ščepec soli zmešamo in polijemo čez krompir ter počakamo tako dolgo, da popije krompir omako.

Pariška bomba s kremo.

10 dkg presnega masla, 10 dkg pogrete in zmehčane čokolade, 6 dkg sladkorja

dobro vmešamo, potem pa pridevamo po malem 5 rumenjakov ter mešamo to zmes tako dolgo, da se peni. Nato naredimo iz 5 beljakov trd sneg in mu potem primešamo 4 dkg sladkorja ter ga še enkrat stepemo. V penasto zmes primešamo najprej samo toliko snega, da jo razrahlja, potem pa še sneg, kar ga je ostalo, in nalahno tudi 10 dkg ostre moke. To zmes stresemo v namazano in potreseno posodo za puding, da sega za prst pod rob. Posodo za puding postavimo potem v pekačo na obroč, da se ne prevrne, in jo porinemo v srednjevroče pečico. Vrata pečice naj bodo kakih 15 minut samo priprta, da puding lepše naraste. Potem zapremo vrata in pečemo puding še približno 55 minut. Ko se ne pozna več prst, če pritisnemo na puding, je pečen. Nato zvrnemo puding na cedilo in ga postavimo za 24 ur na hladno. Na širši strani te bombe odrežemo potem prst debelo plast za pokrov, bombo pa izdobljemo in napolnimo s kremo.

Krema. V kotličku zmešamo 25 dkg zdrobljene čokolade in četrtil litra sirove sladke smetane ter mešamo ves čas na zmernem ognju, dokler ne zavre. Ko krema dvakrat prevre, jo postavimo v mrzlo vodo, da se popolnoma ohladi. Ko je hladna, jo spet stepamo kakih 5 minut s stepalnikom, da se peni, in z njo takoj nadevamo bombo, ki smo jo deli nazaj v posodo za puding, in sicer zato, da ohrani lepo obliko. Če nam zmanjka kreme, napolnimo bombo do kraja z izrezki, ki smo jih narezali na kocke. Potem pokrijemo bombo z odrezanim pokrovom in jo postavimo za približno eno uro na hladen prostor. Nazadnje namažemo bombo na tenko z mezo in oblijemo z gostim, toplim čokoladnim ledom. Nekoliko tega leda denemo v papirni zvitek, ki ima na dnu luknjico, skozi katero brizgnemo po vrhu bombe nekaj neenakomerno razporejenih čri, in sicer šele potem, ko se je led že nekoliko posušil. Na sredo bombe pritisnemo višnjo, okrog pa položimo nekaj poševno narezanih in s sladkorjem potresenih vršičkov angelike.

Po «Wiener Küche».

Glej jedilni list v števil. 2, stran 87.

Scherkovi Nasveti

Puder, ki se obdrži, je «Scherkov Mysticum puder». Ta puder prekaša vse druge s svojo sestavino in ker je nedosegljivo fin in duhteč.

Prekrasna usta po obliki in barvi da Scherkova rdečila za usta, ki pa ni kričače.

Gospa! mnogo bolj Vas bo ljubil, če mu ublažite neprijetnosti pri brizi. Nabavite mu «Tarr vado», ki ne učinkuje samo antiseptično, marveč napravi kožo tudi gladko in nežno.

SCHERK PARIS-NEW YORK

Scherk Face Lotion

Scherkova voda za nego lica. Pomagala bo tudi Vam, a samo pri redni uporabi. Lice čisti od zajedalcev ter mu daje svež in mladosten videz. Dobi se v vseh boljših strokovnih prodajalnah za ceno Din. 18.-, 35.-, 56.- itd.

Posljem Vam prav rad vzorec, če pošljete svoj naslov tvrdki Ljudevit Schön, Zagreb, Jelačićev trg 1. ter priložite Din. 3.- v poštinih znamkah za poštino.

Štrasburški guljaž.

25 dkg pljučne pečenke zrežemo na majhne koščke. Potem oprazimo na masti precej na drobno zrezane čebule, pridenemo žlico kisa, nožev konico paprike, popra, kumine, nekoliko ingvera, muškatovega oreška, meso in dva osnažena paradiznika ali pa nekoliko paradiznikove mezge. Vse to dušimo eno uro počasi v lastnem soku. Nato dodenemo še 25 dkg na kocke zrezane svinjine in kozarec rdečega vina. Ko se vino pokuha, pa pridamo še 25 dkg teletine. Če je treba, zalijemo meso še malo z juho, toda ne preveč, da ostane omaka gosta in okusna. Ko je meso čisto mehko, dodamo še na koščke zrezanega krompirja, ki ga prav tako skuhamo do mehkega. Potlej razžvrkljamo v rdečem vinu žlico moke, zlijemo to v omako in še enkrat prevremo. Guljaž moramo servirati čimbolj vroč.

Orehov puding s šodojem.

Iz 4 beljakov stepemo trd sneg, v katerem denemo 10 dkg sladkorja in 5 dkg zmletih orehov (lahko tudi mandeljnov ali pa lešnikov) in vse rahlo premešamo. To zmes stresemo v dobro pomazano in potreseno posodo za puding in jo kuhamo v sopari pol ure. Ko je puding kuhan, ga oblijemo z vinskim šodojem in takoj serviramo.

Pod imenom «Kneipp» se prodajajo različne ponaredbe «Kneippove sladne kave». Izkušena gospodinja kupuje in vzame samo originalne zavitke s sliko dobro znanega župnika Kneippa!

Zapuščinska.

«Slišal sem, da je gospod Keber vse zapustil ubožnici!»

«To je lepo. In koliko je zapustil?»

«Sedem otrok.»

Večerna molitev.

«Ljubi bogec! Poglej v čitanko na strani 68. Amen. Lahko noč!»

Predilnica za žimo

Vilko Masterl Stražišče pri Kranju

Zahtevajte brezplačne vzorce in ponudbe.

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjstkih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjstka knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—.

Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

OKI

je značka priznanih testenin. Gospodinje, ako hočete štediti, kupujte samo testenine

OKI

Katera gospodinja ne pozna kvalitativno najboljših testenin

OKI

In še polno drugih prednosti imajo testenine

OKI

Gospodinje, zahtevajte vedno samo testenine

OKI

Dobite jih v vseh specerijskih trgovinah

Priporočilo.

Tujec: «Oprostite, ali se v temle hotelu dobro spi?»

Domačin: «Prav dobro. Že celo uro trkam in razbijam, pa mi nihče ne odpre.»

Nove nagrade

so razpisane v «Ženi in domu» št. 2, stran 76

Vsem, ki se hočejo dobro odpočiti, na znanje, da je na žimnicah iz Masterlove žime najslajše spanje.

Saksofonist: «Rad bi imel toliko denarja, da bi mi ne bilo treba več pihati tu skozi!»

Sosed: «In jaz bi rad imel ta denar, da bi vam ga dal.»

*

Upnik zaloti svojega dolžnika v kavarni, ko pije vino:

— Tako torej! Nalivate se lahko, nalivate! Dolga pa ne morete plačati!

— Kdo vam je pa rekel, da bom tole vino plačal?

*

— Mama me je poslala vprašati, ali bi nam dali na upanje kilogram masti in pol kilograma mesa.

— Zakaj pa mama ni sama prišla?

— Ona je šla vprašati drugega mesarja.

Banovinska tkalnica bosenskih in perzijskih preprog v Sarajevu

Vam nudi svoje prvovrstne ročne izdelke tudi na dolgoročno odplačilo.

Pismena naročila na naslov:

Tkalnica v Sarajevu, ulica 6. novembra, št. 11, ki daje tudi vse ostale informacije.

Prodajalnice:

Zagreb, Gundulićeva št. 8;

Beograd, Knez Mihajlova št. 53;

Dubrovnik, Placa kralja Petra.

KLIŠEJE

ENO IN VEČ BARVNE

JUGOGRAFIKA

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rijja Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavniki: Josip Strukelj v Ljubljani.

Imela sem vse-razen LJUBEZNI!

*Tragična zgodba žene,
žejne ljubezni, ki je
iskala sorodno dušo*

•Vse sem imela, kar si žena more želeti — denar, dragocenosti, drage obleke — vse razen ljubezni. Občutila sem se nesrečno in zapuščeno in naveličala sem se samotnega življenja po razkošnih hotelih. Noben moški me ni snubil in vedela sem tudi zakaj: imela sem strašno slabo polt. Koža je bila pokrita z zajedalci in razširjenimi znojnicami. Kar sem poizkusila zoper to, nič ni koristilo. Takrat sem po nasvetu svojega zdravnika

preizkusila belo kremo Tokalon. Že v nekaj dneh je bila koža bolj sveža in jasna. V tednu dni so vse razširjene znojnice z zajedalci vred izginile in koža je bila gladka, mehka in bela. Kmalu sem se poročila z možem po glasu svojega srca.

Bela krema Tokalon (ki ni mastna) vsebuje

prečiščeno smetano in oljčno olje. Te sestavine predro v znojnice in spravijo na površje globoko skrito nesnago, do katere milo in voda ne moreta priti. Druge sestavine bele kreme Tokalon pa redijo in pomlajujejo kožo, strnejo razširjene znojnice ter tudi najtemnejšo in najodpornjšo kožo v treh dneh napravijo mehko, belo in gladko. Celo žene srednjih let lahko dobijo svežo lepo polt, s katero bi se mogla ponašati vsaka mladenka. Uspešni rezultati so zajamčeni, ali pa se denar vrne.

Igralec dandanašnje dobe.

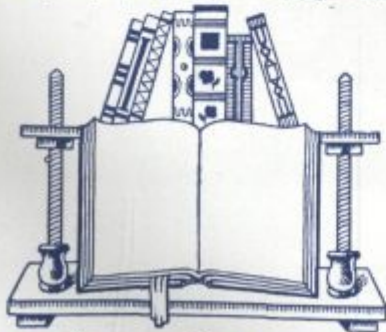
Ravnatelj: «Torej lirski tenorist, pravite, da ste? Kaj pa višine, vam ne delajo težav?»

«Sploh ne, prosim!»

Ravnatelj: «No, prav! To mi je zelo važno, ker pri meni boste morali nositi premog iz kleti v četrto nadstropje!»

Najlepši okras sobe je
knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami. — Lepo vezavo, od preproste do najfinejše, Vam oskrbi knjigoveznica

JOŽE ŽABJEK

LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA STEV. 10

Telefon 24-87

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. Lastni črtalni stroj.

MEZ
odlična prediva
za ročna dela

C·M·S

Za Veliko noč celoj družini!

25

39

59

35

59

129

129

129

129

Gata